

74

ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಕಥೆಗಳು

74

ಅನುವಾದಕರು :

ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪ

ರತ್ನತ್ರಯ ಪ್ರಕಾಶನ

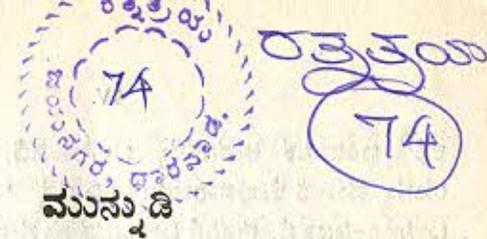
713, ಇ ಮತ್ರು ಎಫ್ ಬ್ಲಾಕ್, ಕುವೆಂಪುನಗರ,
ಮೈಸೂರು-570 023

VADDARADHANEYA KATHEGALU (The Jaina stories of Brajishnu) Translated by : Prof G. Brahmappa; Published by Ratnatraya Prakashana, 713, E & F Block, Kuvempunagar Mysore-23. Pages : viii+224 First Edition 1995

ಹಕ್ಕುಗಳು : ಲೇಖಕರದು

ಬೆಲೆ : ರೂ. 40-00

ಮುದ್ರಕರು : ಪೃಥ್ವಿ ಉದ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರ, 7ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಸರಸ್ವತಿಪುರಂ, ಮೈಸೂರು-9 ದೂರವಾಣಿ 27112

ಮುನ್ನುಡಿ

ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯನ 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ'ಯು ಹಳಗನ್ನಡ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದು ಕನ್ನಡದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಉಪಲಬ್ಧ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು. 920. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲೊಂದು ಒಟ್ಟು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಮಹಾಪುರುಷರುಗಳ ಕಥೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೇಗೆ ಈ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟು ಮಹಾಪುರುಷರೂ ಉಪಸರ್ಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ತಪಶ್ಚರ್ಯೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಕೃತಿ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟು ಮಹಾಪುರುಷನ ಜೀವನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಥೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಕೃತಗಾಹೆ ಸುಂದರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೆಡೆ ಕಥೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರಾಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಬರುವುದುಂಟು.

ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಕಥೆಗಳೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಥೆಯಲ್ಲೂ ರಾಜ, ರಾಣಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತವಾಗಿರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದ ನಾಡೊಳಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಂಥವೆ. ಅನಂತರ ಬರುವ ಕಥೆಗಳಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಏಕ ಸಂವಿಧಾನವಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಕಥಾ ನಿರೂಪಣೆಯ ಜೊತೆಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯನು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಉಪಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಭವಾವಳಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಾಗಲೂ ಕೆಲವೊಂದು ಉಪಕಥೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಕಥೆಗಳ ಪೈಕಿ ಬರುವ ಆರನೆಯ ಕಥೆ 'ಭದ್ರಬಾಹು ಭಟ್ಟಾರಕ ಕಥೆ' ಮತ್ತು ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಕಥೆಯಾದ 'ಚಾಣಾಕ್ಯ ರಿಸಿಯ'

ಕಥೆ' ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಚಾಣಾಕ್ಯ ರಿಸಿಯ ಕಥೆ ಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೆಂಪುನಾರಾಯಣ ಕವಿ ತನ್ನ 'ಮುದ್ರಾಂತಂಜನ'ದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈತನಿಗೆ ವಿಶಾಖದತ್ತನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆದ 'ಮುದ್ರಾ ರಾಕ್ಷಸ'ವೇ ಮೂಲ ಆಕರ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದ್ದರೂ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಈತನು ಗಮನಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಭದ್ರಬಾಹು ಭಟಾರ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಭದ್ರ ಬಾಹು ಮುನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಮುನಿಗಳೊಡನೆ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಮುನಿಸಂಘ ಮುಂದೆ ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮುನಿಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಯನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು ಅವರು ಶ್ವೇತವಟರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಂಶ ವನ್ನು ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜೈನಧರ್ಮದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಯೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೃತಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಜಾನಪದ ಅಂಶಗಳು. ಜಾನಪದದ ಆಶಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಈ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ಸುಂದರ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳ ಸಂಪುಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡ ಗಿರುವ ಅನೇಕ ಜನರ ಪರಿಚಯ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕಥಾಕೋಶವಾಗಿದೆ.

ಹಳಗನ್ನಡದ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಇಬ್ಬರು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾಗೇಂದ್ರಪ್ಪನವರು 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಕಥೆ ಗಳು' (1963) ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಲ್. ಅನಂತರಾಮಯ್ಯ ನವರು 'ವಡ್ಡಾರಾಧನ ಕಥಾಲೋಕ' (1971) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನವರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥ 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಕಥೆಗಳು' ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕಥಾಸಂಕಲನವಾಗಿದೆ. ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನಿಗಾಗಿ ತಾವು ಇದನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆಶಯ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಥೆಗಳು ಮೂಡಿ ಬಂದಿವೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ

ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲದ ಸೊಬಗು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗಿದೆ. ಜೈನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗು ವಂತೆ ಸರಳವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿ 'ಸುಲಿದ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ' ಸ್ವಾದುವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದೂಕಾಲು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಕಥೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಯಾ ಕಥೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ದಿನಾಂಕಗಳು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಕಥೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಒಂದೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತ ಹೋಗಿರುವುದು ನವೀನವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸದ್ಗತಿಯಿಂದ ಈಗಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಸಂಶೋಧಕನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕ ಎಷ್ಟು ಕೃತಿ ಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಿಖರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಕ್ಕಲು ಸಹಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇವರ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಕಥೆಗಳು' ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಳಗನ್ನಡವನ್ನು ಓದುವ ಓದುಗರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜೈನಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಕೃತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಂದಷ್ಟೂ ಅವು ಬೇಕೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಸದ್ಗುಣದ್ದಲ ಗಳಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ರೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಮಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ರೇಡರ್ : ಕನ್ನಡ

ಎಚ್. ಎಸ್. ಹರಿಶಂಕರ್

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು-6

5-8-1995

ನನ್ನ ಮಾತು

“ಬ್ರಾಜ್ಞಸ್ವು ಗುಲ್ಬರ್ಗ-ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದವನೆಂದೂ.... ಸು. ಕ್ರಿ.ಶ. 800 ರಿಂದ 870ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆರಾಧನಾಶಾಸ್ತ್ರ ಕರ್ಣಾಟಕ ಟೀಕಾವನ್ನು (ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ) ರಚಿಸಿದನೆಂದೂ ಬಹುಮುಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸ ಬಹುದು. ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವುದು 19 ಕಥೆಗಳು. ಇನ್ನುಳಿದಿರುವ ಸುಮಾರು 150 ಕಥೆಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಗ್ರಂಥ ನಮಗೆ ಅಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಈಗಿರುವುದರ ಏಳರಷ್ಟು ಗಾತ್ರದ ಕೃತಿಭಾಗ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ.” (ಶ್ರೀ ಹಂಪನಾ, ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ, ಪ್ರವೇಶದಾಯಿನಿ, ಪು. 35-44). ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಕರ್ತೃವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದು ಗೊಂದಲವನ್ನು ಶ್ರೀ ಹಂಪನಾರವರು ನಿವಾರಿಸಿರುವರು.

ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತನನ್ನು ಶಿಲುಬೆಗೆ ಹಾಕಿದುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ 19 ಕಥೆಗಳಲ್ಲೂ ಬರುವ ಸಾಧಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿ ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತನಂತೆ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗೊಳಗಾಗೇ ಇರುವರು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರು ಉತ್ತಮ ಕ್ಷಮಾಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿರುವರು. ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಇವರು ವಿಶ್ವಾನುಕಂಪದ ವಿಶ್ವಮಾನವರಾಗಿರು ವರು. ಮುಂದೆ ಬಂದ ಸಾಧಕರು ಸಲ್ಲೇಖನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅವರ ಮನೋದಾರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವರ ಮುಂದೆ ಪಠಿಸುವ ಪಠಿಸಾಟಿ ಜೈನ ಸರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದೊಂದು ಕಥೆಯೂ ಭೇದವಿಜ್ಞಾನದ (ಆತ್ಮವೇ ಬೇರೆ ದೇಹವೇ ಬೇರೆ ಎಂಬ ದೃಢವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಭೇದವಿಜ್ಞಾನವೆನ್ನುವರು) ವಜ್ರ ಕವಚವಾಗಿದೆ.

50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ನಾರಾಯಣ್‌ರವರೂ, 32 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಪ್ರೊ. ಕೆ. ನಾಗೇಂದ್ರಪ್ಪನವರೂ, 1971ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಲ್. ಅನಂತರಾಮಯ್ಯನವರೂ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರು

ವರು. ಈಗ ಆ ಯಾವ ಕೃತಿಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಹಳಗನ್ನಡದ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ತಿಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸುವುದಾದ ಮಾಡಿರುವೆನು.

ಅಭಿನವ ಸರ್ವಾಕ್ಷಯಕ್ಷ (ಧರ್ಮ ಚಕ್ರಧಾರಿ) ರಂತಿರುವ ಶ್ರೀ ಆ. ನಾ. ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿಯವರು ನನ್ನ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಕು ಕಾಣಿಸಲು ತವಕಗೊಂಡರು. ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಪ್ರಸನ್ನಯ್ಯ ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹುಶ್ರುತ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಆ. ನಾ. ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿಯವರು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಪ್ರಸನ್ನಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡಿರುವರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಹರಿಶಂಕರ್‌ರವರು ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಕಥೆಗಳ ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಪೃಥ್ವಿ ಉದ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರದವರು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಹನೀಯರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

657, 9-ಎ ಕ್ರಾಸ್, ವಿನಯ ಮಾರ್ಗ

ಸಿದ್ದಾರ್ಥನಗರ, ಮೈಸೂರು-570 011

ದೂರವಾಣಿ : 22340

ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪ

9-8-1995

ವಿಷಯಸೂಚಿ

	ಪುಟ
1. ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆ 1
2. ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆ 36
3. ಗಜಕುಮಾರನ ಕಥೆ 56
4. ಸನತ್ತುಮಾರ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 58
5. ಅಣ್ಣಿ ಕಾಪುತ್ರನ ಕಥೆ 80
6. ಭದ್ರಬಾಹು ಭಟ್ಟಾರಕ ಕಥೆ 81
7. ಲಲಿತಘಟಿಯ ಕಥೆ 105
8. ಧರ್ಮಘೋಷ ಭಟಾರಕ ಕಥೆ 113
9. ಸಿರಿದಿಣ್ಣ ಭಟ್ಟಾರಕ ಕಥೆ 117
10. ವೃಷಭಸೇನ ಭಟ್ಟಾರಕ ಕಥೆ 122
11. ಕಾರ್ತಿಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ 127
12. ಅಭಯಘೋಷ ಮುನಿಗಳ ಕಥೆ 132
13. ವಿದ್ಯಾಚೋದ್ರರ ಋಷಿಯ ಕಥೆ 133
14. ಗುರುದತ್ತ ಭಟಾರಕ ಕಥೆ 146
15. ಚಿಲಾತ ಪುತ್ರನ ಕಥೆ 173
16. ದಂಡಕ ಋಷಿಯ ಕಥೆ 180
17. ಮಹೇಂದ್ರದತ್ತಾಚಾರ್ಯರ ಕಥೆ 185
18. ಚಾಣಾಕ್ಯ ರಿಸಿಯ ಕಥೆ 189
19. ವೃಷಭಸೇನ ರಿಸಿಯರ ಕಥೆ 203
ಸಾರಿಭಾಷಿಕ ಕೋಶ 204
ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪ : ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಕರ್ತೃತ್ವ
ಒಪ್ಪೋಲೆ

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬ್ರಹ್ಮಸೂರಯ್ಯನವರು

ಸಾಗಾನಹಳ್ಳಿ ಇವರು ದಿನಾಂಕ 2-1-1913ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ದಿನಾಂಕ 3-7-90ರಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರು. ಇವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರಾಗಿದ್ದರು. ಉತ್ತಮ ಶ್ರಾವಕರಾಗಿದ್ದರು.

ಇವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಂತಮ್ಮನವರು.

ಈ ಪುಣ್ಯ ದಂಪತಿಗಳ ಅದರ್ಶ ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಬಿ. ಪ್ರಸನ್ನಯ್ಯನವರು (ಎಂ.ಎ.) ಕರ್ನಾಟಕ ಗೃಹಮಂಡಲಿಯ ಯೋಜನಾಕಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನವರು ಬರೆದಿರುವ ತಿಳಿಗನ್ನಡ ಗ್ರಂಥ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಕಥೆಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿದೆ. ಕೂಡಲೇ ಒಪ್ಪಿ-ಧನ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಬಿ. ಪ್ರಸನ್ನಯ್ಯನವರಿಗೂ ಇವರ ಕುಟುಂಬದ ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ಸಕಲ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಉಂಟಾಗಲೆಂದು ಶ್ರೀ ಜನ ಶಾಸನ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತೇನೆ.

ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಭೂತಿಗಳು ಅಪಮಾನಗೊಂಡರು. ಇವರಿಗೆ ಮಂಕು ಕವಿಯಿತು.

“ಚಿಂದಿಯನ್ನು ಟ್ಟು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಓದುವೆವು” ಎಂದು ಇವರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ದೈನ್ಯರಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

“ಮಕ್ಕಳೇ, ನೀವು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಲಿಯುವುದಾದರೆ ಈಗಲೂ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿಲ್ಲ. ಮಗಧ ದೇಶದ ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿ ಸುಬಲ ಮಹಾರಾಜನಿರುವನು. ಈ ರಾಜನ ಮಂತ್ರಿ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರ. ಇವನು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ. ಇವನು ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾ ಸಾರಂಗತ. ನಾನು ಒಂದು ಕಾಗದ ಕೊಡುವೆನು. ನಿಮಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟು ಓದಿಸುವಂತೆ ನಮ್ಮಣ್ಣನಿಗೆ ಬರೆಯುವೆನು. ನೀವು ಹೋಗಿ ಸೋದರಮಾವನ ಬಳಿ ಕಲಿಯಬಹುದು” ಎಂದು ಕಾಶ್ಯಪಿಯು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಪತ್ರಕೊಟ್ಟಳು.

ಈ ಸೋದರರು ತಾಯಿಯಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಕೆಲವು ದಿನ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ರಾಜಗೃಹಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅವರಿವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನ ಮನೆಯನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದರು. ಸೋದರಮಾವನಿಗೆ ತನ್ನ ತಾಯಿ ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದರು.

“ನೀವು ಯಾರು? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿ? ಪತ್ರ ಯಾರದು?” ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.

“ನಾವು ಕೌಶಾಂಬಿಯಿಂದ ಬಂದಿರುವೆವು. ನಿಮ್ಮ ತಂಗಿಯಾದ ಕಾಶ್ಯಪಿಯು ಈ ಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿರುವಳು” ಎಂದು ಇವರು ನಿವೇದಿಸಿದರು.

ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡನು. ಸೋಮಶರ್ಮ ಸತ್ತು ದನ್ನೂ, ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ಅನ್ಯರ ಪಾಲಾದುದನ್ನೂ, ಮಕ್ಕಳು ಸಸ್ತವ್ಯಸನಿಗಳಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿರುವುದನ್ನೂ ಕಾಶ್ಯಪಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಳು.

“ಈ ಪೋಕರಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರುವೆನು” ಎಂದು ಕಾಶ್ಯಪಿ ಸಂಕಟದಿಂದ ಅಂಗಲಾಚಿರುವುದನ್ನು ಇವನು ಗ್ರಹಿಸಿದನು. “ಸದರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇವರು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಹಾದಿ ತಪ್ಪುವರು” ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಭಾವಿಸಿ “ಮಕ್ಕಳಿರಾ, ನನಗೆ ಕಾಶ್ಯಪಿಯೆಂಬ ತಂಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸೋಮಶರ್ಮನೆಂಬ ಭಾವನೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೆಸರು

ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರ. ಆದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸೋದರಮಾವನಾದ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನಲ್ಲ” ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿ, “ನೀವು ಯಾರಾದರೂ ಆಗಿರಿ. ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವ ಆಶೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವಿರಿ. ನೀವು ತಿರಿದುಣ್ಣು ಬೇಕು. ಚಿಂದಿ ಧರಿಸಬೇಕು, ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಓದಬೇಕು. ಇದು ನಿಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಓದಿಸುವೆನು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಈ ಸೋದರರಿಬ್ಬರೂ “ನಿಮ್ಮ ದಯೆ. ಇದು ನಮಗೆ ಮಹಾಪ್ರಸಾದ” ಎಂದು ಉದ್ವಂಧ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿದರು. ಇವರ ಮುಖವರಳಿತು.

ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಸೋದರರು ಗುರುಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಬಿಡುವು ಕೊಡದೆ ಹಗಲುರಾತ್ರಿ ಕಾಡಿ ಕಾಡಿ ಓದಿಸಿದನು. ಏಳಿಂಟು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ವೇದ, ಆರು ಅಂಗ, ಹದಿನೆಂಟು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೀಮಾಂಸ, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಪ್ರಮಾಣ, ಭದ್ರಸ್ಯು, ಅಲಂಕಾರ, ನಿಘಂಟು, ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಚಾಣಕ್ಯ, ಸಾಮುದ್ರಿಕ, ಶಾಲಿಹೋತ್ರ (ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ), ಪಾಳಕಾಸ್ಯ (ಗಜಶಾಸ್ತ್ರ), ನೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಚರಕ, ಅಶ್ವಿನೀಮತ, ಅಷ್ಟಾಂಗ ಹೈದಯ, ಶುಶ್ರುತನ ನೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಮಂತ್ರವಾದ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಈ ಸೋದರರಿಗೆ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರ ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದರು.

“ತಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಾವು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದೆವು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವೆವು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗುರುವಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರೆಗಿದರು. ಇವರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡುವಾಗ “ನೀವು ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮಕ್ಕಳೇ. ನೀವು ನನ್ನ ಸೋದರಳೆಯಿರಿ. ನಿಮಗೆ ನಾನು ಸಲಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಹಾದಿ ತಪ್ಪಬಾರದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆನು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಇಂಥ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಮುಳಯ ಬೇಡಿ. ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿಬಿಡಿ” ಎಂದು ಇವರಿಗೆ ಉಡುಗೆ ತೊಡಿಗೆ ಮತ್ತು ದಾರಿಖರ್ಚು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಇವರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು. “ನಮ್ಮ ಮಾವ ಒಕ್ಕೆಯದನ್ನೆ ಮಾಡಿದನು. ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನಮ್ಮಿಬ್ಬ

ರನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು" ಎಂದು ಹಿರಿಯನಾದ ಅಗ್ನಿ ಮಿತ್ರನು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟನು.

"ನಾವು ಭಿಕ್ಷೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕೂಳಿಗೆ ತುಸು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನಾಗಲಿ ತುಸು ಮಜ್ಜೆಗೆಯನ್ನಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾವ ಒಂದು ದಿನವೂ ಕೊಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೆರೆಗೆ ನಾವು ಮೀಯಲು ಹೋದಾಗಲೂ ಇವನು ಎಣ್ಣೆಯ ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗಾಗ ನಂಟರಿಷ್ಟರನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿರಿದೀ ದಿವ್ಯಾ ಹಾರವನ್ನು ಇವನು ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಳುಗಳಿಗೂ ಔತಣದೂಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಯಾವ ಹೆಬ್ಬದಲ್ಲೂ ನಮಗೆ ಇವನು ಉಟವಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇವನು ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕನೇ ಸರಿ. ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷ ನಮ್ಮನ್ನು ಶತ್ರುಗಳಂತೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡನಲ್ಲ" ಎಂದು ಕಿರಿಯವ ವಾಯುಭೂತಿ ಮಾವ ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧ ತುಂಬಿಕೊಂಡನು.

ಈ ಸೋದರರು ಕೆಲವು ದಿನಸ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಅಂತೂ ಕೌಶಾಂಬಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದರು. ತಾಯಿಯ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಒಂದೆರಡು ದಿನ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಅತಿಬಲ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಕಂಡರು. ರಾಜನ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ತನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ರಾಜನು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಇವರಿಗೆ ಇವರ ತಂದೆಯ ಸ್ಥಾನ ಮಾನವನ್ನೂ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟನು. ಇವರು ಗುರುಕುಲವನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಖಾಶಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅರಮನೆ ಗುರುವನೆ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದರು.

ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನಿಗೆ ಮಹಾರಾಜನು ಅನರ್ಘ್ಯವಾದ ಒಂದು ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಉಂಗುರವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಿ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊಡುವಾಗ ಉಂಗುರವು ಕಳಚಿ ತಾವರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಬಂದು ತನ್ನ ಬೆರಳಲ್ಲಿ ಉಂಗುರವಿಲ್ಲದುದನ್ನು ಕಂಡು ಗಾಬರಿಗೊಂಡನು. ಎಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತೋ ಎನ್ನೋ ಎಂದು ಇವನು ಕಳವಳಿಗೊಂಡು ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದನು. ಇವನ ಎದೆ ಡವಡವಗುಟ್ಟಿತು. ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಸುಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಈ ಮಹಾತ್ಮ

ರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಉಂಗುರದ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಬಹುದು ಎಂದು ಇವನು ಯೋಚಿಸಿ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು. ಇವನು ಭವ್ಯಾತ್ಮನೆಂದು ಮುನಿಗಳು ಗ್ರಹಿಸಿದರು.

"ಏನಯ್ಯಾ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅರಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಉಂಗುರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವೆಯಲ್ಲ!" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು "ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ, ಆ ಉಂಗುರ ಮತ್ತೆ ಸಿಗುವುದೇ?" ಎಂದು ಕಾತರಿಸಿದನು.

"ಮತ್ತೆ ಉಂಗುರ ಸಿಗುವುದು. ನೆನ್ನೆ ನೀನು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊಡುವಾಗ ನೀರಿನೊಡನೆ ಜಾರಿ ಉಂಗುರವು ತಾವರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು. ನಾಳೆ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವಾಗ ಅರಳಿದ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ನೀನು ಉಂಗುರವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು" ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ಹೇಳಿದಾಗ ಇವನಿಗೆ ಹೋದ ಪ್ರಾಣ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಇವನು ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಕೊಳದ ಬಳಿ ಕಾವಲಿಟ್ಟು ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಾವಿಯ ಬಳಿಬಂದು ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದನು. ತಾವರೆಯ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಉಂಗುರವನ್ನು ಕಂಡನು. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ರಾಜನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬೇಗ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು.

"ಈ ಮುನಿಯು ಅಡಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ತಿಳಿಯುವನಲ್ಲ! ಇವನ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಅಸಾಧಾರಣವಾದುದು! ನಾನು ವಿನಯವನ್ನು ನಟಿಸಿ ಇವನ ಬಳಿ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಕಲಿಯಬೇಕು" ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವನು ಮನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಸುಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯರ ಬಳಿಗೆಬಂದು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು "ಭಟ್ಟಾರಾ, ನಾನು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಕಲಿಯುವ ಆಶೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವೆನು. ನನಗೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯವನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು" ಎಂದು ಸವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

"ತಮ್ಮಾ, ಈ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಕಲಿಯಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮಂತೆ ನೀನೂ ಋತ್ತಲೆಯಾಗಬೇಕಲ್ಲ" ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದರು.

"ಸ್ವಾಮೀ, ನನಗೂ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡಿ" ಎಂದು ಇವನು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು.

ಸುಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ಶುಭನುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನಿಗೆ ದಿಗಂಬರ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇವನು ಈಗ ಪಂಚಮಹಾಪ್ರತಿಯಾದನು. ಇವನಿಗೂ ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು.

“ಮುನಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನೀನು ರಕ್ತಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲದೆ ನಿನಗೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ವಶವಾಗದು” ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ನಿಬಂಧನೆ ಹಾಕಿದರು. ಸೂರ್ಯ ಮಿತ್ರನು ಗುರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಬೇಗ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಪಾಠ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಆಗಾಗ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು.

“ನೊಡಲು ತ್ರಿವಷ್ಟಿ ಶಲಾಕಾಪುರುಷರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಆಚಾರಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ಆರಾಧನಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತದನಂತರ ಚರಣಾನುಯೋಗ ವನ್ನು ಓದಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲ ಆದಮೇಲೆ ಕರಣಾನುಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತ ನಾಗಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲ ಮುಗಿದ ಹೊರತು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವಂತಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ನಿಬಂಧನೆ ಹಾಕಿದರು.

ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಮಹಾಪಂಡಿತನಾದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಹುಬೇಗ ಕಲಿತುಕೊಂಡನು. “ಗ್ರಂಥರಾಶಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಸಮೇತ ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆನು. ಇನ್ನಾದರೂ ನನಗೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡಿ” ಎಂದು ಆಂಗ ಲಾಚಿದನು.

“ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತ್ರ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ. ದ್ರವ್ಯಾನುಯೋಗಮುಗಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಹೇಳಿಕೊಡುವೆನು” ಎಂದಾಗ “ಇದಾವ ಮಹಾ ಬೇಗ ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು” ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಆನಂದಗೊಂಡು

- 1 ಆರಾಧನೆ : 1) ಜ್ಞಾನಾರಾಧನೆ 2) ದರ್ಶನಾರಾಧನೆ 3) ಚಾರಿತ್ರಾರಾಧನೆ 4) ತಪಾರಾಧನೆ.
- 2 ಚರಣಾನುಯೋಗ : ಮುನಿಗಳ ಮತು ಶ್ರಾವಣಕರ ಅಚರಣಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳು
- 3 ಕರಣಾನುಯೋಗ : ಲೋಕಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳು
- 4 ದ್ರವ್ಯಾನುಯೋಗ : ಷಡ್ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೂ ವಿವರಿಸುವ ಕೃತಿಗಳು

ಶುಭನುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯಾನುಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಇವನ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ ಕರಗುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ಕರ್ಮಬಂಧ ಬಂಧಕಾರಣ, ಮೋಕ್ಷ, ಮೋಕ್ಷಕಾರಣ, ಈ ಎರಡರ ಫಲ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಜೀವಾಜೀವ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಾ ಸ್ತವ, ಸಂವರ, ನಿರ್ಜರ, ಬಂಧ, ಮೋಕ್ಷನೆಂಬ ನವಸದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಪಂಚಾಸ್ತಿಕಾಯ, ಷಡ್ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ ರಕ್ತಗತ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡನು. ಅರಹಂತರ, ಸಿದ್ಧರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅರಿತನು. ಎಂಟು ಶಂಕೆ ಗಳು, ಎಂಟು ಮದಗಳು, ಮೂರು ಮೂಢಗಳು, ಆರು ಅನಾಯತಗಳು ಎಂಬ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ದೋಷಗಳಿಂದ ಇವನು ದೂರವಾದನು. ಇವನಲ್ಲಿ ಸಮಕ್ಷ್ಮ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣವಾಯಿತು. ಸಂಸಾರ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಕೊಕ್ಕು ರಿಕೆಯುಂಟಾಯಿತು.

“ನಾವು ಕಪಟ ತಪವೆಸಗಿದ್ದರೂ ಅನಂತ ಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಮೋಕ್ಷನಾರ್ಗ ನಮಗೆ ಲಭಿಸಿತು” ಎಂದು ಹಿಗ್ಗಿ ಇವನು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಮೊದಲಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗುರು ಗಳಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಇವನು ಪಾವನಗೊಂಡನು. ಇವನು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಕಾಲ ಪರಮಯತಿಯೆನಿಸಿ ಗುರುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದನು.

ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರು ಆಚಾರ್ಯರಾದರು. ಗುರುಗಳ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಇವರು ಏಕವಿಹಾರಿಯಾದರು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ, ನಗರದಲ್ಲಿ ಐದು ರಾತ್ರಿ, ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ರಾತ್ರಿ ತಂಗುತ್ತಾ ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ, ಗ್ರಾಮ, ಹಳ್ಳಿ, ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿದರು. ಕೌಶಾಂಬಿಗೆ ಬಂದು ದಯಾವತ ಸರ್ವತ ದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಹರಿಸಿದರು; ತೀರ್ಥೋಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಕೌಶಾಂಬಿ ನಗರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಕಿರುಮನೆ, ದೊಡ್ಡ ಮನೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸದೆ ಉಣ್ಣು ಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮನೆಗಳ ಮುಂದೆ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸುಳಿ ದಾಡಿ ಅಗ್ನಿಭೂತಿಯ ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು. ಅಗ್ನಿಭೂತಿಯು ತನ್ನ ಮಾವನನ್ನು ಕಂಡು ಭಕ್ತಿ ಪರವಶನಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಇವರ ಕಾಲನ್ನು ತೊಳೆ ದನು, ಉನ್ನತಾಸನದ ಮೇಲೆ ಇವರನ್ನು ವಿರಾಜಮಾನಗೊಳಿಸಿದನು.

ನವಧಾಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಶ್ರದ್ಧೆಯೇ ಮುಂತಾದ ಸಪ್ತಗುಣಃ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಶುಚಿಯಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೀಡಿದನು. ಮುನಿಗಳು ಸಂತೃಪ್ತರಾಗಿ ಅಕ್ಷಯದಾನವಾಗಲಿ ಎಂದು ಹರಸಿ ಹೊರಟಾಗ “ಭಟ್ಟಾರ, ನಿಮ್ಮ ಕಿರಿಯ ಶಿಷ್ಯನನ್ನೂ ಹರಸಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇವರನ್ನು ವಾಯುಭೂತಿಯ ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ತಂದನು.

ವಾಯುಭೂತಿಯು ಎತ್ತರವಾದ ಲೋಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಟುಗಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ದುರಭಿಮಾನಿಯಾದ ಅವನು ಮುನಿಗಳನ್ನೂ ಕಂಡೂ ಕಾಣದಂತೆ ತೆಪ್ಪಗಿದ್ದನು. ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ತಮ್ಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅವನ ಕೈಹಿಡಿದುಕೊಂಡು “ನಮಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳಾದ ಭಟ್ಟಾರರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಾವು ಶ್ರೀಮಂತರಾದೆವು. ನಾವು ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಗಳಾದೆವು. ಈಗ ಭಟ್ಟಾರರಿಗೆ ವಂದಿಸಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ” ಎಂದು ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಸೂಚಿಸಿದನು.

“ನನುಸ್ವಾರ ಮಾಡಿಸಲು ಎಂಥವರನ್ನು ಕರೆತಂದಿರುವೆ! ಇವರು ಮಲಧಾರಿಗಳು, ಇವರು ಕೊಳಕರು. ಇವರು ಎಂದೂ ಸ್ನಾನವನ್ನೇ ಕಂಡರಿಯರು. ಇಂಥವರ ಕಾಲಿಗೆ ನಾನು ಬೀಳುವೆನಿ?” ಎಂದು ವಾಯುಭೂತಿ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಬೈದು ಅವರನ್ನು ಆಟ್ಟಿದನು.

“ತಲೆತಿರುಕ, ಪರಮನೀಚ, ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಬಯ್ಯುವೆಯಲ್ಲ!” ಎಂದು ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದನು.

“ನಿಂದೆಯನ್ನೂ, ಸ್ತುತಿಯನ್ನೂ, ಶತ್ರುವನ್ನೂ, ಮಿತ್ರನನ್ನೂ ಸಮನಾಗಿ ಎಣಿಸುವವನೇ ನಿಜವಾದ ಜೈನಮುನಿ. ಅವನೇ ನಿಜವಾದ ಪರಿವ್ರಾಜಕನು. ಇವನು ನನ್ನನ್ನು ಬೈದಿರುವನೇ ಹೊರತು ನನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

1. ನವಧಾಭಕ್ತಿ : ಸತ್ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು, ಉನ್ನತಾಸನ ನೀಡುವುದು, ಪಾದ ತೊಳೆಯುವುದು, ಪೂಜಿಸುವುದು, ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು, ಕಾಯಶುದ್ಧಿ, ವಚನಶುದ್ಧಿ, ಮನಶುದ್ಧಿ, ಆಹಾರಶುದ್ಧಿ ಇವು ಒಂಭತ್ತೂ ಧಾತೃವಿನ ಪುಣ್ಯವಾಗಿವೆ.

2. ಸಪ್ತಗುಣ : ಶ್ರದ್ಧೆ, ಶಕ್ತಿ, ಭಕ್ತಿ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಔದಾರ್ಯ, ಕ್ಷಮೆ, ತ್ಯಾಗ.

ಇವನು ನನ್ನ ತಲೆ ತೆಗೆದಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮುನಿಯಾದವನು ಉತ್ತಮ ಕ್ಷಮಾಶೀಲನಾಗಬೇಕು. ಮುನಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟಭಾವದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರಬೇಕು” ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರಾರ್ಯರು ಕ್ಷಮಾಶೀಲರಾದರು.

ಅಗ್ನಿಭೂತಿಯು ಇವರೊಡನೆ ಉದಯಾವತ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದು “ಭಟ್ಟಾರ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ನಾನು ಮಹಾಪಾಪಿಯ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಯ್ಯಿರುವೆನು. ಈಗ ನಾನೇ ಬೈದಂತಾಯಿತು. ಈ ಅಪರಾಧವನ್ನು ತಾವು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಬಯ್ಯಿದ ಪಾಪನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ನನಗೂ ದಿಗಂಬರ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ” ಎಂದು ಅಗ್ನಿಭೂತಿಯು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದನು. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರು ಶುಭಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ದೀಕ್ಷೆಕೊಟ್ಟರು. ಇವನೂ ತಪಸ್ಸೆಗುತ್ತಾ ಮುನಿಗಳ ಆಚಾರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದನು. ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಇವನೂ ಪಾರಂಗತನಾದನು. ಗುರುವನ್ನು ನೆರಳಾಗಿ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು.

ಅಗ್ನಿಭೂತಿಯ ಮಡದಿ ಸೋಮದತ್ತೆಯು ಸಲಿಗೆಯಿಂದಲೂ, ನೋವಿನಿಂದಲೂ ವಾಯುಭೂತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು “ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರು ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ನಿಮಗೆ ಸೋದರಮಾವಂದಿರು. ಈಗ ಮಹಾತಪಸ್ವಿಗಳು. ಇಂಥವರು ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದರು. ನೀನು ಅಸನದಿಂದ ಎದ್ದು ಇದಿರುಗೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಅಡ್ಡಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯ, ನಿನ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವರ ಕೃಪೆಯೇ. ಅಂಥ ಮಹಾಋಷಿಗಳನ್ನು ಅಪಮಾನಿಸುವುದು, ಅಂಥವರನ್ನು ದೂಷಿಸುವುದು ಪರಿಯೇ? ಅಧಮಾಧಮರಿಗೆ, ನೀಚರಿಗೆ, ದುರ್ಜನರಿಗೆ, ಮಿಂಡರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ, ವಿಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಒಪ್ಪುವಂಥ ಆಯೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೀನು ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತಲ್ಲ!” ಎಂದು ಸೋಮದತ್ತೆಯು ಇವನ ಶಿಷ್ಯರ ಮುಂದೆಯೇ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದಳು.

ವಾಯುಭೂತಿಯು ಪಿತೃಕೆರಳಿತು. ಕಾಲಿಂದ ಇವಳನ್ನು ಒದ್ದನು. ಇವಳ ಮನೆಯನ್ನು ಸೂರೆಮಾಡಿದನು. ಸವಣನಾಗಿರುವ ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗು ಎಂದು ಇವಳನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ತಳ್ಳಿದನು. ಸೋಮದತ್ತೆ ಅಕ್ಕೋಶಗೊಂಡು ಕುದಿದಳು. “ದುರಾತ್ಮ, ನನ್ನನ್ನು ಒದ್ದಿರುವ ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ಪಗಳನ್ನು ನಾನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಾದರೂ ನಾಯಾಗಿ, ನರಿಯಾಗಿ ನನ್ನ

ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ತಿನ್ನದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ತೊಟ್ಟಳು. ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಮನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅಂಡಲೆವಳು

ವಾಯುಭೂತಿಯು ಗರ್ವದಿಂದ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಬೈದುದರಿಂದ, ಜಿನಧರ್ಮವನ್ನು ಹಳಿದುದರಿಂದ ಪಾಪೋದಯವಾಗಿ ಏಳು ದಿವಸ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇವನಿಗೆ ಉದಂಬರ ಕುಷ್ಮವಾಗಿ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಹುಣ್ಣಾಯಿತು. ನನೆಯತ್ತಾ ಇವನು ಸತ್ತು ಕೌಶಾಂಬಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಮೇಲೆ ಏರಿ ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಅಟವಾಡುವ ಪೈಲ್ವಾನರ (ವಿದ್ಯಾಧರಲಿಂಗರು) ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಕತ್ತೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ತುಂಬಾ ಭಾರ ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತು ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾಗಿ ಬಾವೇರಿ ಕೊಳೆತು ಕತ್ತೆಯು ಸತ್ತುಹೋಯಿತು. ಇವನು ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಲುತ್ತಿನ್ನುವ ಹಂದಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಸತ್ತ ನಂತರ ಮಗಧ ದೇಶದ ಚಂಪಾನಗರದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಾದನು.

ಚಂಪಾನಗರದಲ್ಲಿ ಮಾದಿಗರ ಮುಂದಾಳಾದ ನೀಳನಿಗೂ ಇವನ ಮಡದಿ ಕೇಶಿಗೂ ವಾಯುಮಿತ್ರನ ಜೀವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಾಗಿ ಉದಯಿಸಿತು. ಕುರೂಪಿಯಾಗಿ, ಕಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಿನವಳಾಗಿ, ದುರ್ನಾತಳಾಗಿ, ದುಸ್ವರೆಯಾಗಿ, ಹುಟ್ಟುಕುರುಡಿಯಾಗಿ ಇವಳು ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ ರೋಗದ ಆಗರವಾದಳು. ಹಸಿವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಇವಳು ಒಂದುದಿನ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೇರಿಕೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಡಕಾಡಿ ಆರಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರಾಚಾರ್ಯರೂ, ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮುನಿಗಳೂ ಗ್ರಾಮ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ ಚಂಪಾನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಾಸುಪೂಜ್ಯ ಭಟ್ಟಾರರ ನಿಸಿಧಿಗೆ ಶುದ್ಧ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ವಂದಿಸಿದರು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರಿಗೆ ಆನುಭವವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಇವರು ಊರಹೊರಗಿನ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಶಂಬರನಾಗಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಅಗ್ನಿಭೂತಿಯು ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನೇರಿಕೆ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನೇರಿಕೆಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಡಕಾಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಹುಟ್ಟುಕುರುಡಿಯಾದ ಹೊಲೆಯರ ಮಗಳನ್ನು ಕಂಡರು. ಕರುಣೆಯಿಂದ, ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಕಂಬನಿಸೂಸಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ಕುಂಚದ ಕೋಲಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅವಳ ಮುಂದೆ ನೂಕಿ

ದರು. “ಯಾವ ಪಾಪದ ಫಲವೋ” ಎಂದುಕೊಂಡು ಅಂದು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ತಾವು ಇಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

“ಏನು, ಆಹಾರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಇವರನ್ನು ಕೇಳಿದರು.

“ಚರಿಗೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಒಂದು ಕಡೆ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನೇರಿಕೆಯಮರದ ಕೆಳಗೆ ತಡವರಿಸುತ್ತಾ ನೇರಿಕೆಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಹುಟ್ಟುಕುರುಡಿಯನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಅವಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸ್ನೇಹವುಂಟಾಯಿತು. ಕರುಣೆಯಿಂದ ನಾನು ತಳಮಗಳಿಗೊಡೆನು. ಕಂಬನಿ ಸೂಸಿದೆನು. ದೇವರೇ ಎಂಥ ಸಂಸಾರವಸ್ತು ಎಂದುಕೊಂಡು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದೆ” ಎಂದು ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಿವರಿಸಿದರು.

“ಆ ಹುಡುಗಿ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮನಾದ ವಾಯು ಭೂತಿಯ ಜೀವವೇ! ದುರಭಿಮಾನದಿಂದಲೂ, ನಮ್ಮನ್ನು ಬಯ್ದು ಅಪಮಾನಗೊಳಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೂ ಏಳೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಔದಂಬರ ಕುಷ್ಮ ತಗುಲಿತು. ಹುಳುಬಿದ್ದು ಅವನು ಸತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಕತ್ತೆಯಾಗಿ, ಹಂದಿಯಾಗಿ, ಹೆಣ್ಣುನಾಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾ ಈಗ ಹುಟ್ಟುಕುರುಡಿಯಾಗಿ ಹೊಲೆಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವನು. ಹಿಂದಿನ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಈಗ ಇವಳ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಸ್ನೇಹವುಂಟಾಯಿತು” ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರು ಬಣ್ಣಿಸಿದರು.

“ಸ್ವಾಮೀ, ಈಕೆ ಭವ್ಯಕೋ ಅಭವ್ಯಕೋ?”

“ಇವಳು ಭವ್ಯಕೇ ಆಗಿರುವಳು. ನೀವು ಹೇಳಿದರೆ ಇವಳು ವ್ರತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಳು” ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಗುರುಗಳ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಅಗ್ನಿಭೂತಿಯು ಹುಟ್ಟುಕುರುಡಿ ಬಳಿ ಬಂದು ಅವಳ ಹಿಂದಿನ ಭವಾವಳಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಈಗ ಮದ್ಯವಾಸವನ್ನು ತಿಂದು ನೀನು ನರಕಕ್ಕೆ ಹಾದಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆ. ಹೇಗೋ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮನುಷ್ಯಭವದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿರುವೆ. ಈಗಲೂ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿಲ್ಲ. ಸುವ್ರತಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸದ್ಗತಿ ಪಡೆ” ಎಂದು ಅಗ್ನಿಭೂತಿಗಳು ಇವಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದರು. ಜಿನಧರ್ಮ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇವಳ ಕರ್ಮ ಉಪಶಮನವಾಯಿತು. ತಾನು ಪಟ್ಟ ಪಾಡನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನೆದು ಪರಿತಪಿಸಿ

ದಳು. ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಹೆದರಿದಳು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದುಕಡೆ ಧರ್ಮಾನುರಾಗವೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ವೈರಾಗ್ಯವೂ ಹುಟ್ಟಿದವು. ಪಾಪಕ್ಕೆ ಅಜಿ ಅಣು ವ್ರತಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಇವಳು ಶ್ರಾವಿಕೆಯಾದಳು. "ವ್ರತವನ್ನು ದೃಢ ಪಡಿಸಿಕೋ. ನಿನ್ನ ಕರ್ಮ ತ್ವಯವಾಗಲಿ" ಎಂದು ಅಗ್ನಿ ಭೂತಿಗಳು ಹರಸಿ ಹೊರಟುಹೋದರು. ವ್ರತಿಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಇವಳೂ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು.

ರಾಜಪುರೋಹಿತನಾದ ಸೋಮಶರ್ಮನು ಸಂತಾನಾರ್ಪಣೆಯಿಂದ ನಾಗಾಲಯಕ್ಕೆ ಹರಕೆ ಹೊರಲು ವೈಭವದಿಂದ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಯೊಡನೆ ಅಗಮಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹೊಲೆಯರ ಮಕ್ಕಳು ಕಂಡು ಇದನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡಿಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದರು. ರಾಜಪುರೋಹಿತನಿಗೆ ಮಗಳಾಗಬೇಕೆಂಬ ಹೆಬ್ಬಯಕೆ ಇವಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇದೇ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಇವಳು ಮಲಗಿರುವಾಗ ಹಾವು ಕಡಿಯಿತು. ವಿಷವೇರಿ ಸತ್ತುಹೋದಳು. ಸೋಮಶರ್ಮನ ಮಡದಿ ತ್ರಿವೇದಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಹುಟ್ಟುಗುರುಡಿಯ ಜೀವ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯಿತು.

ತ್ರಿವೇದಿಯು ಹೆಣ್ಣುಕೂಸನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಮಗುವಿಗೆ ನಾಗಶ್ರೀಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಮಗು ಬೆಳೆದು ರೂಪಲಾವಣ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವನಾದಳು. ಜನರು ಇವಳ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ನಾಗರ ಹರಕೆಯಿಂದ ಇವಳು ಹುಟ್ಟಿದಳು ಎಂದುಕೊಂಡು ಇವಳನ್ನು ನಾಗಶ್ರೀಯೆಂದು ಕರೆದರು.

ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರು ಅಗ್ನಿ ಭೂತಿ ಮುನಿಗಳೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಾದಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಚಂಪಾನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ನಾಗಶ್ರೀಯು ಸಾಗಂಚಮಿಯೆಂದು ತನ್ನ ಜೊತೆಯವರೊಡನೆ ನಾಗಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅರ್ಚಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರನ್ನೂ, ಅಗ್ನಿ ಭೂತಿಗಳನ್ನೂ ಕಂಡಳು. ಇವಳಿಗೆ ಕಳೆದ ಭವಗಳ ನೆನಪಾಯಿತು. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರ ಕಾಲಿಗೆ ಇವಳು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಎರಗಿದಳು. ಇವಳನ್ನು ಕಂಡಾಕ್ಷಣ ಅಗ್ನಿ ಭೂತಿಗಳಿಗೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯವುಂಟಾಯಿತು.

"ಸ್ವಾಮೀ, ಈಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಾಕ್ಷಣ ನನ್ನಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಉಕ್ಕುತ್ತಿದೆ ಕಾರಣವೇನೋ ತಿಳಿಯದು" ಎಂದು ಅಗ್ನಿ ಭೂತಿಗಳು ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿದರು.

"ಈಕೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನಾಗಿದ್ದ ವಾಯು ಭೂತಿಯೇ. ಹಲವಾರು ಭವಗಳಲ್ಲಿ ಮುನಿನಿಂದೆಯ ಫಲವಾಗಿ ನೊಂದು ಬಂದು ಈಗ ನಾಗಶ್ರೀಯಾಗಿರುವಳು. ರಾಜಪುರೋಹಿತನ ಮಗಳಾಗಿರುವಳು. ಭವಾಂತರ ಸ್ನೇಹ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ" ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾಗಶ್ರೀಯು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಭವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡಂತಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಇವಳು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಲಿಸಿದಳು. ಇವಳಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣವಾಯಿತು. ಇವಳು ಅಣುವ್ರತಧಾರಿಯಾದಳು. ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಎರಗಿ ಹೊರಟಾಗ "ಮಗಳೇ, ನಿನ್ನ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬಹುದು. ನೀನು ಇವನ್ನು ಬಿಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಡಬಹುದು. ಎಲ್ಲೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇವನ್ನು ಬಿಡಬಾರದು" ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರು ಈಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಇವಳ ಸ್ನೇಹಿತೆಯರು ಸೋಮಶರ್ಮನನ್ನು ಕಂಡು ಇವಳು ಋಷಿಗಳ ಬಳಿ ಅಣುವ್ರತ ಪಡೆದುದನ್ನು ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿ ವಿವರಿಸಿದರು.

"ನಾಗಶ್ರೀ, ನಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ನಾವು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರು. ನಾವು ಭೂಸುರರು. ಲೋಕಪೂಜ್ಯರು. ನಮಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೈನಮುನಿಗಳ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಾವು ಪಾಲಿಸಬಾರದು. ವ್ರತಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು" ಎಂದು ಸೋಮಶರ್ಮನು ಮಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದನು.

"ಅಪ್ಪ, ಋಷಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ವ್ರತವನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಒಪ್ಪಿಸುವೆನು" ಎಂದು ನಾಗಶ್ರೀ ತಿಳಿಸಿದಳು.

ಸೋಮಶರ್ಮನು ಮಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರ ಬಳಿಗೆ ಹೊರಟನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಹಿಂಗಟ್ಟು ಮುಂಗಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ಹರಿಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನರು ಮುಸುರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ವಧೆಯು

ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವನು ಇನ್ನೂ ಯುವಕನಾಗಿದ್ದನು. ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದನು.

“ಅಪ್ಪ, ಈತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಏಕೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು? ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ” ಎಂದು ನಾಗಶ್ರೀ ಮರುಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಳು. ಇವನು ತಳವಾರನನ್ನು ಕಂಡು ವಿವರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನು.

“ಈ ಊರಿನ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಇಂದ್ರದತ್ತನು ಹದಿನಾರು ಕೋಟಿ ಶ್ರೀಮಂತ. ಈಗ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಶ್ರೀಮಂತನ ಮಗನನ್ನೇ. ಇವನ ಹೆಸರು ವರಸೇನ. ಇವನು ಅಕ್ಷಧೂರ್ತನೊಡನೆ ಜೂಜಾಡಿ ಸಾವಿರ ದೀನಾರವನ್ನು ಸೋತನು. ಹಣಕೊಡದೆ ಇವನು ಅಕ್ಷಧೂರ್ತನನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕಿರುವನು. ಅದರಿಂದ ರಾಜನು ಇವನಿಗೆ ಮರಣ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿರುವನು. ಅದರಿಂದ ಇವನನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿರುವರು” ಎಂದು ಸೋಮಶರ್ಮನು ಬಣ್ಣಿಸಿದನು.

“ಅಪ್ಪಾಜೀ, ನಾನು ಸಾವಿಗೆ ಹೆದರುವೆನು. ಕೊಲ್ಲದ ವ್ರತವನ್ನು ಪುಷ್ಕಿಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವೆನು. ಈ ವ್ರತ ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ಕೊಲೆ ಪಾತಕಿಯಾಗಬಹುದು. ಕೊಲೆಪಾತಕಿಯಾದರೆ ನನಗೂ ಅರಸರಿಂದ ಮರಣ ಶಿಕ್ಷೆ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನೂ ಶ್ರುತಾನಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವರು. ನೀವೆಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗುವುದು” ಎಂದು ನಾಗಶ್ರೀ ತಳಮಳಗೊಂಡಳು.

“ಮಗಳೆ ಕೊಲ್ಲದ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೋ. ಮಿಕ್ಕವನ್ನು ಮುನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಡು” ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ಇವನು ಮಗಳೊಡನೆ ಮುಂದೆ ಹೊರಟನು.

ಇವರು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೇರಿಸಲು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾಗಶ್ರೀ ಗಮನಿಸಿ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವಂತೆ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಇವನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನು. “ಮಗಳೆ, ವೈನಯಿಕನೆಂಬುವನು ಕನ್ಯೆಯ, ಭಂಟಿನ, ಮುದು

ಕಿಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಜನರ ಗಮನವನ್ನು ಈ ಚಿತ್ರಗಳ ಕಡೆ ಸೆಳೆದು ಬತ್ತವನ್ನು ಕದಿಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ಕನ್ಯೆಯ ಕಥೆ :

ಕೌಶಾಂಬಿ ಎಂಬ ಊರು. ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಿತ್ರನೆಂಬ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಒಂದು ಕೋಟಿ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಗ ವಸುಮಿತ್ರನನ್ನು ಸರ್ಪ ಕಡಿಯಿತು. ಹೆಣವನ್ನು ಮಸಣಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದರು. ಗರುಡನಾಭಿಯೆಂಬ ಮಂತ್ರವಾದಿ ‘ವಸುಮಿತ್ರನನ್ನು ಬದುಕಿಸುವೆನು, ನಾಳೆ ಮಂತ್ರ ಹಾಕುವೆನು. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಈ ಹೆಣದ ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾವಲಿರಿಸಿ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಸೆಟ್ಟಿಯು ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಸುಭಟರನ್ನು ಕಾವಲಿರಿಸಿದನು. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾತ್ರಿ ಕುರಿಯನ್ನು ಕದ್ದು ತರಲು ಹೋದನು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪುಳೈಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಹೋದನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಬೆಂಕಿ ತರಲು ಹೋದನು. ಒಬ್ಬ ಮಾತ್ರ ಕದಲದೇ ಅಲ್ಲೇ ಕಾವಲಿದ್ದನು. ಕುರಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ಬೇಯಿಸಿ ನಾಲ್ವರೂ ತಿಂದುತೇಗಿದರು. ಸೆಟ್ಟಿಯು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಹಡಿ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಈ ನಾಲ್ವರಿಗೂ ತಲಾ ಸಾವಿರ ದೀನಾರವಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಚೀಲಗಳನ್ನು ಜನಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಎಸೆದನು. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತನಗೆ ಹೆಣದ ಚೀಲ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬೊಬ್ಬೆಹಾಕಿದನು. ಸೆಟ್ಟಿಯು ರಾಜನಿಗೆ ದೂರುಕೊಟ್ಟನು. ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹುಡುಕಲು ರಾಜನು ತಳವಾರನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಇವನು ನಾಲ್ವರನ್ನೂ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುತಂದು ಏನೇನೋ ಉಪಾಯಮಾಡಿದರೂ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಇವನಿಂದಾಗದೆ ಇವನು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾದನು. ಈ ವಿಷಯ ಇವನ ಮಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ “ಭಯ ಬೇಡ. ನಾನು ಕಳ್ಳನನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವೆನು. ನೀವು ತಲೆ ಬಿಸಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ” ಎಂದು ಇವಳು ತಂದೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದಳು.

ಸುದಾಮೆ ಕಥೆ : ತಳವಾರನ ಮಗಳು ಸುಮತಿ ನಾಲ್ವರು ಭಟರನ್ನೂ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. “ಪಾಟಲೀ ಪುತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುದತ್ತನೆಂಬ ಸೆಟ್ಟಿಯಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಗಳು ಸುದಾಮೆ.

ಇವಳು ಒಮ್ಮೆ ಗಂಗಾಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಒಂದು ವೊಸಳೆ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡಿತು. ತಡಿಯಲ್ಲಿ ಇವಳ ಸೋದರಮಾವ ಸುದತ್ತನೆಂಬುವನು ಇದ್ದನು. ಇವಳು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸೆಂದು ಮಾವನಿಗೆ ವೊರೆಯಿಟ್ಟಳು.

“ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವೆನಾದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ವೊಸಳೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸುವೆನು” ಎಂಬ ಶರತ್ತು ಹಾಕಿದನು.

“ಮಾವ, ನೀನು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಬೇಗ ಪಾರುವಾಡು” ಎಂದು ಕಿರಿಚಿಕೊಂಡಳು. ಇವನು ನೀರಿಗೆ ದುಮುಕಿ ವೊಸಳೆಯಿಂದ ಇವಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದನು.

“ಮಾವ ನಿನಗೆ ಏನು ಕೊಡಬೇಕು? ನೀನು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಖಂಡಿತ ಕೊಡುವೆನು” ಎಂದು ಇವಳು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಳು.

“ನೀನು ಮದುವೆಯ ದಿನ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ದರ್ಶನ ಕೊಡಬೇಕು” ಎಂದು ಅವನು ನಿಬಂಧನೆ ಮಾಡಿದನು.

“ಮಾವ, ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ” ಎಂದು ಸುದಾಮೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಳು.

ಕೆಲವು ದಿನ ಕಳೆಯಿತು. ಸುದಾಮೆಯ ಮದುವೆಯೂ ನಿಶ್ಚಯ ವಾಯಿತು. ಇವಳು ಮದುವಣಗಿತ್ತಿಯಾಗಿ ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿತನಕ ಸಿಂಗಾರಗೊಂಡು ಹಿಂದೆ ತಾನು ಮಾವನಿಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನೆನಪಾಗಿ ತನ್ನ ಶೃಂಗಾರವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿಸಲು ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೇ ಮನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಬರುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಳು. “ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಇರುವ ಅಭರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡುವೆನು” ಎಂದು ಅವನು ಸೀಡಿಸಿದನು. “ನಾನು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಈಗಲೇ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಅಭರಣಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವೆನು. ನೀನು ನನಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ನಂಬಿಸಿ ಸುದಾಮೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದಳು. ನಡುವೆ ತಳವಾರನು ಇವಳನ್ನು ತಡೆದು “ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟಿರುವೆ ಹಾದರಗಿತ್ತಿ” ಎಂದು ಗದರಿಸಿದನು. “ಅವಸರದ ಮನೆವಾರ್ತೆಯುಂಟು. ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಬೇಡ. ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ಬೇಗ ಹಿಂದಿರುಗುವೆನು. ಆಗ ನಿನಗೆ ತೋಚಿದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು” ಎಂದು ಇವಳು ಗೋಗರೆದಳು. ತಳವಾರನು ಈಕೆಯನ್ನು ಹೋಗಲು ಬಿಟ್ಟನು.

ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಸಾಗಿದಳು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಕೈಗೆ ಬಿದ್ದಳು. ಇವಳನ್ನು ತಿಂದುಹಾಕಲು ರಾಕ್ಷಸನು ಹಾತೊರೆದನು. “ಮಹಾರಾಯ, ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಬರುವೆನು. ಆಗ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ತಿನ್ನುವೆಯಂತೆ” ಎಂದು ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೊರಟಳು. ಇವಳ ಉದ್ದ ಆಳ ಅರಿಯಲು ಕಳ್ಳನೂ ತಳವಾರನೂ ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಕ್ಷಸನೂ ಈಕೆಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು.

ಸುದಾಮೆಯ ಸೋದರಮಾವನಿದ್ದ ಮಳಿಗೆಗೆ ಬಂದು “ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಿರಿ” ಎಂದಳು. “ಯಾರು ಬಂದಿರುವರು?” ಎಂದು ಅವನು ಕೇಳಿದನು. “ನಾನು ಸುದಾಮೆ” ಎಂದು ಇವಳು ಹೇಳಿದಳು. ಅವನು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು “ಈ ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬಂದೆ?” ಎಂದು ಚಕಿತನಾದನು. “ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ಪ್ರಥಮ ದಿನವದ ಶೃಂಗಾರವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಾಗಿ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ನಲ್ಲ! ಆ ಮಾತಿನಂತೆ ಈಗ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರುವೆನು” ಎಂದು ಇವಳು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಇವಳ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಅವನು ಬೆರಗಾಗಿ “ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ವಿಧ್ಯಾಧರಿಯರೂ ಇಲ್ಲ ದೇವಗಣಿಕೆಯರೂ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ಅನರಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಸುಂದರವಾಗಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ನೆರವೇರಿದಂತಾಯಿತು. ಈ ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರೂ ತಳವಾರರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಡದಿರರು. ಬೇಗ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಹೋಗು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರಗಡೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಮೂವರೂ (ಕಳ್ಳ-ತಳವಾರ-ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ) ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇವರು ಬೇಗ ಬೇಗ ಹಿಂದಿರುಗಿ ವೊದಲು ತಾವಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾವಲು ನಿಂತರು. ಮದುವಣಗಿತ್ತಿಯು ವೊದಲು ರಾಕ್ಷಸನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು “ಈಗ ನಿನಗೆ ತೋಚಿದಂತೆ ಮಾಡು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಳು.

“ನೀನು ಸತ್ಯವಂತೆ, ರೂಪ, ಲಾವಣ್ಯ, ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಕಾಂತಿ, ಹಾವ ಛಾನ, ವಿಲಾಸ ವಿಭ್ರಮಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತುಳುಕುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ತಿಂದು ನಾನು ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ? ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವೆನು ಹೋಗು” ಎಂದು ಔದಾರ್ಯ ತೋರಿದನು.

ಇವಳು ತಳವಾರನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು. “ಬಂದಿರುವೆನು. ನಿನಗೆ ತೋಚಿದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. “ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲು ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯೆಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ನಿನ್ನಂಥ ಒಳ್ಳೆಯವರಂತಿ? ನೀನು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಬಂದಿರುವೆ. ನೀನು ಮಹಾಸತ್ಯವಂತೆ. ಹೋಗಮ್ಮ” ಎಂದು ಗೌರವದಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು.

ಸುದಾನೆಯು ಕಳ್ಳನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು. ತಾನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಅಭರಣಗಳನ್ನೂ ಕಳಚಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನ ಮುಂದಿಟ್ಟಳು. “ಅಮ್ಮಾ, ನೀನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಅಭರಣವು ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿರುವುವೆ? ಈ ಐಶ್ವರ್ಯ ಕರಗಿಹೋಗುವುದು. ನಿನ್ನ ಅಭರಣಗಳು ನನಗೆ ಬೇಕೆ ಹೋಗಮ್ಮ” ಎಂದು ಇವಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಇವಳು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮನೆ ಸೇರಿದಳು—ಎಂದು ಸುಮತಿಯು ಕತೆ ಹೇಳಿ “ಈ ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವನಾರು? ಹೇಳಿ ಅಣ್ಣಗಳರ” ಎಂದು ಈಕೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರ ಮುಂದಿಟ್ಟಳು. ರಾತ್ರಿ ಕುರಿಯನ್ನು ಕೊಂಡವನು “ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಒಳ್ಳೆಯವನು. ಅವಳನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನು ಅವಳ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿದನು” ಎಂದು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಚಿಸಿದನು. ಸರ್ಪ ಕಡಿದವನ ಬಳಿ ಕಾದಿದ್ದವನು “ತಳವಾರನು ಆಕೆಯನ್ನು ತೊಂದರೆ ಕೊಡದೆ ಬಿಟ್ಟನು. ಆದರಿಂದ ತಳವಾರನೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಒಳ್ಳೆಯವನು” ಎಂದು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಚಿಸಿದನು. ಬೆಂಕಿ ತರಲು ಹೋದವನು “ಮದುವಣಗಿತ್ತಿಯು ಸುರಸುಂದರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಇವಳ ಸೋದರಮಾವ ಏಕಾಂತ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಇವಳನ್ನು ಕೆಡಿಸದೆ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು. ಆದರಿಂದ ಧನದತ್ತನೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯವನು” ಎಂದು ತನ್ನ ತೀರ್ಪು ಹೇಳಿದನು. ಹಣದ ಚೀಲವನ್ನು ಕದ್ದವನು “ಕಳ್ಳನ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಅಭರಣಗಳನ್ನು ಕಳಚಿಟ್ಟರೂ ಅವನು ಅಭರಣಗಳಿಗೆ ಆತೆಪಡದೆ ಅವಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಸಹಿತ ಬಿಟ್ಟನು. ಆದರಿಂದ ಈ ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳನನ್ನು ನಾವು ಮೆಚ್ಚಲೇಬೇಕು” ಎಂದು ವಾದಿಸಿದನು.

ಸುಮತಿಯು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ನಾಲ್ವರೂ ನಿರ್ದೇಹೋದರು. ಇವಳು ಕಳ್ಳನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ “ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು

ಪ್ರೀತಿಸಿರುವೆನು. ನನಗೆ ಮೈತುಂಬ ಒಡವೆ ಮಾಡಿಸುವುದಾದರೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವೆನು. ನಿನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಬಂದುಬಿಡುವೆನು” ಎಂದು ಅವನನ್ನು ನಂಬಿಸಿದಳು. ಆಗ ಕಳ್ಳನು ತಾನು ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಹಸ್ರ ದೀನಾರದ ಧೈಲಿಯನ್ನು ಇವಳ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. “ನಾವು ಇಬ್ಬರೂ ಸುಖವಾಗಿರೋಣ, ಬಂದುಬಿಡು” ಎಂದು ಅವನ ಸರಪಡಿಸಿದನು. ಇವಳು ಒಪ್ಪಿದಂತೆ ನಟಿಸಿ ಆ ಹಣದ ಧೈಲಿಯನ್ನು ತಂದು ಮಲಗಿದ್ದ ತಂದೆಯನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು. ತಳವಾರನು ಧೈಲಿಯೊಡನೆ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದೊರೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು—“ಈ ಚಿತ್ರಕಥೆಗಳನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬತ್ತವನ್ನು ಕದಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಇನ್ನೂ ಅವನು ಹೇಳಿದ ಇತರ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುವೆನು” ಎಂದು ಸೋಮ ಶರ್ಮನು ಮಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು.

ವೈನಾಕನ ಕೃತಕಗರ್ಭ :

ಧರ್ಮಪುರವೆಂಬ ಗ್ರಾಮ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಗದತ್ತ ಸೆಟ್ಟಿಯ ಅಳು ವೈನಾಕನು ಒಂದುದಿನ ಕಬ್ಬಿನ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಉಳುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿಧಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿಡಲು ಗಂಟನ್ನು ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡನು. ಇವನ ಕೆಂಡತಿಯು ಗಂಡನ ಉಬ್ಬಿದ ಹೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಚಕಿತಳಾಗಿ “ಹೊಟ್ಟೆ ಏಕೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ?” ಎಂದು ಚೀರಿದಳು!

“ನೀನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬಾರದು. ಗುಟ್ಟಾಗಿರಬೇಕು. ನನಗೆ ಗರ್ಭ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಗಂಡನಿಗೆ ಹೀಗಾಗಬಾರದಿತ್ತು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಮಡದಿಯು ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಊರಿಗೆಲ್ಲ ಬಿತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಇದು ಎರಡನೆಯ ಕಥೆ.

ಗಂಭೀರಿಯೆಂಬ ಮುದುಕಿಯ ಕಥೆ :

ಹರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರಿಯೆಂಬ ಮುದುಕಿಯಿದ್ದಳು. ಇವಳ ಮಗಳು ಹರಿಣಿ. ಇವಳನ್ನು ಜಯಂತನಗರದ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾದ ವಸುದತ್ತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಮಗಳು ಬಸುರಿಯಾದಳು. ಇವಳಿಗೆ ಕಡುಬು ತಿನ್ನುವ ಬಯಕೆಯಾಯಿತು. ಹಲವು ಬಗೆಯ ಲಾಡುಗಳನ್ನೂ, ಮಂದಿಗೆಗಳನ್ನೂ

ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಭಕ್ತೃಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಂಭೀರಿಯು ಮಗಳ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟಳು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಟುಜನ ಕಳ್ಳರು ಇದಿರಾದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು “ನನ್ನ ಮಗನೂ ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ಇದ್ದನು. ಅವನು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಿ ಹೋದನೋ ಏನೋ! ಅವನನ್ನು ಕಾಣದೆ ನಾನು ಹೆಗಲು ರಾತ್ರಿ ಅತ್ತು ಅತ್ತು ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಬಾತುಕೊಂಡಿವೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಮಗನನ್ನೇ ಕಂಡಂತಾಯಿತು! ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಬನ್ನಿ. ಊರು ದೂರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಊಟಮಾಡಿ ಇಂದು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಾಳೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರಾಯಿತು ಎಂದು ಈ ಕಳ್ಳರನ್ನು ತನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮುದುಕಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಮಗಳ ಮನೆ ಸೇರಿದಮೇಲೆ ಇವರಿಗಾಗಿ ನೀರು ಕಾಯಿಸಿದಳು. ಇವರ ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಯಿಟ್ಟಳು. ತಲೆಗೆ ತಣ್ಣೀರ ಬಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಇವರ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಕುದಿಯುವ ಗಂಜಿ ಸುರಿದಳು. ಬೇಗ ಬೇಗ ಮನೆಯ ಮಾಳಿಗೆಗೆ ಬಂದು ಕಳ್ಳರು ಕಳ್ಳರು ಎಂದು ಅರಚಿಕೊಂಡಳು. ಕಳ್ಳರೆಲ್ಲರೂ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಓಟಕಿತ್ತರು. ಮುದುಕಿಯು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಣ್ಣೆ ರಚಿದಳು ಎಂದುಕೊಂಡು ಕಳ್ಳರು ಪ್ರತೀಕಾರ ದಿಂದ ಕುದಿದರು.

ಓಡಿಹೋದ ಕಳ್ಳರು ರಾತ್ರಿ ಕಾಡಲು ಬಂದೇ ತೀರುವರು ಎಂದು ಗಂಭೀರಿಯು ಊಹಿಸಿ ಮನೆದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿರುವಾಗ ಕಳ್ಳರು ಬಂದು ಮನೆಗೆ ಕನ್ನ ಹಾಕಿದರು. ಇತ್ತ ಮುದುಕಿಯು ಕನ್ನದ ದೊಗರಿಗೆ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಅಡ್ಡವಿಟ್ಟು, ನುಗ್ಗಿ ಬಂದ ಕಳ್ಳನ ಮೂಗನ್ನು ಕೊಯ್ದಳು. ಅವನು ಹಿಂಜರಿದು ಸುಸುಳಲು ನನ್ನಿಂದಾಗದು ನೀನು ನುಗ್ಗು ಎಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸಿದನು. ಇವನು ನುಗ್ಗುವಾಗ ಇವನ ಮೂಗನ್ನೂ ಕೊಯ್ದಳು. ಇವನು ಅಂಜಿದಾಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ನುಗ್ಗಿದನು. ಈ ರೀತಿ ಎಂಟುಜನ ಕಳ್ಳರೂ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತಂತಮ್ಮ ಮೂಗನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಮನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಒಬ್ಬ ಇಂದ್ರಜಾಲಿಗನ ಮನೆಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕದ್ದು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಊರಹೊರಗಿನ ಶೃತಾನದಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿ

ದರು. ಕುರಿಯನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಆರು ಜನ ಕಳ್ಳರೂ ಮಲಗಿದರು. ಒಬ್ಬ ಕುರಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಮಸಣದ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದನು. ಕದ್ದುತಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೊಂಬೆಗಳೂ, ಸೀರೆಗಳೂ, ಮೇಲು ಹೊದಿಕೆಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಇವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಲಿಯ ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಇವನು ಬೆಂಕಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಮಲಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಹುಲಿ ಮುಖವಾಡದವನನ್ನು ಉಳಿದವರು ನೋಡಿ ಭೇತಾಳ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೆದರಿ ಓಟಕಿತ್ತರು. ವೇಷಧಾರಿಯು ಬೆಂದ ಮಾಂಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓಡುವವರನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದನು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಆರುಜನರೂ ಭೇತಾಳ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಓಡಿದರು. ವೇಷಧಾರಿಯು ತನ್ನ ವೇಷವನ್ನು ಕಳಚಿ ಅವರಿಗೆ ಕೇಳುವಂತೆ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಅವರು ಅಂಜಿಕೆ ತೊರೆದು ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಂಸವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಪಯಣ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು.

ಗಂಭೀರಿಯು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಮಗಳ ಮನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ತನ್ನ ಊರಿನ ಕಡೆ ಪಯಣ ಹೊರಟಳು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಅಲದ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಳು. ಕಳ್ಳರೂ ಬಂದು ಇದೇ ಮರದಡಿ ತಂಗಿದರು. ಇವರಲ್ಲೊಬ್ಬ ದಾರಿಹೋಕರನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಮರ ಹತ್ತಿ ತುದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದಾಗ ಮರದ ಮೇಲಿದ್ದ ಮುದುಕಿಯನ್ನು ಕಂಡು “ಮುದುಕಿ, ನೀನಾರು?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. “ನಾನು ಈ ವೃಕ್ಷದೇವತೆಯೆ” ಎಂದಾಗ “ಸರಿ, ನೀನು ನನಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವೆಯೇನು?” ಎಂದು ಇವನು ಕೇಳಿದನು. “ಒಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ನೀನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವೆನು. ಮಾಂಸದ ತುಂಡನ್ನು ನೀನು ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಡದಿಯೇ ಆಗುವೆನು” ಎಂದು ಮುದುಕಿ ನಿಬಂಧನೆ ಹಾಕಿದಳು. ಕಳ್ಳ ಮಾಂಸದ ತುಂಡನ್ನು ತನ್ನ ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವಳ ಬಾಯಿಗಿಡಲು ಬಂದಾಗ ಇವಳು ಅವನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ತುಂಡಾಗುವಂತೆ ಕಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಳು. ಕಳ್ಳನು ಕಿಬಾರನೆ

ಕಿರಚಿಕೊಂಡು ಮರದಿಂದ ದೊಪ್ಪನೆ ಬಿದ್ದನು. ಕೆಳಗಿದ್ದವರು ಭಯಗೊಂಡು ಓಡಿಬಂದರು.

“ನೀವು ಕದ್ದು ದರಲ್ಲಿ ಎಂಟಿನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ನನಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಈ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಆಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಉಳಿಸುವೆನು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಲ್ಲುವೆನು” ಎಂದು ಮುದುಕಿ ಹೆದರಿಸಿದಳು. ಕಳ್ಳರು ತಾವು ಉಳಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಈ ಷರತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಅಂದಿನಿಂದ ತಾವು ಕದ್ದು ದರಲ್ಲಿ ಎಂಟಿನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮರದ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಈ ಮುದುಕಿ ದಿನವೂ ಬಂದು ಬಂಗಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತ ಇವಳು ಆ ಎಂಟುಜನ ಕಳ್ಳರನ್ನೂ ಹೆದರಿಸಿ ವಶೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು— ಇನ್ನೇ ಮುಂತಾದ ಚಿತ್ರಕಥೆಗಳನ್ನು ಪಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಜನರ ಗಮನವನ್ನು ಈ ಪಟಗಳ ಕಡೆ ಸೆಳೆದು ವೈನಯಿಕನು ಬತ್ತವನ್ನು ಕದಿಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ವ್ಯೋಮಕನ ಚಮತ್ಕಾರ :

ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವಾಗ ವೈನಯಿಕನು ಜನರ ಗಮನವನ್ನು ಕಥೆಗಳ ಕಡೆ ಸೆಳೆಯುವಾಗ ವೈಕನೆಂಬುವನು ಬತ್ತವನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತಾ ಅರವತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಳೆವ ಜಾಗದಡಿ ಒಂದು ನೆಲ ಮಾಳಿಗೆಯಿದ್ದಿತು. ಅಳೆವ ಧಾನ್ಯ ಕಿರಿದಾದ ಕಂಡಿಯಿಂದ ಸೇರಿ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಗೆ ಸೇರಲು ವ್ಯೋಮಕನೆಂಬುವನು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬತ್ತ ಅಳಿದಾಗ್ಯೂ ರಾಶಿ ಮಾತ್ರ ಕಿರಿದಾಗೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಮಂದಿ ಕದೀಮರೂ ಸೇರಿ ಬತ್ತವನ್ನು ರೈತರಿಂದ ಕದಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೆಲವುಕಾಲ ಕಳೆಯಿತು. ಕೌಶಲಗ್ರಾಮದ ಗೌಡ ಜಗದ್ಗೃಹನು ಬತ್ತ ಮಾರಲು ಚಂಪಾನಗರಿಗೆ ಬಂದನು. ಮೂರುಜನ ಕದೀಮರ ಬಾಯ್ಕುಳಕ ಮತ್ತು ಕೈಚಳಕವನ್ನು ಇವನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ರಾಜನ ತನಕ ದೂರನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದನು. ರಾಜನು ಈ ಮೂರು ಮಂದಿ ಕದೀಮರಿಗೂ ಮರಣ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದನು. ಇವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು” ಎಂದು ಸೋಮಶರ್ಮನು ನಾಗಶ್ರೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು.

“ಅಪ್ಪಾಜಿ, ಇಂಥ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೆದರಿ ನಾನು ಕೊಲೆಯನ್ನೂ ಸುಳ್ಳನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿರುವೆನು” ಎಂದು ನಾಗಶ್ರೀ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದಳು.

“ಸರಿ ಮಗಳೆ, ಈ ಎರಡು ವ್ರತಗಳೂ ಇರಲಿ” ಎಂದು ತಂದೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದನು.

ಸೋಮಶರ್ಮನು ಮಗಳೊಡನೆ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಮುಂದೆ ಹೊರಟನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ಅವಳ ಗಂಡನನ್ನೂ ಹಿಂಗಟ್ಟು ಮುಂಗಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾಗಶ್ರೀ ಕಂಡು ಕುತೂಹಲಗೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬೆಸಗೊಂಡಳು. ಸೋಮಶರ್ಮನು ಕಾರಣವನ್ನು ಬೆದಕಿ ಮಗಳಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು.

ಮೋದಾಳಿಯ ಕಥೆ :

“ಚಂಪಾನಗರದ ಬಳಿ ಶ್ರೀತಪುರವುಂಟು. ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯನೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಡದಿ ಜೈಸಿ. ನಂದ ಮತ್ತು ಬೋಧ ಎನ್ನುವವರು ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು. ಅದೇ ಊರಿನ ಸೂರದತ್ತನೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೂ ಇವನ ಮಡದಿ ವಸುದತ್ತೆಗೂ ಮೋದಾಳಿಯೆಂಬ ಮಗಳಿರುವಳು. ಇವಳು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೆ ಸೋದರಮಾವನ ಮಗನಾದ ನಂದನಿಗೆ ಕೊಡುವ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು.

ಹೀಗೇ ಇರುವಾಗ ನಂದನು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಸುವರ್ಣದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ “ಮಾವ, ನನಗಾಗಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಕಾಯಿರಿ. ನಾನು ಆ ವೇಳೆಗೆ ಬಾರದೆಹೋದರೆ ಮೋದಾಳಿಯನ್ನು ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಬೋಧನಿಗೆ ಕೊಡಿ” ಎಂದು ಸೂರದತ್ತನಿಗೆ ಹೇಳಿಹೋದನು. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಕಳೆಯಿತು. ನಂದನು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸೂರದತ್ತನು ಮೋದಾಳಿಯನ್ನು ಬೋಧನಿಗೆ ಕೊಡಲು ಅಣಿಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಧಾರೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ನಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಮಗಳನ್ನು ನಂದನಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸೂರದತ್ತನು ಮುಂದಾದನು. “ತಮ್ಮನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನಾನು ಮದುವೆ ಯಾಗುವೆನು ಉಚಿತವಲ್ಲ” ಎಂದು ಇವನು ನಿರಾಕರಿಸಿದನು. ಅತ್ತ “ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನಾನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು

ಬೋಧನು ತಲೆ ಸೊಟ್ಟುಗಿಟ್ಟನು. ಅಂತು ಇಂತು ಮದುವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮೋದಾಳ ತೊರುವನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಹೋದಳು.

ಆದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಾಗದತ್ತನೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಡದಿ ಗಂಗೆ. ಇವರ ಮಗ ನಾಗಸೂರ. ಇವನಿಗೆ ಎಂಟುಮಂದಿ ಹೆಂಡದಿರು. ಇವನು ಎಂಟು ಮಂದಿಯೆಲ್ಲೂ ತೃಪ್ತಿ ಕಾಣದೆ ಮೋದಾಳೆಯೊಡನೆ ಕದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ರವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ನಾಗಸೂರನು ಮೋದಾಳೆಯೊಡನೆ ಚಂಪಾನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ತಳವಾರನು ಈ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಬಂಧಿಸಿ ರಾಜನ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ನಿಗನಿಗಿ ಕಾದಕಬ್ಬಿಣದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಅಸ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ರಾಜನು ಇವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದನು. ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲಲು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು" ಎಂದು ಸೋಮಶರ್ಮನು ಮಗಳಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು.

"ಅಪ್ಪಾಜಿ ನಾನು ಹಾದರಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಪರಪುರುಷರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಎಂದೂ ಮಾಡೆನು" ಎಂದು ನಾಗಶ್ರೀ ಮಿತ್ರಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ವ್ರತಕಾದಳು.

"ಮಗಳೇ ನೀನು ಹೇಳುವುದೂ ಸರಿ. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ್ರತ ನಿನಗಿರಲಿ. ಉಳಿದ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು" ಎಂದು ಸೋಮಶರ್ಮ ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟನು.

ಈ ತಂದೆ ಮಗಳು ಮುಂದೆ ಹೊರಟರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾಗಶ್ರೀ ಗಮನಿಸಿದಳು. "ಅಪ್ಪಾಜಿ, ಇವನನ್ನು ಏಕೆ ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿರುವರು? ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ" ಎಂದು ನಾಗಶ್ರೀ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ತಂದೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನು.

ವೀರಪೂರ್ಣ ದನಗಾಹಿಯ ಕಥೆ:

ವೀರಪೂರ್ಣನು ರಾಜರ ಹಸುಗಳನ್ನು ಕಾಯುವನು. ಒಮ್ಮೆ ರಾಜನು ಇವನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ತನ್ನ ಹಸುಗಳ ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಹತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನೂ ಮೂರು ಸಹಸ್ರ ಕಂಡುಗ ಬತ್ತವನ್ನೂ ಇವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. "ರಾಜನು ನನಗೆ ಸಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ನನಗೆ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು" ಎಂದು ಪ್ರಚಾರಮಾಡುತ್ತಾ ಸಾಮಂತರ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ

ಹಾಗೂ ರಾಣಿಯರ ಹಸುವಿನ ಮಂದಿಯಿಂದ ಬೇಕಾದವನ್ನು ಅರಿಸಿ ಅವ ನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ತನ್ನ ಹಸುಗಳೊಡನೆ ಇವನ್ನೂ ಬೆರಸಿಕೊಂಡನು. ಊರಿನ ದನಗಳೇನಾದರೂ ಅರಸರ ಮಂದಿಗೆ ಬಂದವೆಂದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ತನ್ನವೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಕ್ಷೇಪಿಸಿದವರನ್ನು ದಬಾಯಿಸಿ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಟ್ಟಿದ ರಾಣಿಯ ಮಂದಿಯಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಹಸುಗಳನ್ನು ತನ್ನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡುದಲ್ಲದೆ ರಾಣಿಯನ್ನೂ ದಬಾಯಿಸಿದನು. ರಾಣಿಯು ವೀರಪೂರ್ಣನ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ದೊರೆಗೆ ವಿವರಿಸಿದಳು. ಸಾಮಂತರೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಊರಿನ ಜನರೂ ವೀರಪೂರ್ಣನಿಂದ ತಮಗಾದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಅರಸನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

"ನಾನು ಕೊಟ್ಟುದರಲ್ಲಿ ವೀರಪೂರ್ಣನು ಸಂಕೃಪ್ತನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಲೋಗ ರನ್ನು ದೋಚಿರುವನು. ಈ ಪರಮಲೋಭಿಯನ್ನು, ಈ ದುರಾಶಾಸೀಡಿತ ನನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕಿ" ಎಂದು ರಾಜಾಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದನು. ಅದರಿಂದ ವೀರ ಪೂರ್ಣನನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಲು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು ಎಂದು ಸೋಮಶರ್ಮನು ನಾಗಶ್ರೀಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದನು.

"ಅಪ್ಪಾಜಿ, ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ಅಚಾರ್ಯ, ಸ್ವಧಾರ ಸಂತೋಷ (ಮಿತ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ) ಮತ್ತು ಪರಿಮಿತ ಪರಿಗ್ರಹನೆಂಬ ಪಂಚಾಣುವ್ರತಗಳೂ ನನಗಿ ಗಿರಲಿ" ಎಂದು ನಾಗಶ್ರೀ ಶ್ರಾವಕವ್ರತಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು. "ಈ ವ್ರತ ಗಳನ್ನು ನಾನು ಋಷಿಯರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದರೆ ನಾನು ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಿ ಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವೆನು" ಎಂದು ಇವಳು ತಲ್ಲಣಿಸಿದಳು.

"ಮಗಳೇ, ಈ ಪಂಚಾಣುವ್ರತಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ನೀನು ದೃಢ ವ್ರತೆಯಾಗು. ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಇವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಆದರೂ ನಾಚಿಕೆ ಗೆಟ್ಟಿ ಆ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ದಬಾಯಿಸೋಣ ಬಾ" ಎಂದು ಮಗಳೊ ಡನೆ ಇವನು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರ ಬಳಿ ಬಂದು 'ಎಲಾ ತಪಸ್ವಿ, ನಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ?' ಎಂದು ಅಕ್ಷೇಪಿಸಿದನು.

"ನಾಗಶ್ರೀ ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಲ್ಲ. ಇವಳು ನಮ್ಮ ಮಗಳು. ಇವಳಿಗೆ ನಾವು ವ್ರತಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೇನು ರೋಗ?" ಎಂದು ಇವರು ನಾಗಶ್ರೀಯನ್ನು

ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದರು. ಇವಳು ಮುನಿಗಳ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಳು. ಈ ದೃಶ್ಯ ಕಂಡು ಸೋಮಶರ್ಮನು ಚಕಿತನಾಗಿ ಮಂಕಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು !

‘ಬೇಗ ಜಾಗ ಖಾಲಿಮಾಡು. ರಾಜರಿಗೆ ನಾವು ದೂರು ಕೊಡುವ ಮುನ್ನ ನೀನು ಜಾಗ ಬಿಡು’ ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರು ಮೂದಲಿಸಿದರು.

ಸೋಮಶರ್ಮನು ಹುಲ್ಲುಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಕಂಡಕಂಡವರೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅರನುನೆಗೆ ಬಂದನು. ಚಂದ್ರವಾಹನ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಕಂಡು ‘ಮಹಾರಾಜ, ಆ ಬತ್ತಲೆ ಸವಣುರು ನನ್ನನ್ನು ದೋಚಿರುವರು. ನನ್ನ ಮಗಳಾದ ನಾಗಶ್ರೀಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಗಳೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನು ಅವರು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಬಿಡಿಸಿಕೊಡಿ’ ಎಂದು ಬೊಬ್ಬೆಹಾಕಿ ಸೋಮಶರ್ಮನು ರಾಜನನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರ ಬಳಿ ಬಂದನು. ಸಾಮಂತ, ಮಹಾಸಾಮಂತ, ವರ್ತಕರು, ಸೇನಾಧಿಪತಿ, ತಳವಾರ, ದಂಡನಾಯಕ ಮುಂತಾದ ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖರೆಲ್ಲರೂ ಮುನಿಗಳಿದ್ದ ನಾಗಾಲಯಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದರು.

‘ನಿಮಗೂ ನಾಗಶ್ರೀಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಹೇಳಿ ಎಂದು ರಾಜನು ಮುನಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.

‘ನಾಗಶ್ರೀ ನಮ್ಮ ಮಗಳೇ’ ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

‘ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾಗಶ್ರೀ ನಮ್ಮ ಮಗಳು. ನಾಗರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಮಗೆ ಜನಿಸಿರುವಳು’ ಎಂದು ಸೋಮಶರ್ಮನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದನು.

‘ಇವಳು ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಾದರೆ ಇವಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳನ್ನೂ, ಅರು ಅಂಗಗಳನ್ನೂ, ಹದಿನೆಂಟು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಮೀಮಾಂಸೆ, ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಪ್ರಮಾಣ, ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಭಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ, ಅಭಿವಾನ್, ಸಾಮುದ್ರಿಕ, ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಸ್ತೃತಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಚರಕ, ಅಶ್ವಿನೀ ಮತ, ವಾಗ್ಭಟನ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಹೃದಯ, ಶುಶ್ರುತ, ಚಾಣಕ್ಯ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಮಂತ್ರವಾದ ಮುಂತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಗ

ಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿರುವೆಯೇನು?’ ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರು ಸೋಮಶರ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

‘ಇವಾವನ್ನೂ ನಾನು ನಾಗಶ್ರೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲ’ ಎಂದು ಸೋಮಶರ್ಮನು ತಿಳಿಸಿದನು.

‘ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಇವಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿರುವೆವು. ಅದರಿಂದ ಇವಳು ನಮ್ಮ ಮಗಳಾಗಿರುವಳು’ ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ಹೇಳಿದರು.

‘ಹಾಗಾದರೆ ಈಕೆಯನ್ನು ಬಾಯಿಬಿಡಿಸಿ’ ಎಂದು ಅರಸನು ಕೇಳಿದನು.

‘ವಾಯುಭೂತಿ, ಹಿಂದೆ ನಾವು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ವೇದವನ್ನು ಈ ಊರಿನ ಮಹಾಜನರ ನಡುವೆ ಒಪ್ಪಿಸು’ ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ನಾಗಶ್ರೀಯು ಹಾಗೇ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ನೊದಲು ಓಂಕಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು ವೇದವನ್ನೂ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು. ಸ್ವರ ವರ್ಣಭೇದದಿಂದ ಮಂತ್ರ ಸಹಿತ ಪಾಳಿ, ಪದಕ್ರಮ, ಜಟಿಭೇದದಿಂದ ಯಥಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ, ಹದಿನೆಂಟು ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಮೀಮಾಂಸೆ, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಇನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಓದಿದಳು. ಕ್ರಿಯಾಕಾರಕ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದಳು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಅರಸನಾದಿಯಾಗಿ ನೆರೆದ ಜನಸಮುದಾಯ, ಪಂಡಿತಮಂಡಳಿ ಇವರೆಲ್ಲ ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡರು. ಮುನಿಗಳನ್ನು ಇವರು ಹೊಗಳಿದರು.

‘ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಾಗಶ್ರೀ ಯಾವಾಗ ಕಲಿತಳು? ದಯವಿಟ್ಟು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿ’ ಎಂದು ಅರಸನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರು ವಾಯುಭೂತಿ ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿ ಭೂತಿಯವರಿಗೆ ತಾವು ಹಿಂದೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೂ, ವಾಯುಭೂತಿಯು ಕೃತವ್ವು ನಾಗಿ ಗರ್ವಸಟ್ಟು ದನ್ನೂ ಮುಂದೆ ನಾನಾ ಭವಗಳಲ್ಲಿ ಇವನು ಪರಿಸಾಟಿಲುಬಿದ್ದು ದನ್ನೂ, ವಾಯುಭೂತಿಯು ಜೀವವೇ ಈಗ ನಾಗಶ್ರೀಯಾಗಿರುವುದನ್ನೂ ಮುನಿಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿವರಿಸಿದರು.

'ಮಿಥ್ಯಾತ್ವದಿಂದ ಕಷಾಯಗಳು ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡು ಜೀವಿಯು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅಂಡಲಿಯುವುದು' ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ಪ್ರವಚನ ಮಾಡಿ ದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಂದ್ರವಾಹನ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ನಿರಕ್ತಿ ಮೂಡಿತು. ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಇವನು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಹಲವಾರು ಅರಸು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ರಾಜನು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರ ಮುನಿಗಳ ಬಳಿ ದಿಗಂಬರ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದನು. ಕೆಲವರು ಶ್ರಾವಕವ್ರತಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವವನ್ನು ಧರಿಸಿದರು. ಗರ್ವದಿಂದ ಜೀವಕ್ಕಾಗುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಸೋಮಶರ್ಮನು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಬಳಿ ತಪಸ್ವಿಯಾದನು.

ನಾಗತ್ರೀಯೂ ಇವಳ ತಾಯಿ ತ್ರಿವೇದಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮಿಣಿ ಕಂತಿಯರ ಬಳಿ ತಾವೂ ಕಂತಿಯರಾಗಿ ತಪವೆಸಗಿದರು. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರರೂ ಅಗ್ನಿಭೂತಿಗಳೂ ಹಲವು ಕಾಲ ತಪವೆಸಗಿ ಅಗ್ರನುಂದಿರ ಸರ್ವತದಲ್ಲಿ ಕೈವಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಸೋಮಶರ್ಮ ಮುನಿಗಳು ಉಗ್ರೋಗ್ರ ತಪವೆಸಗಿ ಸಲ್ಲೇಖನ ಧರಿಸಿ ಸಮಾಧಿನುರಣ ಪಡೆದು ಅಚ್ಯುತ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಸಾಗರ ಕಾಲ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದು ಸಾಮಾನಿಕ ದೇವರಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು. ನಾಗತ್ರೀಯು ಭಕ್ತಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನ ವಿಧಿಯಿಂದ ರತ್ನತ್ರಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಅಚ್ಯುತಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ನಾಗತ್ರೀಯು ಜನ್ಮಾಂತರಲ್ಲಾದರೂ ತನಗೆ ಮಗ ನಾಗಲಿ ಎಂದು ತ್ರಿವೇದಿಯು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಾ ಸತ್ತು ಅಚ್ಯುತಕಲ್ಪದಲ್ಲೇ ದೇವನಾದಳು. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಸಾಗರಕಾಲ ಆಯುಷ್ಯ ವಿದ್ಧಿತು.

ಸೋಮಶರ್ಮನು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಚ್ಯುತನಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಆವಂತಿ ನಾಡಿನ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಇಂದ್ರದತ್ತಸೆಟ್ಟಿಗೂ ಇವನ ಮಡದಿ ಗುಣಮತಿಗೂ ಮಗನಾಗಿ ಸೂರದತ್ತನೆನಿಸಿದನು. ಇದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಕೋಟಿಗೆ ಅಧಿಸತಿಯಾದ ಸುಭದ್ರಸೆಟ್ಟಿಯಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಡದಿ ಸರ್ವಶ್ರೀ. ತ್ರಿವೇದಿ ದೇವನು ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಮಗಳಾಗಿ ಯಶೋಭದ್ರೆಯೆನಿಸಿದಳು. ಇವಳು ಹಿಂದೆ ತಪವೆಸಗುತ್ತಾ ನಿಧಾನಶಯ್ಯೆ (ತೀವ್ರವಾದ ಹೆಂಬಲ)ಯಿಂದ ಸತ್ತ ಕಾರಣವಾಗಿ ಮಿಥ್ಯಾದೃಷ್ಟಿಯೆನಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಾಯಿತು.

ಯಶೋಭದ್ರೆಯನ್ನು ಸೂರದತ್ತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ನಾಗತ್ರೀಯ ಜೀವಬಂದು ಸುಕುಮಾರನೆಂಬ ಮಗನಾಯಿತು. ಮಗು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸೂರದತ್ತನಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಮಗುವಾಗಿದ್ದ ಸುಕುಮಾರನಿಗೆ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಇವನು ಮುನಿಯಾದನು.

ಸುಕುಮಾರನು ಬೆಳೆದು ಯುವಕನಾದನು. ಅತ್ಯಂತ ರೂಪ ಲಾವಣ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಕಾಂತಿಯುತನಾಗಿ ಇವನು ರಾರಾಜಿಸಿದನು. ಇವನಿಗೆ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸಾಲು ಮಹಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಅತ್ಯಂತ ರೂಪ ಲಾವಣ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಕಾಂತಿ ಹಾವಭಾವ ವಿಲಾಸ ವಿಭ್ರಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ದೇವಗಣಕೆಯರನ್ನೂ ನಾಚಿಸುವಂಥ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮಂದಿ ಮನೋವಲ್ಲಭೆಯರಿದ್ದರು. ಮೂವತ್ತೆರಡು ನಾಟಕ ಕಾಲಗಳಿದ್ದವು. ಮೂವತ್ತೆರಡು ಕೋಟಿ ಹಣ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಪಂಚರತ್ನಗಳಿಗೂ ಸುಕುಮಾರನು ಪ್ರಭುವಾಗಿದ್ದನು. ಈ ಸಂಪತ್ತಿನ ನಡುವೆ ಇವನು ವಿಲಾಸಿಯಾಗಿದ್ದನು.

ಒಬ್ಬ ನೈಮಿತ್ತಿಕನು ಬಂದು 'ಈ ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು ಯಾವಾಗ ಮುನಿಯನ್ನು ಕಾಣುವನೋ ಅಂದೇ ಇವನು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗುವನು' ಎಂದು ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿದನು. ಯಶೋಭದ್ರೆಯು ಅಂದಿನಿಂದ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಯಾವ ಋಷಿಯೂ ಬರದಂತೆ ಕಟ್ಟಿಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿದಳು. ಮುನಿಗಳನ್ನು ಬಿಡದಂತೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಟ್ಟಳು.

ಒಮ್ಮೆ ರತ್ನದ್ವೀಪದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲಕ್ಷದೀನಾರ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ರತ್ನಗಂಬಳಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉಜ್ಜಯಿನಿಗೆ ಮಾರಲು ಬಂದನು. ಊರಿನ ದೊರೆ ವ್ಯಷಭಾಂಕ. ಇವನ ರಾಣಿ ಜ್ಯೋತಿಸರ್ಮಾಲೆ. ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕಂಬಳಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಒಂದು ಲಕ್ಷದೀನಾರ ಬೆಲೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಕೊಳ್ಳದೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯನ್ನು ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಊರಲ್ಲಿ ಇವನು ಅಲೆದರೂ ಯಾರೂ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಇವನು ಕಂಬಳಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಯಶೋಭದ್ರೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟನು. ಇವಳು ಲಕ್ಷದೀನಾರ ಕೊಟ್ಟು ಕಂಬಳಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದಳು. ಒಂದೊಂದು ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಮಾಡಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಮೂವತ್ತೆರಡು ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮಂದಿ ಸೊಸೆಯರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟಳು. ಅವರು ಈ ತುಂಡು

ಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾಲಿಗೆ ಕೆರಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಅರಸನಿಗೂ ಮುಟ್ಟಿತು. ಯಶೋಭದ್ರೆಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣಲು ರಾಜನೇ ಇವಳ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ರಾಜನು ಬರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇವಳು ಪಂಚರತ್ನಗಳ ರಂಗೋಲೆ ಬಿಡಿಸಿದಳು. ನವಿರಾದ ರೇಷ್ಮೆಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹಾಸಿದಳು. ರತ್ನತೋರಣಗಳನ್ನು ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗೆ ಸಿಂಗರಿಸಿದಳು. ಮಹಾರಾಜನು ಆಗಮಿಸಿದನು. ಸುರೇಂದ್ರಭವನವನ್ನೂ ನಾಚಿಸುವಂತಿದ್ದ ಮಹಾಮನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ರಾಜನು ಬೆರಗಾದನು. ತಾನು ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದನು. ವೈಭವಯುತವಾದ ಶಯ್ಯಾತಳದಲ್ಲಿ (ಹಾಸಿಗೆ) ಇವನು ಕುಳಿತು 'ಸುಕುಮಾರನಲ್ಲೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. 'ಸ್ವಾಮೀ, ಅವನು ಬಹಳ ಸಾಧು. ತಾವು ಬರುವುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿರುವನು' ಎಂದು ಯಶೋಭದ್ರೆ ಸಂಕೋಚದಿಂದ ನುಡಿದಳು.

'ಆತನನ್ನು ಕರೆಸಿ' ಎಂದು ರಾಜನು ಬೆಸಗೊಂಡನು.

ಯಶೋಭದ್ರೆಯು ಹೋಗಿ ಮಹಾರಾಜರು ಬಂದಿರುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಸುಕುಮಾರನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. 'ಅರಸರು ಎಂದರೆ ಯಾರು?' ಎಂದು ಸುಕುಮಾರ ಕೇಳಿದನು. 'ಅರಸರೆಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳುವ ಪ್ರಭುಗಳು' ಎಂದು ತಾಯಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದಳು.

'ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಯೆ?' ಎಂದು ಸುಕುಮಾರನು ವಿಷಯಗೊಂಡು ತಾಯಿ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಲಾರದೆ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ರಾಜನು ಅವನನ್ನು ಕಣ್ಣುಂಬ ನೋಡಿ 'ಕಣ್ಣು ಪಡೆದುದು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು' ಎಂದುಕೊಂಡು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾಮದೇವನನ್ನು ಆಸ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವನನ್ನು ದಿವ್ಯವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿದನು. ಸ್ವಜನ ಪರಿಜನರೂ ಮಂಗಳ ಕರವಾಗಿ ಬಿಳಿಸಾಸನೆಯನ್ನು ಇವರ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯಂತೆ ಹಾಕಿದರು. ಬಿಳಿಸಾಸನೆಯು ಸುಕುಮಾರನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಚಲ್ಲಿ ಒತ್ತಲು ಅವನು ತಾಳಲಾರದೆ ಒದ್ದಾಡಿದನು (ಆಲೂಗಾಡಿದನು). ದೀಪವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇವನು ಕಂಬನಿ ಸೂಸಿದನು. ರಾಜನು ಇವನ ಅಪಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮರುಗಿ ಎನೋ ರೋಗವಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿದನು. ಇವರನ್ನು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ವಿಳಿಸಿದರು. ರಾಜನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ರತ್ನದ ನೆಲಗಟ್ಟುಳ್ಳ ಬಾವಿಳಿದು ಸ್ನಾನಮಾಡುವಾಗ

ರಾಜನ ಅನರ್ಘ್ಯವಾದ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಉಂಗುರ ಜಾರಿತು. ಇದನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತೂಬನ್ನು ಎತ್ತಿ ನೀರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಬಾವಿಯ ತಳದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನ ಭಂಡಾರವೇ ನೆಲೆಸಿದಂತೆ ನಾನಾ ಬಗೆ ರತ್ನಖಚಿತ ಅಭರಣಗಳನ್ನು ರಾಜನು ಕಂಡು ಸೋಜಿಗಾಗೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಾ ಸ್ತಂಭಿಭೂತನಾದನು.

ರಾಜನನ್ನೂ ಸುಕುಮಾರನನ್ನೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಿದರು. ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ರುಚಿರುಚಿಯಾದ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಬಡಿಸಿದರು. ಸುಕುಮಾರ ಅರ್ಧ ಆಹಾರ ಉಂಡನು. ಇನ್ನರ್ಧ ಉಗುಳಿದನು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಮಹಾರಾಜನು 'ಸುಕುಮಾರನಿಗೆ ಇದೂ ಒಂದು ರೋಗ. ಇವನಿಗೆ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಅರುಚಿಯಾಗಿದೆ' ಎಂದುಕೊಂಡು ಊಟವಾದ ನಂತರ ಇವರಿಗೆ ಗಂಧ ತಾಂಬೂಲ ಮಾಲೆ ವಸ್ತ್ರ ಅಭರಣ ಇವನ್ನು ತಂದು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ರಾಜನು ತೊಟ್ಟು ಉಟ್ಟು ಆಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ 'ಅಮ್ಮ, ನನ್ನ ತಮ್ಮನ ಸೊಂಟದ ನೋವಿಗೂ ಇವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿಯುವುದಕ್ಕೂ, ಅರುಂಚಿಗೂ ಏಕೆ ಔಷಧಿ ಕೊಡಿಸಿಲ್ಲ?' ಎಂದು ರಾಜನು ಯಶೋಭದ್ರೆಯನ್ನು ಬೆಸಗೊಂಡನು.

'ಪ್ರಭು, ಸುಕುಮಾರನಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಯಿಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸೇಸೆಯಿಕ್ಕಿದ ಸಾಸಿನೆ ಒತ್ತಿದುದನ್ನು ಇವನು ಸಹಿಸದೆ ಒದ್ದಾಡಿರುವನು. ಇವನು ಸದಾ ಮಾಣಿಕ್ಯಪ್ರಭೆಯಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದಿರುವನು. ಎಣ್ಣೆದೀಪವನ್ನು ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ಇವನು ಕಂಬನಿ ಸೂಸಿರುವನು. ಕಮಳನೀಳೋತ್ಪಳದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಂಪುಮೂಡಿಸಿದ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಬಂದುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಅನ್ನ ಮಾಡಿದೀವು. ಸುಕುಮಾರನು ಕಂಪು ಮೂಡಿದ ಅಗುಳನ್ನು ತಿಂದು ಕಂಪಿಲ್ಲದ ಅಗುಳನ್ನು ಉಗುಳಿರುವನು' ಎಂದು ಯಶೋಭದ್ರೆ ತನ್ನ ಮಗನ ಅಪಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು. ರಾಜನಿಗೆ ತನ್ನ ಸುಖಸೌಭಾಗ್ಯ ಈತನ ಒಂದು ಕ್ಷಣದ ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಲಾರದು, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪರಮಸುಖಿಯೆಂದರೆ ಇವನೇ ಸರಿ' ಎಂದು ರಾಜನು ಯೋಚಿಸಿ ಇವನಿಗೆ ಅಂತಿಮಸುಕುಮಾರನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟನು.

ಯಶೋಭದ್ರೆಯು ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ವಸ್ತುವಾಹನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು. ಸುಕುಮಾರನು ಎಂದಿನಂತೆ ಸುಖ

ವಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದುದಿನ ಯಶೋಭದ್ರೆಯ ಸೋದರರಾದ ದಯಾಭದ್ರ ಮುನಿಗಳು ಉಜ್ಜಯಿನಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಹಿಂದೆ ಯಶೋಭದ್ರೆಯ ಪತಿ ಸೂರದತ್ತನಿಗೆ ಇವರೇ ಮುನಿಧೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸುಕುಮಾರನಿಗೆ ಆಯಸ್ಸು ಇನ್ನು 125 ದಿವಸ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿರುವುದನ್ನು ದಯಾಭದ್ರರು ಅವಧಿಯಿಂದ ಅರಿತು ಅವನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗ ತೋರಲು ಇವರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಸುಕುಮಾರನ ಅರಮನೆಯ ಹೊರ ಭಾಗದ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿನಾಲಯವಿದ್ದಿತು. ಮುನಿಗಳು ಸಂಜೆಯಾದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲೇ ತಂಗಿದರು. ಆಗ ಅಷಾಢ ಚತುರ್ದಶಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಇವರ ಆಗಮನ ಯಶೋಭದ್ರೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆಗ ಬಂದು ಮುನಿವರ್ತನ ಮಾಡಿ 'ಸ್ವಾಮೀ, ತಾವು ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದಿರಿ? ಊರ ಹೊರಗೆ ಬೇರೆ ಬಸದಿಯಿಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ಕಾತರಗೊಂಡು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

"ತಾಯೀ, ಬಹುದೂರ ನಡೆದಿರುವೆನು. ತುಂಬ ಆಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯಕದ ವೇಳೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲೇ ಸಾಮಾನ್ಯಕ ತೀರಿಸುವೆನು. ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಎಲ್ಲಿಗೂ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ನಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

"ಸ್ವಾಮೀ, ತಾವು ಚಾತುರ್ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಓದದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸುತ್ತದೆ ಮೌನವಾಗಿರಬೇಕು. ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಏಕಾಂತವಾಗಿ ಆಡಗಿರಬೇಕು. ಚಾತುರ್ಮಾಸ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ತಾವು ಜಾಗಬಿಡಬೇಕು" ಎಂಬ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಯಶೋಭದ್ರೆ ವಿಧಿಸಿದಳು.

"ತಾಯಿ ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುವೆನು" ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.

ಸುಕುಮಾರನು ಕಾರ್ತಿಕ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂದು ಮಹಡಿಯ ಏಳನೆಯ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವತೋಭದ್ರವೆಂಬ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದನು. ಇತ್ತ ದಯಾಭದ್ರತು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಯಶೋಭದ್ರೆಯು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳೂ ಮೌನವಾಗಿದ್ದರು. ಅವಳಿ ಮುಗಿಯಿತು. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಸುಪ್ರಭಾತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಲೋಕಪ್ರಜ್ಞಾಸ್ತ್ರಿಯನ್ನು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಊರ್ವ್ವಲೋಕದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ

ಅಚ್ಯುತಕಲ್ಪದ ಪದ್ಮವಿನೂನವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಈ ವರ್ಣನೆ ಸುಕುಮಾರನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಇವನಿಗೆ ಜಾತಿಸ್ಮರಣೆಯಾಯಿತು "ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಚ್ಯುತನಾಗಿ ನಾನು ಯಶೋಭದ್ರೆಯ ಮಗನಾಗಿರುವೆನಲ್ಲ! ಸುರಲೋಕ ಸುಖಕ್ಕೂ ತೃಪ್ತಿಪಡದ ನಾನು ಗರಿಕೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಇಬ್ಬನಿಯಷ್ಟು ಮಿತವಾದ ಈ ಮನುಷ್ಯ ಭವದ ಸುಖಕ್ಕೆ ಬಾತು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟಿರುವೆನಲ್ಲ! ಕೈವಲ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಎರವಾದೆನಲ್ಲ!" ಎಂದು ಇವನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಬಯ್ಯುಕೊಂಡನು. ಮಂಚವನ್ನು ತೊರೆದನು. ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಗಂಟುಹಾಕಿದನು. ಕಿಟಕಿಗೆ ಈ ವಸ್ತ್ರಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಬಿಟ್ಟನು. ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಇಳಿದು ಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ದಯಾಭದ್ರರಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದನು. "ಸ್ವಾಮೀ, ನನಗೆ ದೀಕ್ಷೆಕೊಟ್ಟು ಸಂಸಾರಸಾಗರದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ" ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದನು. "ಮಗು, ನಿನಗೆ ಮೂರು ದಿನ ಮಾತ್ರ ಆಯಸ್ಸುಳಿದಿದೆ" ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ಇವನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು.

"ನಿಸ್ಸಾರವಾದ ಈ ದೇಹದಿಂದ ಸಾರವಾದ ತಪವೆಸಗುವ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಪಡೆದುಬರಲಿಲ್ಲ! ನಿಸ್ಸಾರವಾದ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಹೇಲಿನಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾಡುವ ಹುಳುವಿನಂತೆ ಕಾಲವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿದೆನಲ್ಲ!" ಎಂದು ಕೊರಗುತ್ತಾ ಇವನು ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಜಿನಮುನಿಯಾಗಿ ಪಂಚಮಹಾವ್ರತಧಾರಿಯಾದನು. ಪ್ರತಿಕ್ರಮಣವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿಶ್ಚಯ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕೂಡಲೇ ಮಹಾಕಾಳವೆಂಬ ಮಸಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಜೀವನಸರ್ಮಂತ ಉಪವಾಸವ್ರತವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಮರೆಯಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯೋಪಗಮನ ವಿಧಾನದಿಂದ ಶವಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಧರ್ಮಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯನಾದನು.

ಇವನು ವಾಯುಭೂತಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಸೋಮದತ್ತೆಯು ಇವನಿಗೆ ಅತ್ತಿಗೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ನಿದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ (ತಿವ್ರಹಂಬಲ) ಸತ್ತು ತನ್ನ ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಸಂಸಾರವಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತಿರನೆ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ನರಿಯಾದಳು. ತನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮರಿಗಳೊಡನೆ ಈ ನರಿಯು ಆಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಆಲೆಯಿತು. ಸುಕುಮಾರನು ಎಂದೂ ನೆಲದಮೇಲೆ

ಕಾಲಿಟ್ಟವನಲ್ಲ. (ಇವನ ಪಾದಗಳು ಕುಸುಮಕೋಮಲ) ಮೃದುವಾದ ರೇಷ್ಮೆಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡಾಡಿದವನು. ಇಂಥವನು ಗಡುಸು ನೆಲದಲ್ಲಿ ನೊರಜುಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆವಾಗ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಗಾಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಚಿಮ್ಮಿ ಮಹಾಕಾಳ ಶ್ರುಶಾನದ ತನಕ ಸುರಿಯಿತು. ರಕ್ತದ ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ಜಾಡನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನರಿಗಳು ಸುಕುಮಾರನ ಬಳಿಯೆಂದು ಸಂತೋಷಗೊಂಡವು. ಮರಿಗಳೊಡನೆ ತಾಯಿನರಿಯು ಸುಕುಮಾರನ ನೋಳ ಕಾಲು ತನಕ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ ತಿಂದುಹಾಕಿತು. ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಮೊಣ ಕಾಲಿಂದ ಸೊಂಟದ ತನಕ ನರಿಗಳು ತಿಂದವು. ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಸುಕುಮಾರನ ಬಸಿರನ್ನು ಬಗೆದು ಕರುಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವಾಗ ಇವನು ಪ್ರಥಮ ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯನಾಗಿ ಉಪಶಾಂತ ಗುಣಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ರಕ್ತತ್ರಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಇವನು ಸಯಸತ್ತಮ ದೇವನಾಗಿ ಜನಿಸಿದನು.

ಇತ್ತ ಯಶೋಭದ್ರೆಯೂ ಸುಕುಮಾರನ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮಂದಿ ಮಡದಿಯರೂ ಎರಡುದಿವಸ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸುಕುಮಾರನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ತೊಳಲಾಡಿದರು. ಮೂರನೆಯ ದಿವಸ ಮಂಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಬಂದು ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು “ಭಲೆ ಶೂರ! ಭಲೆ ಮಹಾವುರಸ! ಭಲೆ ಧೈರ್ಯವಂತ! ಭಲೆ ಸಂಸಾರಭೇರು! ನಿನ್ನಂತೆ ಉಪಸರ್ಗವನ್ನು ಸೈರಿಸಿದವರುಂಟೆ? ನಿನ್ನಂತೆ ರಕ್ತತ್ರಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದವರಿಲ್ಲ!” ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡುವುದನ್ನೂ, ದೇವದುಂದುಭಿಯ ಮೊಳಗನ್ನೂ ಯಶೋಭದ್ರೆ ಕೇಳಿ, ದೇವತೆಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ಕಂಡು ಮಗ ಸತ್ತು ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡಳು.

“ಸುಕುಮಾರನು, ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮುನಿದು ಅಡಗಿರುವನು. ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಅವನ ಗೊತ್ತುಗುರಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರೋಣ” ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಹಾಕಾಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೋಡಿದರು. ನನೇಳರು, ಮಂದಾರ, ಸಂತಾನಕ, ಪಾರಿಜಾತ ಕುಸುಮವನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಸುರಿದಿದ್ದರು. ಈ ಕುಸುಮ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕಳೇಬರ ಹೊತುಹೋಗಿ ದ್ದಿತು. ಕಂಪಿಗೆ ದುಂಬಿಗಳು ಮುಸುರಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಯಶೋಭದ್ರೆಯು

ಸುಕುಮಾರನು ಇಲ್ಲೇ ಇರುವನು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಎಲ್ಲ ಮಡದಿಯರೂ ಮೂರ್ಛಹೋಗಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾದಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ತನ್ಮು ಬಸಿರನ್ನೂ ತಲೆಯನ್ನೂ ಇವರು ಚಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ರೂಪವನ್ನೂ, ತೇಜವನ್ನೂ, ಯೌವನವನ್ನೂ, ಲಾವಣ್ಯವನ್ನೂ, ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ, ಯಶಸ್ಸನ್ನೂ, ಘ್ನು ದು ಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ, ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯನ್ನೂ, ಶುಚಿತ್ವವನ್ನೂ, ಶೀಲವನ್ನೂ, ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ, ನೈಭವವನ್ನೂ, ಸೊಬಗನ್ನೂ, ಬಲೈಯನ್ನೂ, ಧೈರ್ಯವನ್ನೂ ನೆನೆನೆದು ಪ್ರಲಾಪಿಸಿದರು. ಸೈರಿಸಲಾರದೆ ಮತ್ತೆ ಮೂರ್ಛಹೋದರು. ಅಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನೀರಿಳಿದು (ಸೂತಕ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ) ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾಗಿದ್ದ ಎಂಟುಮಂದಿ ಹೆಂಡತಿಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಮಡದಿಯರೂ ದಯಾಭದ್ರರನ್ನು ಗುರುಗಳೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕಮಲಶ್ರೀ ಕಂತಿಯರ ಬಳಿ ಕಂತಿಯರಾಗಿ ಉಗ್ರೋಗ್ರ ತಪವೆಸಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೌಧಮಾರ್ಥಿ ಕಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಸುಕುಮಾರನ ಕಳೇಬರವನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಸುಗಂಧಕುಸುಮಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದ ಜಾಗ ಮುಂದೆ ಗಂಧವತಿಯೆನಿಸಿತು. ಇವನ ಪತ್ನಿಯರು ಗೋಳಾಡಿದ ಸ್ಥಳವು ಕಳಕಳಾಯತವೆಂಬ ಸಿದ್ಧಕ್ಷೇತ್ರವಾಯಿತು.

(‘ಭರತೇಶನ ಬಾಳ್ಗ ಬ್ಬ’ವನ್ನು ದೃಶ್ಯಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನಾದ ನಾನು ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ‘ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ’ಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾವಾನುವಾದ ಮಾಡಿರುವೆನು. 20-3-1995).

ಸುಕೌಶಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆ

ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂಗನಾಡಿದ್ದಿತು. ಚಂಪಾನಗರವು ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಗಂಧಭಾಜನನು ದೊರೆ ಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ದೇವೇಂದ್ರ ವೈಭವದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಇವನು ಪ್ರಜಾಸು ಠಾಗಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಅಧಿಗಮ ಸಮ್ಯಗ್ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವ ನನು ಶುದ್ಧ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇವನು ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ದ್ದನು. ಇವನು ಸದ್ಗುಣಿಯೂ, ಶೀಲವಂತನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಪ್ರಯತ್ನ ಶೀಲನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಗುರುಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಪ್ರವ ಚನ ಪ್ರವೀಣನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಪ್ರಕಾಂಡಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಶರ ತ್ಯಾಲದ ಮುಗಿಲಿನಂತೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಒಂದು ಸಹಸ್ರಕೂಟ ಜಿನಾಲಯ ವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾಪೂಜೆಯಲ್ಲೂ, ಮಹಿಮೆಯಲ್ಲೂ, ಅಭಿಷೇಕ ದಲ್ಲೂ ನಿತ್ಯವೂ ಇವನು ತನ್ಮಯನಾಗಿದ್ದನು.

ಚಂಪಾನಗರದಲ್ಲಿ ಸಾಗರದತ್ತನೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿದ್ದನು. ಇವನ ಮದದಿ ಸುಭದ್ರೆ. ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಮಗಳು ಸುರೂಪ. ಈ ನಗರದಲ್ಲೇ ನಾಗದತ್ತನೆಂಬ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ಸುರೂಪಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇವರಿಬ್ಬರ ಮಗಳು ಸುಕೇತಿನಿ. ಇವಳು ಬೆಳೆದು ಅತ್ಯಂತ ರೂಪ, ಲಾವಣ್ಯ, ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಕಾಂತಿ, ಹಾವ, ಭಾವ, ವಿಲಾಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸುಲಕ್ಷಣ ಸುಪನ್ನಿಯಾಗಿ ದೇವಗಣಿಕೆಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸಿದಳು. ಇವಳು ಒಂದು ದಿನ ಅಷ್ಟಮಿಯೆಂದು ದೇವರನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಲು ಸಹಸ್ರಕೂಟ ಜಿನಾ ಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಈ ನೇಳೆಗೆ ಅರಸನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಸುಕೇತಿನಿಯು ನಾಚಿ ಕಂಬದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗೆ ಅತುಕೊಂಡು ಬಂಗಾರದ ಕಲಶವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಳು. “ಜಿನಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದ ತೆಪ್ಪದ, ಚಿತ್ರದ, ಮರದ ಬೊಂಬೆಗಳಲ್ಲೇ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಬೊಂಬೆ ಜೀವಕಳೆಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸು ತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ರಾಜನು ಸೋಜಿಗಗೊಂಡು ಹೊಗಳಿದನು. ರಾಜನ ಸಕ್ಕ ದಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವದತ್ತನೆಂಬುವನು “ಪ್ರಭು, ಈಕೆ ಕನ್ನಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

“ಯಾರ ಮಗಳು?” ಎಂದು ರಾಜನು ಕೇಳಿದನು. “ನಮ್ಮ ನಗರದಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯನಾಗಿರುವ ನಾಗದತ್ತ ಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗಳು ಈಕೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅರಸ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ದೇವರಿಗೂ ಮುನಿಗಳಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋದನು.

ಇತ್ತ ಸುಕೇತಿನಿಯೂ ದೇವರನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿ, ಮುನಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಮ ವಾಗಿ ದರ್ಶನಮಾಡಿ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ದೇವರ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು ತನ್ನ ತಂದೆಗೂ ತಾಯಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವರು ಪ್ರಸಾದ ವನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನವಯುವತಿಯಾದ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇವಳನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅರಸನು ಸುರೂಪಿಯನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು “ಮಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುವಿ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. “ನನ್ನ ತಮ್ಮ ವರಾಂಗ. ಇವನ ಮಗ ಚಿತ್ರರಂಗ. ನನ್ನ ಸೋದ ರಳೆಯ. ಅವನಿಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಮಧುಸೇನ ಮತ್ತು ಮಧುಸೂದನನೆಂಬ ಇಬ್ಬರು ಹೆಗ್ಗಡೆಗಳನ್ನು ನಾಗದತ್ತನ ಬಳಿಗೆ ತನ್ನ ಋರವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬೇಡಲು ರಾಜನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು. ರಾಜನೂ ಬಾತು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾನೂ ಆಗಮಿಸಿ ದನು. ನಾಗದತ್ತನು ಅಷ್ಟಾಬ್ಜಕ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಎಂಟು ದಿನವ ಆಚರಿಸಿ ಪ್ರಶಸ್ತ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಮಗಳ ಅನುಕೂಲ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಆಕೆಯನ್ನು ಗಂಧಭಾಜನ ರಾಜನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಹಾವೈಭವದಿಂದ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು. ನೂತನ ವಧುವರರು ಬಹುಕಾಲ ಹಾಯಾಗಿದ್ದರು.

ಕೌಶಲಾಧಿಪತಿಯಾದ ಅತಿಬಳನಿಗೂ, ಕಳಿಂಗಾಧಿಪತಿಯಾದ ಕಳಿಂಗ ರಾಜನಿಗೂ ಹೋರಾಟವಾಗುವಾಗ ಗಂಧಭಾಜನನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಮತಿ ರ್ಬುತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಂಧಿಮಾಡಿಸಿದನು. ಕಳಿಂಗರಾಜ ಮಧು ಸೂಫನನೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಕೈಲಿ ಒಂದು ಮದಗಜವನ್ನು ಗಂಧಭಾಜನನಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಸೊಕ್ಕಿದ್ದ ಆನೆಯನ್ನು ಸುಕೇತಿನಿ ಕಂಡು ಹಿಂದಿನ ಭವದ ನೆನಪಾಗಿ ಮೂರ್ಛಹೋದಳು. ದಾಸಿಯರು ಈಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪನ್ನೀರನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸಿ ಗಾಳಿಬೀಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದಮೇಲೆ ಸುಕೇತಿನಿಗೆ

ಜ್ಞಾನಬಂಧಿತು. ಆತ್ಮ ಅರಸನು ಅವಸರಗೊಂಡು ಬಂದು ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ಮದಗಜವನ್ನು ಕಂಡಾಕ್ಷಣ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದಳು!” ಎಂದು ದಾಸಿಯರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ಆನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರದಿರಲಿ ಎಂದು ರಾಜನು ಸುಕೇಶಿನಿಯ ಅಂತಃಪುರದ ಗೋಡೆಗಳ ತುಂಬ ಮದಗಜಗಳ ಚಿತ್ರ ಬರೆಸಿದನು. ಸುಕೇಶಿನಿಯು ಕಳೆದ ಭವದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ವಿಪರವನ್ನು ಒಂದು ಚಿತ್ರಪಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹೀಗೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯಿತು.

ಇತ್ತ ರಾಜನು ಬಂದು ದಿನ ಆನೆಯನ್ನು ಏರಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಬಗೆ ಅದನ್ನು ಗಜಕ್ರೀಡೆಗಳನ್ನಾಗಿಸಿ ಅದರ ಸೊಕ್ಕಿಳಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪಳಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂಕುಶವನ್ನು ಜಳಪಿಸುತ್ತ ಅರಸಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. “ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿರುವೆ ತಾನೆ?” ಎಂದು ಸಾಹಸದಿಂದ ರಾಜನು ಬೀಗಿದನು.

“ಇದು ಯಾವ ಮಹಾಗಜ ? ಚಂದನಮಲಯ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ನೀಲ ಮಾಣಿಕದ ಬಣ್ಣ ತಳೆದ ಮಲಯಸುಂದರ ಎಂಬ ಆನೆಯುಂಟು. ಇದು ಆನೆಗಳ ಬಳಗಕ್ಕೆ ನಾಯಕನಾಗಿರುವುದು. ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ಮದ ವೇರುತ್ತಿರುವುದು. ಕೆಂದಾವರಿಯ ಬಣ್ಣದ ಸದ್ಮಾವತಿಯೆಂಬ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಾನೆಯೊಡನೆ ಇದು ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಆನೆಯನ್ನು ನೀನು ವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಏರಿ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನ ಬಲೈಯನ್ನೂ, ಕಲಿಯನ್ನೂ, ಸಾಹಸವನ್ನೂ, ಗಂಡುಗುಣವನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚಬಹುದು. ಈ ಆನೆಯನ್ನು ತಂದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನಂಥ ಗಂಡಸು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಕೊಂಡಾಡುವೆನು” ಎಂದು ಸುಕೇಶಿನಿ ತರತ್ತ ಹಾಕಿದಳು.

“ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವೆ! ಈ ಆನೆಯನ್ನು ನೀನು ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರುವೆ?” ಎಂದು ರಾಜನು ಸೋಜಿಗಗೊಂಡು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.

“ನಾನು ಕಳೆದ ಭವದಲ್ಲಿ ಮನೋವೇಗಿಯೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಧರಿಯಾಗಿದ್ದೆನು. ಮಣಿಚೂಳನು ನನ್ನ ಗಂಡನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನೊಡನೆ ನಾನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಲು ಹೊರಟೆನು. ಚಂದನಮಲಯಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಐರಾವಣನಿಗೆ ಸರಿದೊರೆ

ಯಾದ ಸಲಗವನ್ನು ಕಂಡೆನು” ಎಂದು ಉತ್ಸಾಹಗೊಂಡು ಹೇಳಿದಳು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಇವನ ಹಿಂದಿನ ಭವದ ಮೈರ ಮರುಕಳಿಸಿ ತನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಬಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮಲಯಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆಹಾಕಿದನು. ಇಂದ್ರನೀಲ ಮಾಣಿಯಂತೆ ತೋಳಗುತ್ತಾ ಮುಗಿಲಗರ್ಜನೆಯಂತೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಗೀಳಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಲಗವು ರಾಜನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಪುಡಿಪುಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ಮಹಾಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಆನೆಯನ್ನು ರಾಜನು ಹಿಡಿಯಲಾರದೆ ಅದನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕಿದನು. ಅದರ ಉದ್ದವಾದ ದಪ್ಪವಾದ ಎರಡು ದಂತಗಳನ್ನೂ, ಅದರ ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಗಂಧ ಭಾಜನನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಿರಿಹಿರಿಗುತ್ತಾ ಚಂಪಾವುರಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದನು. ತಾನು ತಂದ ಗಜಸಂಪದವನ್ನೂ ಸುಕೇಶಿನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು.

“ಹಾ! ಮಲಯಸುಂದರ! ಹಾ ನನ್ನ ನಲ್ಲನೇ! ಹಾ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯೇ!” ಎಂದು ಪ್ರಲಾಪಿಸಿದಳು. ಎರಡು ದಂತಗಳನ್ನೂ ಬಾಚಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಇವಳು ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟಳು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಅರಸನೂ, ಉಳಿದವರೂ ಬೆಕ್ಕುಸೆಬೆರಗಾಗಿ ಸಂಕಟಪಟ್ಟರು.

ಕೆಲವು ದಿನ ಕಳೆಯಿತು. ಯಶೋಧರ ಜಿನೇಂದ್ರರು ಬಂದು ಪ್ರಮದೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರು. ಅರಸನಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿತು. ಇವನು ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಬಂದು ಜಿನೇಂದ್ರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಯಥೋಚಿತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು. ನಾಗದತ್ತಸೆಟ್ಟಿಯೂ, ಸುರೂಪಿಯೂ, ವರಾಂಗದನೂ, ಪ್ರಿಯಂಗು ಮುಂತಾದ ಶ್ರಾವಕರು ಬಂದು ಪೂಜಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಸುಕೇಶಿನಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ದುಃಖಿಸುತ್ತಾ ನಾಗದತ್ತನೂ, ಸುರೂಪಿಯೂ, ಸುಕೇಶಿನಿಯ ಮಾವ ವರಾಂಗನೂ, ಇವನ ಭಾರ್ಯೆಯಾದ ಪ್ರಿಯಂಗು ಜಿನೇಂದ್ರನ ಮುಂದೆ ಬಂದು “ನಮಗೆ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೃಪೆಮಾಡಿ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ದೀಕ್ಷೆಪಡೆದು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಪವೆಸಗಿದರು. ಸುಕೇಶಿನಿಯು ಮಲಯಸುಂದರ ಗಜದ ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಸತ್ತೆಳೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ವರಾಂಗನು ಕೇಳಿ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಹಲುಬೆ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಾ (ನಿದಾನ) ತಪವೆಸಗಿದನು.

“ಸ್ವಾಮೀ, ಸುಕೇತಿನಿಯು ಮಲಯಸುಂದರ ಗಜದ ದಂತವನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಸತ್ತುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?” ಎಂದು ಗಂಧಭಾಜನನು ಯಶೋಧರ ಕೇವಲಿಗಳ ಬಳಿ ಕೇಳಿದನು.

“ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ದೇಶವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಮಧುರೆಯೆಂಬ ನಗರವಿದೆ. ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸುಂದರಪಾಂಡ್ಯನು ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಡದಿ ಅಮೃತಮಹಾದೇವಿ. ಈ ದಂಪತಿಗಳು ಇಷ್ಟವಿಷಯ ಕಾಮ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ನಗರದಲ್ಲೇ ಆರ್ಯನಂದಿಯೆಂಬ ಸೆಟ್ಟಿಯಿದ್ದನು. ಅವಿಧಿಯೆಂಬವಳು ಸೆಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಈ ವ್ಯಾಪಾರಿ ದಂಪತಿಗಳ ಮಗಳು ಸುಕೇತಿ. ಇದೇ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸುದರ್ಶನನೆಂಬ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಡದಿ ವೀರಶ್ರೀ. ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಮಗ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನ. ಇವನಿಗೆ ಸುಕೇತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇವರು ಸುಖವಾಗಿದ್ದರು. ಸುಕೇತಿಯ ಕೆಳದಿ ಹೂವಾಡಿಗರ ಪ್ರಿಯಸೇನೆ.

“ಅಡವಿಗಳಲ್ಲೂ, ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲೂ, ಮರಳರಾಶಿಗಳಲ್ಲೂ ಕ್ರೀಡಿಸುವ ಹಂಬಲವಾಗುತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ಸುಕೇತಿಯು ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. “ನಿನ್ನ ಅಶೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಪ್ರಿಯದರ್ಶನನು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಆಗ ಕೆಳದಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ದಂಪತಿಗಳು ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಅಡವಿಗೆ ಬಂದರು. ಸರೋವರ, ಮರಳರಾಶಿ ಇವುಗಳೆಡೆ ಇವರು ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅನೆಹಿಂಡು ಬರುವುದನ್ನು ಇವರು ಕಂಡರು. ಒಂದು ಸಲಗವು ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳಿಂದ ಬಳಸಿದ್ದಿತು. ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳು ಆಕಾಶಕುಸುಮದ ಚಾಮರ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಮೃದುವಾದ ಚಿಗುರನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಾ ಈ ಸಲಗವು ಫಳಫಳನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಡುವಿಗಳದು ಮನೋಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳೊಡನೆ ಕ್ರೀಡಿಸುವುದನ್ನು ಈ ಮೂವರೂ ಕಂಡರು. ಅನೆಗಳ ಸುಖಕ್ಕೆ ಬಾತು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು (ನಿದಾನ)ದಿಂದ ಇವರಿಗೆ ತೀರ್ಯಗಾಯವು ಆಮರಿಕೊಂಡಿತು. ಕೆಲವು ದಿವಸ ಕಳೆದನೇಲೆ ಬರಿಸಿಡಿಯ ಬಡಿದು ಪ್ರಿಯಸೇನೆ ಸತ್ತಳು. ಒಂದು ದಿನ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನನು ಸುಕೇತಿಯೊಡನೆ ಬಾಳೆಯ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವಾಗ ಕಾಳಂಗನಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಇವನು ಸರ್ಪದ ಮೇಲೆ ಕಾಲುಚಾಚಿದಾಗ ಅದು ಕಚ್ಚಿತು. ಇವನು ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿ ಸತ್ತೇ

ಹೋದನು. ಸುಕೇತಿಯು ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರಲ್ಲದೆ ಅವನ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಇರಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟಳು.

ಹೀಗೆ ಆ ಮೂವರೂ ಸತ್ತು ನೈರುತ್ಯ ಸಮುದ್ರದ (ದಕ್ಷಿಣ-ಪಶ್ಚಿಮ) ತಡಿಯಲ್ಲಿ ರಮ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಚಂದನಮಲಯ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಅನೆಗಳಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು. ಪ್ರಿಯದರ್ಶನನು ಇಂದ್ರನೀಲ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಹೊಳಪಿನ ದೇಹವುಳ್ಳ ಸುಭದ್ರ ಜಾತಿಯ ಆನೆಯ ಹೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಜನಿಸಿ ಮಲಯಸುಂದರನೆನಿಸಿದನು. ಸುಕೇತಿಯು ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿದ ಬೆಳದಿಂಗಳಂತೆ ನಿಗನಿಸುವ ಮಲಯಾವತಿಯೆಂಬ ಹೆಣ್ಣಾನೆಯಾಗಿ ಜನಿಸಿದಳು. ಪ್ರಿಯಸೇನೆಯು ಕೆಂದಾವರೆ ಬಣ್ಣದ ಪದ್ಮಾವತಿಯೆಂಬ ಹೆಣ್ಣಾನೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಈ ಎರಡು ಅನೆಗಳು ಸುಭದ್ರ ಜಾತಿಯ ಅನೆಗೆ ಮರಿಗಳಾದವು. ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದ ಜನರೂ, ತಪಸ್ವಿಗಳೂ ಈ ಮೂರು ಅನೆಗಳನ್ನೂ ಕಂಡು ಅವರವರ ದೇಹಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಇವು ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದವು.

ಒಮ್ಮೆ ಚಾರಣ ಮುನಿಗಳ ಪಾದಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಧರನೊಬ್ಬ ಅರ್ಚಿಸಿ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಹೋಗುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಭದ್ರಜಾತಿಯ ಸುಂದರನೆಂಬ ಒಂದು ಸಲಗವು ದಿನವೂ ತಾನು ತಾವರೆಹೂಗಳನ್ನು ತಂದು ಮುನಿಗಳ ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ಈ ರೀತಿ ಸಲಗವು ಪುಣ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಭಂಕರಿ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಮಲಯಸುಂದರ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಭವದ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭಿಯರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರೊಡನೆ ಕೂಡಲು ಆತುರಗೊಂಡಿತು. ಆಗ ಸುಂದರನೆಂಬ ಸಲಗವು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಲಯಸುಂದರನು ವಿರಹದಿಂದ ಪತನಿಸಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ನಮಯೆವನ ಬಂದಿತು. ಮರಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುತ್ತಾ ತನ್ನ ಬಲವನ್ನು ಸರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಮುದಿಯಾಗಿದ್ದ ಸುಂದರನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕಿತು. ಆನೆಯ ಹಿಂಡಿಗೆ ತಾನೇ ನಾಯಕನಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಮಲಯಾವತಿ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಾವತಿಯೊಡನೆ ತನಗಿಷ್ಟ ಬಂದ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿತು. ಈ ಎರಡು ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳು ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಮಲಯಸುಂದರನ ಬಲಗಡೆ ಮಲಯಾವತಿಯೂ ಎಡಗಡೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯೂ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವ ಕ್ರಮ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಅನೆ

ಗಳು ಪ್ರಭಂಕರಿ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಆಟವಾಡಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವಾಗ ಮಲಯಸುಂದರನು ಮಲಯಾವತಿಯ ತಲೆಗೆ ಸಹಸ್ರದಳದ ತಾವರೆಯನ್ನು ಇಡುವ ಪರಿಪಾಟಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಈ ಸಲಗವು ಉಳಿದ ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಸಕ್ತವಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಮತ್ತೊಂದು ದಿನಸೆ ಈ ಆನೆಗಳು ಪ್ರಭಂಕರಿಯೆಂಬ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಆಟವಾಡಿ ತಡವಾಗಿ ಅಸ್ಯಮನಸ್ಕಳಾಗಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಮಲಯ ಸುಂದರನ ಬಲಗಡೆ ಹೊರಟಿತು. ಮಲಯಾವತಿ ಎಡಗಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿತು. ಮದಗಜವು ಸೊಕ್ಕಿ ವೈಮರತು ಬಲಗಡೆಯಿದ್ದ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನೇ ಮಲಯಾವತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆದರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅರಳಿದ ಕಮಲವನ್ನಿಟ್ಟಿತು. ಮಲಯಾವತಿಯು ಇದನ್ನು ಕಂಡು ತನಗೆ ಅಪಮಾನವಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿತು. ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತರವುಂಟಾಯಿತು. ಕೋಪಗೊಂಡು ಈ ಆನೆಯು ಚಂದಮಲಯ ಪರ್ವತದ ತುದಿಗೆ ಬೇಗ ಬೇಗ ಏರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಧುಮುಕಿತು. ಇದರ ದೇಹ ನುಚ್ಚುನೂರಾಯಿತು. ಮಲಯ ಸುಂದರನು ಈ ಸಾವನ್ನು ಕಂಡು ಮಲಯಾವತಿಯು ವಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಲಾಪಿಸಿಕೊನೆಗೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯೊಡನೆ ಹೊರಟುಹೋಯಿತು. ಮಲಯಾವತಿಯೆಂಬ ಹೆಣ್ಣಾನೆ ಸತ್ತು ಸುಕೇಶಿನಿ ಭವ ಪಡೆಯಿತು. ಆಯಸ್ಸು ಮುಗಿದು ಪದ್ಮಾವತಿಯೂ ಸತ್ತು ವರಾಂಗವಾಯಿತು. ಮಲಯಸುಂದರನು ಕೊಂಡು ಹಾಕಿದ ಸುಂದರ ಎಂಬ ಆನೆಯು ಚಾರಣ ಮುನಿಗಳ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಕಂಡು ತಾನು ದಿನವೂ ಅರ್ಚಿಸಿದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಈಗ ಚಂಪಾವುರದ ಅರಸನಾದ ನೀನಾಗಿರುವೆ (ಗಂಧಭಾಜನ). ಸುಕೇಶಿನಿಗೆ ಕಳೆದ ಭವದ ನೆನಪಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಭವದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ನಲ್ಲನಾಗಿದ್ದ ಮಲಯಸುಂದರನನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಮಲಯಸುಂದರನನ್ನು ಕೊಂಡು ನೀನು ತಂದಿದ್ದ ದಂತಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸತ್ತದಕ್ಕೆ ಈ ಭವಾಂತರ ವ್ಯಾಮೋಹವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನೀನು ಸುಂದರನೆಂಬ ಆನೆಯಾಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ನೀನು ಚಾರಣಮುನಿಗಳ ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಈ ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳೂ (ಮಲಯಾವತಿ-ಪದ್ಮಾವತಿ) ಮುನಿಗಳ ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದವು. ಈ

ಆನೆಗಳೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸುಕೇಶಿನಿ ಮತ್ತು ವರಾಂಗವಾಗಿ ಜನಿಸಿದವು' ಎಂದು ಯಶೋಧರ ಜನೇಂದ್ರರು ಭವಾವಳಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಸುರಟನಾಡಿನ ಗಿರಿನಗರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಾಮಂತ ಅತಿರಥನಿರುವನು. ಇವನ ಅರಸಿ ಗೌರಿ. ಸುಕೇಶಿನಿಯು ಸತ್ತು ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಮಗಳಾಗಿ ಮನೋಹರಿಯೆನಿಸಿದಳು. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿ ವಿಜಯ. ಇವನ ಮಡದಿ ವೀರಶ್ರೀ. ಮಲಯಸುಂದರನು (ಆನೆ) ಸತ್ತು ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಮಗನಾಗಿ ಕುಬೇರಕಾಂತನೆನಿಸಿದನು. ಇವನು ವೈಭವದಲ್ಲಿ ಕುಬೇರನೇ ಆಗಿದ್ದನು. ಈ ಊರಿನ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಧನದ. ಇವನ ಪ್ರಿಯತಮೆ ಧನಶ್ರೀ. ಮಲಯಸುಂದರನು (ಆನೆ) ಸತ್ತಾಗ ಸುಕೇಶಿನಿಯು ಸಂಕಟಪಟ್ಟು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಳು. ವರಾಂಗನು ಈ ಸಾವನ್ನು ಕಂಡು ಮರುಗುತ್ತಾ ದ್ರವ್ಯತಪಸ್ಸಿಯಾದನು. ಈಗ ಇವನು ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿಯ ಮಗನಾಗಿ ಶ್ರೀಧರನೆನಿಸಿದನು. ಇವನ ಮಡದಿ ಕುಬೇರಶ್ರೀ.

ಶ್ರೀಧರನು ಕುಬೇರಕಾಂತನ ಮಿತ್ರನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಒಮ್ಮೆ ಕುಬೇರಕಾಂತನೊಡನೆ ಮಲಗಿ ಎದ್ದು ಬರುವಾಗ ಅವನ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಕುಬೇರಶ್ರೀಯು ತನ್ನ ಗಂಡನು ಉಸಸತ್ತಿಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವನು ಎಂದು ಅನುಮಾನಪಟ್ಟು ಮಹಡಿಯಿಂದ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತು ಹೋದಳು. ಶ್ರೀಧರನು ಸಂಕಟವಿಂದ ತಳಮಳಿಸುವಾಗ ಕುಬೇರಕಾಂತನು ಆಗಮಿಸಿ 'ಮಿತ್ರ ಏಕೆ ಮುಖ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದೆ ? ಬಾಡಿ ಬೆಂಡಾಗಿರುವೆಯಲ್ಲ ? ಸುಮ್ಮನೆ ಶೋಕಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ !' ಎಂದು ಬೆಸಗೊಂಡನು.

'ನಿನ್ನ ರತ್ನಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ನಾನು ಮನೆಗೆ ಬಂಡಾಗ ಕುಬೇರಶ್ರೀಯು ನನ್ನ ಶೀಲದ ಮೇಲೆ ಅನುಮಾನಪಟ್ಟು ಮಹಡಿಯಿಂದ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತುಹೋದಳು. ಅವಳ ಸಾವನ್ನು ನಾನು ನಂಬಲಾರೆ' ಎಂದು ಶ್ರೀಧರನು ತನ್ನ ಸಂಕಟವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡನು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕುಬೇರಕಾಂತನಿಗೆ ಕಳೆದ ಭವದ ನೆನಪಾಯಿತು.

'ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಲಯಾವತಿಯೆಂಬ ಹೆಣ್ಣಾನೆ ಮತ್ತರದಿಂದ ಚಂದನ ಮಲಯ ಪರ್ವತದಿಂದ ತಿಳರದಿಂದ ಉರುಳಿ ಸತ್ತುಹೋದಳು. ನೀನು

ಉದ್ದೇಗವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳೆ' ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತಾನು ಮಲಯಸುಂದರನಾಗಿದ್ದು (ಸಲಗ), ಮಲಯಾವತಿ, ಪದ್ಮಾವತಿ ಮುಂತಾದ ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳೊಡನೆ ಕ್ರೀಡಿಸಿದ್ದು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಚಿತ್ರಪಟದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಆ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿ 'ಹಾ! ಮಲಯಾವತಿ! ಹಾ! ಎನ್ನ ನಲ್ಲಕೆ! ಈಗ ನೀನು ಎಲ್ಲಿರುವೆ?' ಎಂದು ಪ್ರಲಾಪಿಸುತ್ತಾ ಅರೆಹುಚ್ಚನಾಗಿ ಅಲೆದಾಡಿ ಉರ್ಜಯಂತ ಪರ್ವತವನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಚಿತ್ರಾಂಗಧನೇಬ ವಿದ್ಯಾಧರನು ಇವನನ್ನು ಕಂಡು ಮರುಕಗೊಂಡು ಧರ್ಮವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ತನ್ನ ಕಾಮಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನೂ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಕುಬೇರಕಾಂತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು.

ಇವನು ವಿದ್ಯಾಧರನಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು "ನನ್ನ ಕಳೆದ ಭವದ ಪ್ರಾಣ ಎಲ್ಲಿರುವಳು" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

"ಈಗ ಇವಳು ಅತಿರಥರಾಜನ ಮಗಳಾಗಿರುವಳು. ಇವಳ ಹೆಸರು ಮನೋಹರಿ" ಎಂದು ವಿದ್ಯಾದೇವತೆ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದಳು. ಆಗ ಕುಬೇರ ಕಾಂತನು ಪಿಶಾಚಿಯ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಅರಮನೆಯ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಾನು ಬರೆದಿದ್ದ ಪಟವನ್ನು ಹರಡಿ "ಎಲೆ ಮಲಯಾವತಿ! ಹಾ! ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ತಮೆ! ಈಗ ನೀನು ಎಲ್ಲಿರುವೆ?" ಎಂದು ಹಾಡಿದನು. ಈ ಹಾಡನ್ನು ಮನೋಹರಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಚಿತ್ರಪಟದ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದಳು. ಇವಳಿಗೂ ಕಳೆದ ಭವದ ನೆನಪಾಯಿತು. ರಾಮರಥಿಯೆಂಬ ತನ್ನ ದಾಸಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಉತ್ಸಾಹಗೊಂಡು "ಈ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಪಟವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವಾತನು ನನ್ನ ಹಿಂದಣ ಭವದ ನಲ್ಲನು. ನೀನು ಈಗ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು. ಕೂಡಲೇ ನೀನು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ "ನೀನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಮಲವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಈಗ ನೀನು ಮಲಯಾವತಿಗಾಗಿ ಏಕೆ ಹಲುಬುತ್ತಿರುವೆ? ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭೆ ಈಗಲೂ ನಿನ್ನ ನ್ನು ನೆನೆದು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಳು. ಆಕೆಯು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಕೂಡುವ ತನಕ ಈ ಚಿತ್ರಪಟವನ್ನು ಆಕೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅವಳ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಾಯೆಂದು ಮನೋಹರಿಯು ತನ್ನ ದಾಸಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದಳು. ಇವಳು ಹೋಗಿ ಕುಬೇರಕಾಂತನನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ

ಕಂಡು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಟವನ್ನು ಬೇಡಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು ಮನೋಹರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು. ಮನೋಹರಿಯು ದಿನವೂ ಆಕೃರಿಯಿಂದ ಪಟವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಕುಬೇರಕಾಂತನು ಪಿಶಾಚಿ ವೇಷವನ್ನು ತೊರೆದು ಸಹಜ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಇವನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು "ಮಗು, ಈ ತನಕ ನೀನೇಕೆ ಹುಚ್ಚನಾಗಿದ್ದೆ? ಈಗ ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲು ಕಾರಣವೇನು?" ಎಂದು ಇವನ ತಂದೆ ವಿಜಯನು ಕೇಳಿದನು. "ಇಲ್ಲಿನ ದೊರೆಯು ಮಗಳಾದ ಮನೋಹರಿಯು ಕಳೆದ ಭವದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ದಿನ ನಾನು ಹುಚ್ಚನಾಗಿದ್ದೆನು. ಈಗ ಇವಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದೆನು. ಅದುದರಿಂದ ಹುಚ್ಚುಬಿಟ್ಟುಹೋಯಿತು" ಎಂದು ಇವನು ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು.

"ಮಗ, ಈಗ ಮನೋಹರಿ ರಾಜಪುತ್ರಿ! ಇವಳು ನಿನಗೆ ದಕ್ಕಳು. ಅದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲದುದನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗುವುದೇ? ಅವಳ ಆಶೆಯನ್ನು ಬಿಡು" ಎಂದು ತಂದೆ ಹಿತವಚನ ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಕುಬೇರಕಾಂತನು ವಿದ್ಯಾಬಲದಿಂದ ಆನೆ ಕುದುರೆ ರಥಸವಾತಿ ಬಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ತಂದೆಗೆ ತೋರಿಸಿದನು. ತಂದೆಯು ಮಗನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ತುಂಬ ಸಂತೋಷಗೊಂಡನು.

ಒಮ್ಮೆ ಅತಿರಥ ಮಹಾರಾಜನು ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ "ನನ್ನ ಮಗಳು ಮನೋಹರಿ ಯುವತಿಯಾಗಿರುವಳು. ಈಗ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡೋಣ?" ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮತಮಗೆ ತೋಚಿದಂತೆ ರಾಜಪುತ್ರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ ಮದುವೆಗೆ ಮಾರ್ಗ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಕುಬೇರಕಾಂತನ ತಂದೆ ವಿಜಯ ಮಂತ್ರಿಯು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಪುತ್ರರನ್ನೂ ನಿರಾಕರಿಸಿ "ಮನೋಹರಿಯು ರೂಪಿಗೂ, ಯೌವನಕ್ಕೂ, ಕಲಾವಂತಿಗೂ ಈ ರಾಜಪುತ್ರರಾರೂ ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲ. ಸ್ವಯಂವರ ಮಾಡೋಣ. ಕನ್ಯೆ ತನಗೊಪ್ಪಿದವನನ್ನು ಅರಿಸಲಿ. ಅದೃಷ್ಟವಿದ್ದಂತಾಗಲಿ" ಎಂದು ಸ್ವಯಂವರ ಸೂತ್ರವನ್ನು ನೆಯ್ದನು. ರಾಜನೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿತ್ತನು.

ಸ್ವಯಂವರ ಶಾಲೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ರಾಜರಿಗೆಲ್ಲ ಆಹ್ವಾನ ಹೋಯಿತು. ರಂಗ, ವೆಂಗಿ, ಕಳಿಂಗ, ಕಾಂಭೋಜ, ಕಾಶಿ, ಕೌಶಲ, ಪಲ್ಲವ, ಪಾಂಚಾಲ, ಮಗಧ, ಮಾಳವ, ವತ್ಸ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕುಣಾಳ, ಕುರು ಜಾಂಗಣ, ದ್ರಮಿಳ, ಲಾಳ, ಕರ್ಣಾಟ, ಗೌಳ, ಸುಹುಮ, ಸುರಕ್ತಾನ, ಸೂರಸೇನಿ ಮುಂತಾದ ನಾಡಿನರಾಜರೆಲ್ಲರೂ ಆಗಮಿಸಿ ಸ್ವಯಂವರ ಮಂಟಪ ದಲ್ಲಿ ಆಸೀನರಾದರು. ಮನೋಹರಿ ಈ ರಾಜರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚದೆ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ದಾಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕುಬೇರಕಾಂತನಿಗೆ ಮಾಲೆಹಾಕಿದಳು. “ನಾವು ರಾಜಮಹಾರಾಜರು. ನಮ್ಮನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಕಡುಬಡವನಿಗೆ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿರುವಳು” ಎಂದು ಗೊಂದಲವೆಬ್ಬಿಸಿದರು. ಕುಬೇರಕಾಂತನು ಎಲ್ಲ ರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿದನು. ಸುವರ್ಮವರ್ಮ ಮುಂತಾದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋಲಿಸಿ ದನು ಇವನು ಮನೋಹರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸೊಪಾರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದನು.

ಕುಬೇರಕಾಂತನು ಮನೋಹರಿಯೊಡನೆ ಸುಖವಾಗಿರುವಾಗ ಸುವರ್ಮ ವರ್ಮನೆಂಬ ದೊರೆಯು ರಾಜ್ಯಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ತಪವೆಸಗುತ್ತಾ ಸತ್ತು ಪ್ರತಿ ಸೂರ್ಯನೆಂಬ ವ್ಯಂತರದೇವನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಶ್ರೀಧರ, ಕುಬೇರಕಾಂತ ಮತ್ತು ಮನೋಹರಿಯರು ದಾನಧರ್ಮವೆಸಗಿ ಅನ್ಯಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗ ಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂವರೂ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಾ ಸತ್ತ ನಂತರ ಶ್ರೀಧರನು ವಿಜಯಾ ಧರದ ಉತ್ತರ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಕಾಪುರದ ವಿದ್ಯಾಧರ ಗಗನವಲ್ಲಭನಿಗೂ ಇವನ ಪತ್ನಿ ಅನಂಗಮಾಲೆಗೂ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಚಂಡವೇಗನಿಸಿದನು. ಚಂಡ ವೇಗನ ಮಡದಿ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆ. ಕುಬೇರಕಾಂತನು ಸತ್ತ ನಂತರ ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಪುತ್ರನಾಗಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಳಯೆನಿಸಿದನು. ದಕ್ಷಿಣ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯ ತಮ್ಮ ಮೇಘಮಾಳಿ. ಇವನು ಮೇಘಕೂಟಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾಧರನಾಗಿದ್ದನು. ಇವಳ ಪತ್ನಿ ರತಿಬಿಂದು. ಮನೋಹರಿ ಸತ್ತು ಈ ವಿದ್ಯಾಧರ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮಗಳಾಗಿ ವಿರಳವೇಗೆಯೆನಿಸಿದಳು.

ಒಮ್ಮೆ ಚಂಡವೇಗನು ತನ್ನ ಮಗನಾದ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಳಿಯೊಡನೆ ಹೊರಟು ಊರ್ಜಯಂತ ಸರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿಯ ನಿರ್ವಾಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಚಿಸಲು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಇವನು ಅರ್ಚನೆಯೊಡನೆ ಆಗಮಿಸಿದನು.

ಆ ಸರ್ವತ ಶಿಖರವನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಳಿಗೆ ಮೂರ್ಛೆ ಬಂದಿತು! ಇವನಿಗೆ ಹಿಂದಣ ಭವದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಮನೋಹರಿ ಯನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಮಾಸೋಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಮಹಾಪ್ರಜ್ಞಸ್ಥಿಯೆಂಬ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದನು. “ನನ್ನ ಹಿಂದಣ ಭವದ ಪ್ರಿಯತಮೆಯಾದ ಮನೋಹರಿಯು ಈಗ ಎಲ್ಲಿರುವಳು? ಬೇಗ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸು” ಎಂದು ಇವನು ಮಹಾಪ್ರಜ್ಞಸ್ಥಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

“ವಿಜಯಾರ್ಥ ಸರ್ವತದ ದಕ್ಷಿಣಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮೇಘಕೂಟ ನಗರ ದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸೋದರಮಾವನಾದ ಮೇಘಮಾಳಿಯು ವಿದ್ಯಾಧರ ರಾಜನಾಗಿರು ವನು. ಮನೋಹರಿಯು ಸತ್ತ ನಂತರ ಇವನ ಮಗಳಾಗಿ ವಿರಳವೇಗೆಯೆನಿಸಿ ರುವಳು” ಎಂದು ಪ್ರಜ್ಞಸ್ಥಿಯು ತಿಳಿಸಿತು.

“ನೀನು ಈಗಲೇ ನಮ್ಮ ಮಾವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ವಿರಳವೇಗೆ ಯನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ‘ಮನೋಹರಿ, ನೀನು ಕಳೆದ ಭವದಲ್ಲಿ ಕುಬೇರಕಾಂತನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೋ’ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಬಾ” ಎಂದು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು.

ಪ್ರಜ್ಞಸ್ಥಿಯು ವಿರಳವೇಗೆಯನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ ಅವಳ ಹಿಂದಿನ ಭವದ ನೆನಪು ಮಾಡಿತು. ಆಗ ಅವಳು ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾನಂತರ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಕಳೆದ ಭವದ ನಲ್ಲನನ್ನು ನೆನೆದು ಪರಿತಪಿಸಿದಳು. ಇತ್ತ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಳಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿಕೆಮಾಡಿದನು. ಅವನು ಉತ್ಸಾಹಗೊಂಡು ತನ್ನ ಮೈದುನನಾದ ಮೇಘಮಾಳಿ ವಿದ್ಯಾಧರನ ಬಳಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಡೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೂಸನ್ನು ಬೇಡಿದನು. ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಳಿಗೂ ವಿರಳವೇಗೆಗೂ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ಈ ದಂಪತಿಗಳು ಬಹುಕಾಲ ಹಾಯಾ ಗಿದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಇವನು ವಿದ್ಯಾನಿರ್ಮಿತವಾದ ವಿಮಾನವನ್ನೇರಿ ಹೋಗು ವಾಗ ಹಿಮವತ್ ಸರ್ವತದ ಬಳಿ ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯನೆಂಬ ವ್ಯಂತರನು ವಿದ್ಯು ನ್ಮಾಳಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಇವನು ಸುವರ್ಮವರ್ಮನಾಗಿದ್ದಾಗ ಉಂಟಾದ ಹಗೆತನ ಭುಗಿಲೆದ್ದಿತು. ಇವನು ಈ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದನು. ಇವರು ಸತ್ತು ಗಂಗಾನದಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ಪಶ್ಚಿಮ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ

ಸುಕೌಶಲನಾದಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಯೋಧ್ಯಾನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗರಸೇನ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿಗೂ ಇವನ ಮಡದಿ ಧರಣಿಗೂ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲಿಯ ಮಗನಾಗಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನೆನಿಸಿದನು. ಮೂತಾಸಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣುಣೆಯಾದನು.

ಮಗದ ದೇಶವ ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ವಿಜಯನೆಂಬ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿಯಿದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ಸಾಗರಸೇನನ ತಂಗಿ ಸುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ವಿರಳವೇಗೆಯು ಸತ್ತ ನಂತರ ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಶ್ರೀಕಾಂತೆಯೆನಿಸಿದಳು. ಇವಳು ಸುರಗಣಿಕೆಯಂತೆ ಚೆಲುವೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಇವಳನ್ನು ಸೋದರ ಮಾವನ ಮಗನಾದ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವೈಭವದಿಂದ ಮದುವೆಮಾಡಿದರು. ಈ ದಂಪತಿಗಳು ಹಾಲುಸಕ್ಕರೆಯಂತೆ ಬೆರೆತು ಸುಖವಾಗಿದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಈ ದಂಪತಿಗಳು ಏಳನೆಯ ಮಹಡಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಲಲೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ವಿವಾನಾರೂಢರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥರ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಇವರು ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದರು. ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಇವರಿಗೆ ಕಳೆದ ಭವದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಸಂಸಾರದ ಅನಿತ್ಯವನ್ನೂ ಸಂಕಟವನ್ನೂ ನೆನೆದು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ವೈರಾಗ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಬಂಧುಬಾಂಧವರನ್ನು ಕರೆಸಿದರು. ಸಂಸಾರದ ಕೆಡುಕನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ತಾವು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ತೆರಳುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

“ಅಯ್ಯಾ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದ ವಂಶವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಮಕ್ಕಳಿ ನಿಮಗಿಲ್ಲ ! ಮನೆಯನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ವಹಿಸುವಿರಿ ? ಕೆಲವು ಕಾಲ ತಡೆಯಿರಿ. ಮಗನಾದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಹಿಸಿ ನೀವು ತಪವೆಸಗಬಹುದು” ಎಂದು ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟರು. “ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ, ಮಗನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೀವಾರೂ ಮತ್ತೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಬಾರದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ದಂಪತಿಗಳು ಸುಖವಾಗಿದ್ದರು.

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನ ಹಿರಿಯ ಹೆಂಡತಿಯು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೇಡಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಅನಧಿಚ್ಛಾನಿಗಳಾದ ವಿಜಯಭದ್ರಮುನಿಗಳು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಜಯಾವತಿಯು ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಆಹಾರದಾನ ಮಾಡಿ “ಸ್ವಾಮೀ, ನಮಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು. “ನಿನ್ನ ಪತಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನನ್ನೂ ವೈಭವ

ದಲ್ಲಿ ಮೀರಿಸುವ, ಕುಲತೀಲಕನಾದ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆಯುವೆ. ಹುಣ್ಣು ಮೆಯಂದು ಚಂದ್ರೋದಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗುವಂತೆ ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ನಿನ್ನ ಗಂಡನು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗುವನು. ಈ ತಪಸ್ಸಿಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ನಿನ್ನ ಮಗನೂ ಮುನಿಯಾಗುವನು” ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ಹೇಳಿ ಹೋದರು.

ಜಯಾವತಿಗೆ ಹರ್ಷವೂ ಆಯಿತು ಅಂತೆ ವಿಷಾದವೂ ಆಯಿತು. ಚಂಡವೇಗನು ಸತ್ತು ಜಯಾವತಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದನು. ಜಯಾವತಿಯು ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಗಿ ತನಗೆ ಜಲೋದರವೆಂದು ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿದಳು. ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೆಯೆಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದಳು. ಒಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದು ಹೆರಿಗೆಯಾಯಿತು. ಇವಳು, ದಾದಿ ಮತ್ತು ಸೌಚಾರಿಕೆ ಈ ಮೂವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಹೆರಿಗೆಯಾದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಜಯಾವತಿಯ ಸುಚಾರಿಕೆ ನೀರು ತರಲು ನದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದವಳು ತನ್ನ ಕೆಳದಿ ನಾಗಬೆಟ್ಟಿಗೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಕೂಡದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಅರ್ಪ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸೋಮಶರ್ಮನೆಂಬ ಒಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಇವನು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಾದಲಫಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನನ್ನು ಕಂಡು “ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಸೆಟ್ಟಿ, ನೀನು ಮಹಾಪುರುಷ, ನಿನಗೆ ಒಂದು ಒಸಗೆ ಹೇಳಲು ಬಂದಿರುವೆನು. ಜಯಾವತಿಗೆ ಹೆರಿಗೆಯಾಯಿತು ! ಗಂಡು ಮಗುವಾಯಿತು !” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕಡಗ, ಉಡಿದಾರ ಮುಂತಾದ ಅಭರಣಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂಗಾರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಬಡತನವನ್ನು ನೀಗಿದನು. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನು ತಡಮಾಡದೆ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಗೆ ಬಂದು ಜಯಾವತಿಯು ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಲಸೂರ್ಯನಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಗನನ್ನು ಕಂಡು ಬಹುಕಾಲ ಬಾಕೆಂದು ಹರಸಿದನು. “ನನ್ನ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಕೋಟಿ ಹಣಕ್ಕೂ, ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಪದವಿಗೂ, ನನ್ನ ಸಂತತಿಗೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀನೇ ಆರಸನು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲ ವಹಿವಾಟವನ್ನು ಕೂಸಿಗೆ

ವಹಿಸಿ ಮಡಿಲಲ್ಲಿದ್ದ ಕೂಸಿಗೆ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಪಟ್ಟಕಟ್ಟಿದನು. ಸೇಸೆಯಿಟ್ಟನು. ಮಗುವಿಗೆ ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ನೆಲಮನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಬಂಧು ವರ್ಗವನ್ನು ಕರೆಸಿ "ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸುಕೌಶಲನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂತಯಿಸಿ ವಿನಯಂಧರಾಚಾರ್ಯರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ವಿಯಾದನು. ಶ್ರೀಕಾಂತೆಯೇ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಮಂದಿ ಇವನ ಹೆಂಡತಿಯರು ಗುಣಮತಿ ಕಂತಿಯರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತಪವೆಸಗಿದರು. ಬಹುಕಾಲ ಉಗ್ರೋಗ್ರ ತಪವೆಸಗಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಮಾಧಿಮರಣ ಪಡೆದು ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು.

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಮುನಿಗಳು ಗುರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣೆರಡು ವರ್ಷ ದ್ವಾದಶಾಂಗ ಚತುರ್ವರ್ಷಪೂರ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲಿತರು. "ನ್ಯಾಮೀ, ನಾನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಏಕವಿಹಾರಿಯಾಗುವೆನು" ಎಂದು ಅವರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ, ನಗರದಲ್ಲಿ ಐದುರಾತ್ರಿ, ಆಡವಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ರಾತ್ರಿ ತಂಗೆತ್ತಾ ಆರು, ಎಂಟು, ಹತ್ತು, ಹನ್ನೆರಡು ದಿನ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವರು ತಪವೆಸಗಿದರು.

ಜಯಾವತಿಯು ಹಿಂದೆ ಮುನಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನೆನೆದು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಯಾವ ಮುನಿಯೂ ಬಾರದಂತೆ ಕಾವಲಿಟ್ಟಳು. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಮುನಿಯು ಮೇಲೆ ಕಿಡಿಗಾರುತ್ತಾ "ಬಾಣಂತಿಯನ್ನೂ, ಹಸುಗೂಸನ್ನೂ ಬಿಸುಟು ಹೇಗೆ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೊರಟೆ? ನೀನು ಮಹಾಪಾಪಿ, ನೀನು ದಯಾಹೀನ, ನೀನು ನಿಷ್ಕರುಣಿ" ಎಂದು ಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸುವ್ರತೆಯು ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಗೆ ಮೊಲೆಯೂಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸುಮತಿಯು ಈ ಮಗುವಿಗೆ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಂದೆಯೆಂಬವಳು ಇವನನ್ನು ಅಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸುವ್ರಭೆಯು ಇವನಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮೇಘಮಾಲೆಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವನಿಗೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಐದುಮಂದಿ ದಾದಿಯರ ಕಣ್ಣಾವಲಿ ನಲ್ಲಿ ಮಗು ಬೆಳೆದು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದವನಾದನು. ಯೌವನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇವನಿಗೆ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮಂದಿ ಸುಂದರಾಂಗಿಯರಾದ ರಾಜಪುತ್ರಿಯರನ್ನು ತಂದು ಒಂದೇ ಹಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದಳು. ಒಂದು ಕೋಣೆ, ಎರಡು ಕೋಣೆ, ಮೂರು ಕೋಣೆ, ನಾಲ್ಕು ಕೋಣೆ ಇರುವ

ಮಹಲುಗಳನ್ನು ಮಗನಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದಳು. ಸ್ವಸ್ತಿಕ, ಸಂದ್ಯಾವರ್ತವೆಂಬ ಅರಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸಾಲು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲೇ ಚೆಂಡಾಡುವ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಅನೆಯೇರುವ ಮರದ ಜಗಲಿ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ವಿನೋದ ತಾಣಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿ ಮಗನು ಎಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಕಾವಲಿಟ್ಟಳು. ದಿನದಿನವೂ ಮಗನ ವೈಭವವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟಳು. ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಯು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮಂದಿ ಮನೋವಲ್ಲಭೆಯ ರೊಡನೆ ಭೋಗಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಬಹುಕಾಲ ಕಳೆದನು.

ಒಂದು ದಿನ ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಯು ಏಳನೆಯ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಇವನ ತಾಯಿ, ಐದುಜನ ದಾಸಿಯರು, ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮಂದಿ ಮಡದಿಯರೂ ಇವನ ಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಈಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನವರೊಡನೆ ಇವನು ಲಲೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಮುನಿಗಳು ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬಂದು ಮೂವತ್ತು ದಿನವೆ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಪಾರಣೆಗಾಗಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಕಂಡಕಂಡ ಮನೆಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಪವಾಸದಿಂದ ವೈಬತ್ತಿಹೋಗಿ ಎಲುಬಿನ ಗೂಡಾಗಿದ್ದಿತು. ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಯು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ "ಅಮ್ಮ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರು ಯಾರು? ಇವರ ರೂಪವು ಅಪೂರ್ವವಾದುದು. ಇಂಥವರನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೇ ಇರಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ತಾಯಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು.

"ಮಗು, ಇವನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಲೆದು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಅರಿಸಿ ತಿನ್ನುವವನು. ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತಾ ಊರನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿಯುತ್ತಾ ಬದುಕುವವನು. ಇವನಿಗೆ ಯಾರೂ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇವನೊಬ್ಬ ಪರದೇಶಿ" ಎಂದು ಜಯಾವತಿಯು ತುಚ್ಛವಾಗಿ ನುಡಿದಳು. ಆಗ ಸುವ್ರತೆಯೆಂಬ ದಾಸಿ ಕುಸಿತಳಾಗಿ "ಎಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು ಆಡುತ್ತಿರುವೆ. ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನೂ, ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನೂ, ನೀನು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮಂದಿ ಒಳ್ಳೆ ಹೆಂಡತಿಯರನ್ನೂ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಕೋಟಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಕೊಳೆತ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತೊರೆಯುವಂತೆ ತೊರೆದು ಕರ್ಮಕ್ಷಯಕ್ಕಾಗಿ ತಪಸ್ವಿಯಾದವನನ್ನು ನೀನು ವೃಥಾ ದೂಷಿಸಬೇಡ.

ಅವನು ತಿರುಪೋಕಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲ” ಎಂದು ದಬಾಯಿಸಿದಳು. ಜಯಾವತಿಯು ದಾಸಿಯ ಕಡೆ ಕುಸಿತಳಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಳು. ಆಗ ದಾಸಿಯು ಮಾತನ್ನು ಬೇರೆಕಡೆ ಹೊರಳಿಸಿದಳು. ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಯು ಇವರಿಬ್ಬರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ರಹಸ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದನು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅಡಿಗೆಯವನು ಬಂದು “ಊಟಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿಯಾಗಿದೆ. ಆರಿಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಜಯಾವತಿ, ಐವರು ದಾಸಿಯರು, ಇವನ ಮಡದಿಯರಾದ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭೆ, ಶ್ರೀದತ್ತೆ, ಬಂಧುಮತಿ, ಭಾನುಮತಿ, ಮಿತ್ರಸೇನೆ, ಪ್ರಿಯಂಗು, ಸುಂದರಿ, ಪ್ರಿಯದೆ, ಶ್ಯಾಮಲತೆ, ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆ, ಅಚಲೆ, ವಿಮಳಮತಿ, ಶ್ರೀಕಾಂತೆ, ಶಶಿಪ್ರಭೆ, ಸೂರಸೇನೆ, ಅನಂತಮತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಿಜಯೆ, ವೈಜಯಂತಿ, ಅಪರಾಜಿತೆ, ಕನಕಮಾಲೆ, ಧಾನ್ಯೆ, ಧನಶ್ರೀ ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲರೂ “ವೇಳೆ ಮೀರುತ್ತಿದೆ. ಊಟಕ್ಕೇಳಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

“ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿದ ಹೊರತು ನಾನು ಊಟಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸುವ್ರತೆ, ಇದ್ದುದನ್ನು ಮರೆಮಾಚದೆ ಹೇಳು. ನನ್ನಾಣೆಯಿಟ್ಟಿರುವೆನು” ಎಂದು ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಯು ಆಣೆಯಿಟ್ಟನು. ಇವನಿಗೆ ಮೊಲೆಯೂಡಿದ ದಾದಿ ಸುವ್ರತೆಯು “ಮಗನೇ ಕೇಳು, ಇವರು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ. ಇವರ ಹೆಸರು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ. ನೀನು ತೊಟ್ಟಿಲ್ಲದವಾಗಲೇ ಇವರು ನಿನಗೆ ಸೆಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಕರ್ಮ ಸವಸಲು ತಪಸ್ಸಿಗಳಾದರು. ದೇಹಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಊರೊಳಗೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಮನೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು. ಎಲ್ಲೂ ಆಹಾರ ಸಿಗದೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನೂ ಹೊಕ್ಕು ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿರುವರು. ಇನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಲು ಏಳು” ಎಂದು ಕರೆದಳು. “ನಾನು ತಪಸ್ವಿಯಾಗದ ಹೊರತು ಉಣ್ಣುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಯು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಸ್ವಜನರು, ಪರಿಚಾರಕರೂ, ಬಂಧುಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು “ನೀನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವನು. ಈಗ ಸುಖಪಡುವ ಕಾಲ. ಇದು ತಪವೆಸಗುವ ಕಾಲವಲ್ಲ. ಮುದುಕನಾದ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವೆಯಂತೆ. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ನಿನಗೆ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ತಪಸ್ವಿಯಾದನು. ನೀನೂ ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ತಪಸ್ವಿಯಾಗು” ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು.

“ಅಲ್ಲಿಯತನಕ ನಾನು ಬದುಕಿರುವೆನೇ? ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಳು ಹುಲ್ಲಮೇಲಣ ಇಬ್ಬನಿಯಂತೆ, ಮೋಡದಂತೆ, ಸಂಜೆಗಿಂಪಿನಂತೆ ನಶ್ವರವಾದುದು. ಯಾರೇ ತಡೆದರೂ ನಾನು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಬಸುರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಅವಳ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಮನೆಯನ್ನು ತೊರೆದನು. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಊರಹೊರಗಿನ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಟಿಕ ಶಿಲಾತಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಕಂಡನು. ಆಗ ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಗೆ ಕಳೆದ ಭವಗಳ ನೆನಪಾಯಿತು. ದರ್ಶನವಿಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ಇವನು ಕುಭಸರಿಣಾಮಿಯಾಗಿ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿದಾಗ ಇವನಿಗೆ ಅವಧಿಜ್ಞಾನವೂ ಉಂಟಾಯಿತು. ತನ್ನ ಹಾಗೂ ಮುನಿಗಳ ಕಳೆದ ಭವಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದವು.

“ಇವನ ಹಿಂದಣ ಭವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನನಾಗಿದ್ದು ಸತ್ತ ನಂತರ, ಮಲಯ ಸುಂದರ ಗಜವಾದನು. ಮುಂದೆ ಇವನು ಕುಬೇರಕಾಂತನಾದನು. ಅಮೇಲೆ ಇವನು ವಿದ್ಯಾನಾಳಯೆಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥನಾದನು. ಈಗ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಮುನಿಯಾಗಿ ತಪವೆಸಗುತ್ತಿರುವನು. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಪ್ರಿಯಸೇನೆಯೆಂಬ ಹೂವಾಡಗಿತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದೆನು. ಅಮೇಲೆ ನಾನು ಪದ್ಮಾವತಿಯೆಂಬ ಹೆಣ್ಣಾನೆ ಯಾದೆನು. ಅನಂತರ ನಾನು ಪರಾಂಗನಾದೆನು. ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಧರನಾದೆನು. ಸತ್ತಮೇಲೆ ಚಂಡವೇಗನೆಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥನಾದೆನು. ಈಗ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನಿಗೂ ಜಯಾವತಿಗೂ ಮಗನಾಗಿ ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿರುವೆನು. ನಾನು ಪ್ರಿಯ ಸೇನೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಕೆಳದಿಯಾಗಿದ್ದ ಸುಕೀರ್ತಿಯು ಕಾಲವಾಗಿ ಮಲಯಾವತಿಯೆಂಬ ಹೆಣ್ಣಾನೆಯಾದಳು. ಮುಂದೆ ಇವಳು ಸುಕೇಶಿನಿಯಾದಳು. ಅಮೇಲೆ ಇವಳು ಮನೋಹರಿಯಾದಳು. ಅನಂತರ ಇವಳು ವಿರಳವೇಗಿಯೆಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದಳು. ಮುಂದೆ ಇವಳು ಶ್ರೀಕಾಂತೆ ಯಾದಳು. ಇವಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು” ಈ ರೀತಿ ಇವನು ಮೂವರ ಭವಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಎರಕ್ತನಾಗಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥರ ಬಳಿ ತಪಸ್ವಿಯಾದನು. ಸುಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಮೂವತ್ತೊಂದು ಮಂದಿ ಇವನ ಮಡದಿಯರೂ ಗುಣವತಿ ಕಂತಿಯರ ಬಳಿತಪಸ್ವಿನಿಯಾಗಿ ಉಗ್ರೋಗ್ರ ತಪವೆಸಗಿ ಸಮಾಧಿಮರಣ ಪಡೆದು ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು.

ತಾನು ಎಷ್ಟೇ ಬೇಡವೆಂದರೂ ಕೇಳದೆ ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಯು ತಪಸ್ವಿ ಯಾದನೆಂದು ಜಯಾವತಿಯು ಕ್ರೋಧ ಸಂತಪ್ತಳಾದಳು. ಜೈನಧರ್ಮ ವನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ಆರ್ತರೌದ್ರಧ್ಯಾನವೆಸಗುತ್ತಾ ಇವಳು ಸತ್ತು ಮೊಗ್ಗಲ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿಯಾಗಿ ಜನಿಸಿದಳು. ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಯು ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತನಾಗಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಮುನಿಗಳೊಡನೆ ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ ಮೊಗ್ಗಲ ಗಿರಿಗೆ ಬಂದನು. ಮಳೆಗಾಲವಾದುದರಿಂದ ಇವರು ಒಂದೇ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ತಂಗಿದರು. ಚಾರ್ತುರ್ಮಾಸದ ಪಾರಣಿಗಾಗಿ ಸುಕೌಶಲ ಮುನಿಗಳು ಗುಹೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸುತ್ತಾ ಕಣ್ಣಾಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಲವು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ದೊರೆಯದೆ ಹಸಿದಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿ ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗುತ್ತಾ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮುಳಿದು ರೋಷಗೊಂಡು ಮೇಲೆ ಬೀಳಲು ಓಡಿಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸಲ್ಲಿಬಿಡುವುದನ್ನು (ಆಮರಣಾಂತ ಉಪವಾಸ) ಧರಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯೋತ್ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು.

“ಲೋಕದ ಸರ್ವಜೀವಿಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಕ್ಷಮಿಸುವೆನು. ನನ್ನನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ಜೀವರೂ ಕ್ಷಮಿಸಲಿ. ಎಲ್ಲ ಜೀವರ ಮೇಲೂ ನಾನು ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿ ತಾಳುವೆನು. ದ್ವೇಷವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗುಡಿಸಿ ಹಾಕುವೆನು. ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವವೇ ರಕ್ತತ್ರಯವಾಗಿದೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕರ್ಮವೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಸರಮಾತೃನೇ ಆಗಿರುವೆನು. ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ತುಂಡರಿಸಲಿ, ನನ್ನ ದೇಹ ನಾಶವಾಗಲಿ. ನಾನು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯನಾಗುವೆನು” ಎಂದು ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಭಾವಿಸಿದರು. ಧರ್ಮಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತತ್ಪರರಾದರು. ಹುಲಿಯು ಬಂದು ಇವರ ಬಸಿ ರನ್ನು ಬಗೆಯಿತು. ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿಯಿತು. ತಲೆಯನ್ನು ಸೀಳಿ ತಿನ್ನು ತ್ತಿರುವಾಗ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಮುನಿಗಳು ಗುಹೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಈ ದೃಶ್ಯ ವನ್ನು ಕಂಡು “ಸಂಚಮಹಾಪಾತಕಿ ! ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನೇ ಏಕೆ ಕೊಂದೆ ? ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಕುಂಕುಮದಿಂದ ನೆಂದ ಬೆವರಹನಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನೀನು ರಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲ ! ಈಗ ಮಗನನ್ನೇ ಸೀಳಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿ ರುವೆಯಲ್ಲ ! ಈ ಸಂಸಾರವೇ ಕಷ್ಟವಾದುದು !” ಎಂದು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಮುನಿ ಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಎದೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಶ್ರೀಲಾಂಛನವನ್ನು ಕಂಡು

ಹುಲಿಗೆ ಕಳೆದ ಭವಗಳ ನೆನಪಾಯಿತು. ಆಗ ಇದು ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. “ಅಯ್ಯೋ ! ನಾನು ಸಂಚಮಹಾಪಾತಕಿ ! ನನ್ನ ಮಗನನ್ನೇ ಸೀಳಿ ತಿಂದಿರುವೆನು !” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ನಿಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಕಲ್ಲಿಗೂ ಮರಕ್ಕೂ ತಲೆಯನ್ನೂ ಕಾಲು ಗಳನ್ನೂ ನುಚ್ಚುನೂರಾಗುವಂತೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು “ಹಾ! ಮಗನೇ, ಮಾಡ ಬಾರದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದೆ !” ಎಂದು ಪ್ರಲಾಸಿಸುವಾಗ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಮುನಿಗಳು ಹುಲಿಗೆ ಧರ್ಮ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಸಂಸಾರದ ಕೋಟಲೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಚಾಣು ವ್ರತವನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ ಹುಲಿಗೆ ಕರ್ಮವು ಉಪಶಮ ವಾಯಿತು. ಇದು ಆಹಾರವನ್ನು ತೊರೆದು ಶುಭವರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಸೌಧರ್ಮಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಮುನಿಗಳು ಕರ್ಮಕ್ಷಯ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಮುಕ್ತರಾದರು. ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯ ಉಪ ಸರ್ಗವನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಸತ್ತು ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಯತ್ನಮದೇವನಾಗಿ ಅಹವಿಂದುರಿಸಿ ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಸಾಗರಕಾಲ ಸ್ವರ್ಗಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು” ಎಂದು ಯಶೋಧರ ಕೇವಲಿಗಳು ಹೇಳಲು ಚಂಪಾಪುರದ ರಾಜನಾದ ಗಂಧಭಾಜನನು ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡು ಜಿನೇಂದ್ರನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಗನಾದ ಧಾತ್ರವಾಹನನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೂರು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಇವನು ಯಶೋಧರರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ವಿಯಾದನು. ಸುರನಾರಿಯರಂತಿದ್ದ ಐನೂರು ಮಂದಿ ಅರಸಿಯರೂ ಸದ್ಮಾವತಿ ಕಂತಿಯರ ಬಳಿ ತಾವೂ ಕಂತಿಯರಾಗಿ ತಪನೆಸಗಿ ಸಮಾಧಿಮರಣ ಪಡೆದು ಸೌಧರ್ಮಾದಿ ದೇವಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಕನ್ಯೆಯರಾದರು. ಗಂಧಭಾಜನರು ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ ಪಾಂಡ್ಯದೇಶಕ್ಕೆಬಂದು ಪಳೆಕುಂತಳ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಪರಿಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ತೊರೆದು ಕಾರ್ಯೋತ್ಸರ್ಗ ಮಾಡಿ ಧರ್ಮಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ಸನೆಸಿ ಕೈವಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದರು.

(‘ರತ್ನಾಕರ’ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಎಂ.ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ರವರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನಾದ ನಾನು ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಸುಕೌಶಲಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾವಾನುವಾದ ಮಾಡಿರುವೆನು 11-4-95).

ಗಜಕುಮಾರನ ಕಥೆ

ಭರತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸುರಟನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಾವತಿ ನಗರವಿದ್ದಿತು. ಅರ್ಧ ಚಕ್ರಿಯಾದ ವಿಷ್ಣು ಇಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನ ತಂದೆ ವಸುದೇವ. ಇವನ ಪತ್ನಿ ಗಂಧರ್ವದತ್ತಿ. ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಪುತ್ರ ಗಜಕುಮಾರ. ಇವರೊಬ್ಬರೂ ಬಹುಕಾಲ ಸುಖವಾಗಿದ್ದರು.

ಸೂರದತ್ತ ನಾಡಿನ ಪೌದನಪುರದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಜಿತನು ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಮಹಾಸಾಹಸಿಯೂ ಗರ್ವಿಷ್ಣು ನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಇವನು ವಿಷ್ಣುವಿಗೂ ತಲೆಬಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. "ಯಾರಾದರೂ ಸರಿ ಅಪರಾಜಿತನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಬೇಡಿದುದನ್ನು ನೀಡುವೆನು" ಎಂದು ನಗರದಲ್ಲಿ ಡಂಗುರ ಸಾರಿದನು. ಗಜಕುಮಾರನು ತಾನು ಆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದನು. ಆಗ ವಿಷ್ಣುವು ಇವನೊಡನೆ ಚತುರಂಗ ಸೇನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಇವನು ಪೌದನಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಪರಾಜಿತನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಸೆರೆಗೈದು ಅವನ ಅನೇ, ಕುದುರೆ ವಸ್ತು ವಾಹನವನ್ನೆಲ್ಲ ದೋಚಿಕೊಂಡು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಬಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು.

"ಗಜಕುಮಾರ, ನಿನಗೆ ಏನು ಬೇಕೋ ಕೇಳಿಕೋ" ಎಂದು ವಿಷ್ಣು ಅನುಗ್ರಹ ತೋರಿದನು.

"ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಏನು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ? ನಿಮ್ಮ ರಾಣಿ ವಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣಿನೊಡನೆ, ನನಗೆ ತೋಚಿದಂತೆ ಸುಖಪಡಲು ಅಶೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ" ಎಂದು ಗಜಕುಮಾರನು ಬೇಡಿದನು.

"ಹಾಗೇ ಮಾಡು ನನ್ನ ದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ವಿಷ್ಣು ಅನುಮತಿಸಿದನು.

ಗಜಕುಮಾರನು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ, ಒಕ್ಕಲಿಗರ, ಸಾಮಂತರ, ಊರೊಳಗಿನ ಸುಂದರಾಂಗಿಯರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಮನಕಣ್ಣು ಒಪ್ಪಿದವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಳೆದುತಂದು ಭೋಗಿಸಿದನು. ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ

ನೆಂಬ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಡದಿ ವಸುಂಧರಿ. ಇವಳು ಅತ್ಯಂತ ರೂಪಸಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಗಜಕುಮಾರನ ಕಣ್ಣು ಈಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಇವಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಇವಳಲ್ಲಿ ಭೋಗಾಸಕ್ತನಾದನು. ಇತ್ತ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಪರಿತಪಿಸಿದನು. ಅಸಮರ್ಥನಾದುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಗಜಕುಮಾರನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿದನು.

ಬಹಳಕಾಲ ಕಳೆದಮೇಲೆ ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಸಮವಸರಣವು ದ್ವಾರಾವತಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿತು. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಗಜಕುಮಾರನೂ ಮೂರುಲೋಕದ ಒಡೆಯನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದನು. ತೀರ್ಥಂಕರರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಅವರ ಧರ್ಮಬೋಧೆಗೆ ಇವನೂ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟನು. ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಂಗದಿಂದಲೂ, ಪರರ ಹೆಂಡತಿಯರೊಡನೆ ಕೂಡಿಬಾಳುವುದರಿಂದಲೂ ಉಂಟಾಗುವ ದುರ್ಗತಿಯನ್ನೂ ದುಃಖವನ್ನೂ ತೀರ್ಥಂಕರರು ಬಣ್ಣಿಸಿದರು. ಜಿನವಾಕ್ಯ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂದು ಗಜಕುಮಾರನು ಭಾವಿಸಿ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಜುಗುಪ್ಸೆ ಪಟ್ಟು ತೀರ್ಥಂಕರರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಇವನೂ ಜಿನಮುನಿಯಾಗಿ ಉಗ್ರೋಗ್ರ ತಪವೆಸಗಿದನು.

ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಕಳೆಯಿತು. ಗಜಕುಮಾರರು ಗ್ರಾಮ, ನಗರ, ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ ದ್ವಾರಾವತಿಗೆ ಬಂದು ರೇವತೋದ್ರಾನದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯಂದು ಧ್ಯಾನಸ್ಥರಾಗಿ ಪ್ರತಿಮೆಯಂತೆ ನಿಂತರು. ಊರಿನ ಶ್ರಾವಕರೊಬ್ಬರೂ ಬಂದು ಇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು. ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಗಮನಿಸಿದನು. ಗಜಕುಮಾರ ಮುನಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಹಗೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತೆಂದು ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಉದ್ದವೂ ದಪ್ಪವೂ ಇದ್ದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲಾಕೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಕ್ಷಮಾಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಹಾ ಮುನಿಯನ್ನು ಮಲಗಿಸಿದನು. ಹೊಕ್ಕಳಿನ ತನಕ ದೇಹವನ್ನು ಸೀಳಿದನು. ಕಾಸಿದ ಸಲಾಕೆಗಳನ್ನು ಮುನಿಯ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಾಕಿಸಿದನು. ಆಗ ಗಜಕುಮಾರರು ಉತ್ತಮ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಭಾವಿಸಿದರು. ಧರ್ಮಧ್ಯಾನ ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯರಾದರು. ರತ್ನತ್ರಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಸಮಾಧಿಮಂಥನ ಪಡೆದು ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಲಶಸ್ತ್ರಾಯವಾದ

ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಅಹಮಿಂದ್ರರಾಗಿ ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಸಾಗರ ಕಾಲ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದರು. ಒಂದು ಹಸ್ತಪ್ರಮಾಣ ದೇಹಧಾರಿಗಳಾದರು. ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣ ದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸಿದರು.

(‘ಚೇಳಿನಿ’ಯೆಂಬ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವನಾದ ನಾನು ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗಜಕುಮಾರನ ಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾವಾನುವಾದ ಮಾಡಿರುವೆನು. 14-4-1995).

ಸನತ್ತುಮಾರ ಚಕ್ರವರ್ತಿ

ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುರುಜಾಂಗಣ ದೇಶವಿದ್ದಿತು. ಈ ನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹೆಚ್ಚಿನಾಪುರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸೇನನು ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ರಾಜ ಸಹದೇವಿ. ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಪುತ್ರರತ್ನ ಸನತ್ತುಮಾರ. ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಇವನು ಸಕಲ ಕಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಪಾರಂಗತನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ರೂಪಿನ ಮುಂದೆ ದೇವತೆಗಳು ಏನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಸಿಂಹವಿಕ್ರಮನೆಂಬ ಸಾಮಂತನ ಪುತ್ರನಾದ ಮಹೇಂದ್ರಸಿಂಹನು ಸನತ್ತುಮಾರನ ಸ್ನೇಹಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಲಕಳೆದರು.

ಏಕಚಕ್ರನಗರದ ಅಧಿಸತಿ ಭೂರಾಮನೆಂಬುವನು ವಿಶ್ವಸೇನ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಒಂದು ದುಷ್ಟವಾದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಸನತ್ತುಮಾರನು ಈ ತುಂಬ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೃಹವೆಂಬ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಚಾನಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದನು. ಆಗ ಕುದುರೆಯು ಗಾಳಿ ವೇಗಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ನಾಗಾಲೋಟದಲ್ಲಿ ಓಡಿಬಂದು ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿತು. ಇತ್ತ ಮಹಾಸಾಮಂತರೂ, ಪರಿವಾರವೂ ರಾಜನೊಡನೆ ಕುದುರೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಬಹುದೂರ ಹುಡುಕಿ ಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಮೂರು ದಿನ ಇವರು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ

ಕುದುರೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತು ಕಾಣದಾಯಿತು. ಅಯ್ಯೋ ಮಗನೇ ಎಂದು ವಿಶ್ವಸೇನನು ಪ್ರಲಾಸಿಸಿದನು. ಆಗ ಮಹೇಂದ್ರಸಿಂಹನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ “ಕುಮಾರನು ಪಾತಾಳವನ್ನೇ ಹೊಕ್ಕಿರಲಿ ನಾನು ಹುಡುಕಿ ಕೊಂಡು ಬರುವೆನು. ದಮ್ಮಯ್ಯ ತಾವು ಉದ್ಯೇಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬೇಡಿ. ತಾವಿನ್ನು ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ” ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿದನು.

ಅರಸನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಇವನು ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಲೆದಾಡಿದನು. ಎಲ್ಲೂ ಸುಳಿವು ಕಾಣದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬೇಸರಗೊಂಡು ಮಹೇಂದ್ರಸಿಂಹನನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವ ರೆಲ್ಲರೂ ನಗರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಮಹೇಂದ್ರಸಿಂಹನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಕಾಡು ಮೇಡನ್ನು ಅಲೆದನು. ಬೇಡರ ನಿವಾಸಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಿಯಂಗವಂಡವನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದನು. ಮಿತ್ರನ ವಿಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಲಾಸಿಸುತ್ತಾ ಅತ್ತನು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವತೆಯ ಮುಂದೆ ನಿದ್ರೆಹೋದನು. ಮನೋಹರಿಯೆಂಬ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ (ಜಾವ) ನೂರು ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳಿಂದ ಬಳಸಿದ ಸೊಕ್ಕಿದ ಸಲಗವು ತಿಳಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸುವುದನ್ನೂ, ಹೆಣ್ಣಿನಿಂದ ಜಗ್ಗಿದ ಮಾವಿನಮರವನ್ನೂ ಇವನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡನು. “ನನ್ನ ಮನೋರಥ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು” ಎಂದು ಇವನು ಸಂಭ್ರಮಗೊಂಡು ಮತ್ತೆ ನಿದ್ರೆಹೋದನು. ಭೂತಾಂಬರನೆಂಬ ವ್ಯಂತರ ದೇವನು ಕರುಣಿತೋರಿ ಇವನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವಿಜಯಾರ್ಥ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಭೂತರಮಣವೆಂಬ ಅರಣ್ಯದ ನಟ್ಟನಡುವೆ ಇದ್ದಂಥ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾನಸಪರೋವರದ ದಡದಲ್ಲಿ ಇವನನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವಾಗ ಇವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಮಹಾ ಸಾಗರದಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಪರೋವರದಲ್ಲಿ ಕೋಕನ, ಕುಮುದ, ಕುವಲಯ, ಕಲ್ಲಾರ, ಇಂದೀವರಾದಿ ಕುಸುಮಸಂಕಲವೂ ಕಂಗೊಳಿಸಿತು ; ಹಂಸ, ಚಕ್ರವಾಕ, ಬಳಾಕ ಪಕ್ಷಿಸಮೂಹವು ನೀರಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಾ ಮುಳುಗುತ್ತಾ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಿಂದ ಅತಿರಮಣೀಯವಾಗಿದ್ದ ಕೊಳವನ್ನು ಕಂಡು ಇವನು ತುಂಬ ಸೋಚಿಗೊಂಡನು. ಆ ಭೂತವನದಲ್ಲಿ ಆಶೋಕ, ಪನ್ನಾಗ, ಬಕುಲ, ಸಂಪಗೆ, ಮಾವು, ಲವಂಗ, ಕ್ರಮುಕ,

ತೆಂಗು, ನಾಗವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಮರಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ನಂದನವನದಂತೆ ಕಂಗೆಡಿಸುವ ವನವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ತೊಳಲಾಡಿದನು. ತನಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಶಕುನಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಇನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಎನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಕಂಡೇ ಕಾಣುವೆನೆಂದು ಇವನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡನು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿದನು. ಮೃದುಮಧುರ ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿಯುಕ್ತ ಮೃದಂಗ, ಕೊಳಲು ತಾಳಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಮಂದ್ರತಾರಲಯಾನ್ವಿತವಾಗಿ ಕಿವಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಆನಂದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿದನು. ಹರಿಚಂದನ, ಕಾಳಾಗರು, ಶ್ರೀಗಂಧ, ಲೋಬಾನ ಇವುಗಳ ಕಂಪು ಬೀಸಿಬಂದಿತು. ಇದು ದೇವಾಲಯವಿರಬೇಕೆಂದು ಇವನು ಭಾವಿಸಿದನು. ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡು ಇನ್ನು ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ದರ್ಶನ ಮಾಡುವೆನು ಎಂದುಕೊಂಡು ಅ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನಡೆದನು. ಫಳಫಳಿಸುವ ಬಂಗಾರದಿಂದ ರೂಪಗೊಂಡ, ನಾನಾ ಮಣಿ ಖಚಿತವಾದ, ಹಾರಾಡುವ ಧ್ವಜಗಳುಳ್ಳ, ವಿದ್ಯಾಧರ ಕನ್ಯೆಯರು ಕ್ರೀಡಿಸುವಂಥ ಭವನವನ್ನು ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಯಾಕ್ರಾಂತನಾದನು. ಭವನದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಒಂದು ಮರದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಈಕ್ಷಿಸಿದನು. ಎದುರುಗಡೆ ಇರುವ ಮಣಿಸುಂಟಪದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿಲಾಸದಿಂದ ಚಾಮರ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದಿವ್ಯವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಸನತ್ಕುಮಾರನನ್ನು ಕಂಡು ಇವನು ಹೊಬಿಟ್ಟ ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷದಂತೆ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡನು. ನೇರವಾಗಿ ಇವನು ಕುಮಾರನ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದನು. ಇವನನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಕುಮಾರನು ಎದ್ದು ಇತ್ತ ಸುಳಿದಾಗ ಇವನು ಕುಮಾರನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಕೂಡಲೆ ಮಹೇಂದ್ರಸಿಂಹನಿಗೆ ಮೂರ್ಛೆಬಂದಿತು. ಶೀತಲ ಶುಶ್ರೂಷೆಯಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. "ಸ್ವಾಮಿ, ಆರುತಿಂಗಳ ನಂತರ ತಮ್ಮ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಂಬಿರುವೆ" ಎಂದು ಗದ್ಗದನಾಗಿ ಇವನು ಅತ್ತನು. ಕುಮಾರನು ಇವನನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ವಿಪುಲಶ್ರೀಯೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಧರ ವಿಲಾಸಿನಿಯನ್ನು ಕರೆದು "ಈ ನನ್ನ ಸೋದರನಿಗೆ ಆಯಾಸವೆಲ್ಲ ಪರಿಹಾರವಾಗುವಂತೆ ಸ್ನಾನಪಾನ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಏರ್ಪಡಿಸು ಎಂದು ಕುಮಾರನು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಹಾಗೇ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಇವಳು ಮಹೇಂದ್ರಸಿಂಹನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು

ಹೋಗಿ ವೈಭವದಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ ದಿವ್ಯಾಹಾರವನ್ನು ಉಣಿಸಿ, ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ, ಗಂಧ, ಹೂವು, ತಾಂಬೂಲ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ತೃಪ್ತಿಸಿದಳು. ಇವನೂ ಕೂಡ ಹಿಂದಿನ ದುಃಖವನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತನು. ಕ್ಲೇಶಗೊಂಡವನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಇವನು ಕುಮಾರನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವನೊಡನೆ ಏಕಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು. ಸರ್ವಾಭರಣ ಭೂಷಿತನಾದ ಇವನು ನೇತ್ರಮನೋಹರಿಯೆಂಬ ದಿವ್ಯಸುಂದರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಬೆಕ್ಕುಸೆರೆ ಗಾಡನು.

"ಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ಪುರುಷನು ವ್ರತಶೀಲ ಉಪವಾಸ, ತಪಶ್ಚರಣ, ಸಲ್ಲೇಖನ ಮುಂತಾದ ಶುಭಾನುಷ್ಠಾನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮರುಭವದಲ್ಲಿ ದೇವಾಂಗನೆಯಾಗಿ ಒಡೆಯನಾಗುವನು. ನೀವು ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಈ ಭವದಲ್ಲೇ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡಿರಿ. ಇದು ನನಗೆ ತುಂಬ ಸೋಜಿಗವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು" ಎಂದು ಮಹೇಂದ್ರಸಿಂಹನು ಅಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು.

"ಇವರು ದೇವಾಂಗನೆಯರಲ್ಲ. ಇವರು ವಿದ್ಯಾಧರಿಗಳು" ಎಂದು ಕುಮಾರನು ತಿಳಿಸಿದನು.

"ಇವರನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಪಡೆದಿರಿ? ಮತ್ತೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರಿ? ನನಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿ" ಎಂದು ಮಹೇಂದ್ರಸಿಂಹನು ಕೇಳಿದನು.

ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ನಿದ್ರೆಗೆಟ್ಟು ಅತಿರಂಜನೆಯೆಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು ಕುಮಾರನು ನೋಡಿ ಆಯಾಸಗೊಂಡಿದ್ದನು. ಕನುಕನುತಿಯೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಧರ ಚದುರೆಯನ್ನು ಕರೆದು ತನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಯನ್ನೂ ಮಹೇಂದ್ರಸಿಂಹನಿಗೆ ಹೇಳು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಕುಮಾರನು ನಿದ್ರೆಮಾಡಲು ಮುಲಗುವ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ವಿದ್ಯಾಧರೆಯು ನಡೆದುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು.

"ಕುಮಾರನು ದುಷ್ಟ, ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ನಂತರ ಅದು ಮೂರುದಿನ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ನಾಗಾಲೋಟೆ ಓಡುತ್ತಾ ಕಾಡುಮೇಡು, ಪರ್ವತ ಕಡೆಗೆ, ನದಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಲೆಯಿತು. ಅದರ ಕರುಳು ಹೊರಬಂದಿತು. ಕೊರಳು ಮುರಿದು ಕುದುರೆ ಸತ್ತುಹೋಯಿತು. ಕುಮಾರನು ಹಸಿವಿ

ನಿಂದಲೂ ನೀರಡಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಕಂಗಾಲಾದನು. ಬಸವಳಿದು ದೊಡ್ಡ ಅಲದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದನು. ಅಲದಮರದ ನಿವಾಸಿಯಾದ ಮನೋಹರ ಯಕ್ಷನು ನೋಡಿ "ಈತನು ಪೂರ್ಣ ಚಕ್ರಿಯರಬೇಕು" ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಈತನ ಮೇಲೆ ಪನ್ನೀರನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸಿದನು. ಇವನಿಗೆ ತಂಗಾಳಿ ಬೀಸಿದನು. ಇವನಿಗೆ ತಂಪಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಚಿನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ ಪೂರಿತವಾದ ಕೊರೆಯುವ ನೀರನ್ನು ಈತನಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಟ್ಟನು.

"ನೀನು ಯಾರು? ಈ ನೀರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದೆ?" ಎಂದು ಕುಮಾರನು ಕೇಳಿದನು.

"ನಾನು ಈ ಅಲದಮರದಲ್ಲಿರುವ ಯಕ್ಷ. ಈ ನೀರನ್ನು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಮಾನಸವೆಂಬ ಸರೋವರದಿಂದ ತಂದೆನು" ಎಂದು ಯಕ್ಷ ತಿಳಿಸಿದನು.

"ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಆ ಸರೋವರದ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಿಂದು ಆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದ ಹೊರತು ನನ್ನ ಬಾಯಾರಿಕೆ ತೀರುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಕುಮಾರನು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಯಕ್ಷನು ಕುಮಾರನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಸರೋವರದ ದಡದಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿದನು.

ಸಿತಯಕ್ಷನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಂತರದೇವ. ಇವನು ಕುಮಾರನ ಹಿಂದಿನ ಭವದ ವೈರಿ. ಇವನು ಭೌಮವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟವನು ಕುಮಾರನನ್ನು ಕಂಡನು. ಆಗ ಇವನಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧವಾಗಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿತು. ಇವನು ಭೈರವ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕಳಕಳ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಗರ್ಜಿಸಿ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕುಮಾರನು ಸಿಂಹನಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕತ್ತಿಯ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವಹಾತಿಲೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿ ರಾಕ್ಷಸನಂತೆ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದನು. ಕುಮಾರನನ್ನು ಕಂಡು ವ್ಯಂತರನು ನಾಗಪಾಶದಿಂದ ಇವನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದನು. ಕುಮಾರನು ನಾಗಪಾಶವನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ತುಂಡುಮಾಡಿದನು. ವ್ಯಂತರನು ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಮಾಯಾ ಯುದ್ಧಗಳಿಂದ ಹೋರಾಡಿದನು. ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದು ಕೈಯಿಂದ ಗುದ್ದಿ ವ್ಯಂತರನನ್ನು ಕುಮಾರನು ಸೋಲಿಸಿದನು. "ಇವನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಮುದ್ರದ ಬಡಬಾನಲದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಎಸೆದು ಕೊಲ್ಲೆನು" ಎಂದು ವ್ಯಂತರನು ನೆಲ

ದಿಂದ ನೆಗೆದು ಕುಮಾರನನ್ನು ಆಗಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಾಗ ಇವನ ಕೊರಳನ್ನು ಬರಸಿಡಲಿನಂತೆ ಕುಮಾರನು ತಿವಿದನು. ಕುಮಾರನ ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ವ್ಯಂತರನು ಕಂಗಾಲಾದನು. ಕೊನೆಗೆ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೇಳಿದನು. ಇಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಯಕ್ಷರೂ ಕಿನ್ನರರೂ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದು ಕುಮಾರನ ಮೇಲೆ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಇವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಪ್ರಭನೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಧರನು ಬಂದು ಕುಮಾರನ ಚರಣಕಮಲಗಳಿಗೆ ಎರಗಿ "ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ದೊರೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ನಾನು ಮೂವತ್ತಾರು ವರುಷ ನಿಮ್ಮ ಆಗಮನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುವೆನು. ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯೋದಯವಾದುದರಿಂದ ತಾವು ಬಂದಿರುವಿರಿ. ಈ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೂರಬೇಕು" ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

"ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ. ನನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಮಾನವನ್ನು ಎರುವೆನು" ಎಂದು ಕುಮಾರನು ಬಾವಿಗಳಿದು ಮನಬಂದಂತೆ ಈಜಾಡಿ ಹೊರಬಂದಾಗ ಖೇಚರನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆ ವನದ ರಮಣೀಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾಧರ ಕನ್ಯೆಯರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಹೋದನು. ಇತ್ತ ಖೇಚರಕನ್ಯೆಯರ ಕಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಮೀನುಗಳು ಕುಮಾರನ ರೂಪವೆಂಬ ಗಾಳಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತಪನ, ತಾಪನ, ದಹನ, ವಿಮೋಹನ, ಮರಣ ಸ್ವರೂಪದ ಕಾಮಬಾಣಗಳು ಕನ್ಯೆಯರ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟವು. ಇವರು ಸರವಶರಾದರು. ನೀರಿನಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಮೀನುಗಳಂತೆ ಇವರು ಒದ್ದಾಡಿದರು. ಕಾಮಬಾಣದ ಬಲೈ ಎನು ಅಶ್ಚರ್ಯಕರವೋ?

ಈ ಕನ್ಯೆಯರು ಕುಮಾರನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತರು. ಇಂದ್ರಪ್ರಭನು ಪ್ರಿಯಸಂಗ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಭಾನುವೇಗ ವಿದ್ಯಾಧರನನ್ನು ಕಂಡು "ತಾವು ಹೇಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವೆನು. ಇವನನ್ನು ಭೂತರಮಣದ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿತಾನವೆಂಬ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯೆಯರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ಬಂದಿರುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಭಾನುವೇಗನು ಇವನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಷ್ಟು ನಾನಕೊಟ್ಟನು. ವಿಪುಳಶ್ರೀಯೆಂಬ ಖೇಚರಿಯನ್ನು ಕರೆದು "ಕೂಡಲೇ ನೀನು ಹೋಗು. ಕೀರ್ತಿಧವನಿಗೆ ಊಟೋಪ

ಚಾರಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡು” ಎಂದು ಅಜ್ಞಾನಿ ಸಿದನು. ಇವಳು ಸವರಿವಾರ ದೊಡನೆ ಬಂದು ಕುಮಾರನಿಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿದಳು. ಊಟ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಅನಂತರ ಇವನನ್ನು ದಿವ್ಯವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ಅನಂಗಸುಂದರಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಅಡಲು ಹೇಳಿದಳು. ಇವಳು ನಾಟಕ ವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿ ಕುಮಾರನ ಮುಂದೆ ವಿನಯದಿಂದ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. “ನೀವು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬವುಂಟುಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು? ನೀವು ಯಾರು?” ಎಂದು ಕುಮಾರನು ವಿಚಾರಿಸಿದನು.

“ವಿಜಯಾರ್ಥ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯಸಂಗಮ ನಗರವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾನು ನೇಗನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥನಾಗಿರುವನು. ಶ್ರೀಮಾಲಿ ಮುಂತಾದ ಎಂಟುಮಂದಿ ರಾಣಿಯರು ಇವನ ಪತ್ನಿಯರು. ಲಕ್ಷ್ಮೀಮತಿ, ಕನಕಕಾಂತೆ, ಮಂದಾರ ಸೇನೆ, ಅಳಕೆ, ಅಲಂಭೂಷೆ, ಹೇಮವತಿ, ಹೇಮಮಾಲಿನಿ ಮತ್ತು ವಿಜ ಯಾರ್ಥವತಿ ಈ ಎಂಟು ಮಂದಿಯು ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಪುತ್ರಿಯರು. ಈ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಎಂದು ಭಾನುನೇಗನು ಒಬ್ಬ ನೈಮಿತ್ತಿಕನನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

“ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಮಾನಸವೆಂಬ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಸಿತಯಕ್ಷನೆಂಬ ದೇವನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸೋಲಿಸುವರೋ ಅವನಿಗೆ ಈ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕು” ಎಂದು ನೈಮಿತ್ತಿಕನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಅದರಿಂದ ನೀವು ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿ ಯಾಗಿರುವೆ—ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಮಹಾಸೈಭವದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಖೇಚ ರೇಂದ್ರನು ಅಗಮಿಸಿದನು. “ಈತನೇ ನಿಮ್ಮ ಮಾವ” ಎಂದು ತೋರಿಸಿದರು. ಕುಮಾರನು ಮೇಲೆದ್ದು ಗೌರವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥರೇಂದ್ರನು ಇವನನ್ನು ಕಂಡು ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೂ ತಿಲಕಪ್ರಾಯನಾದ ಅಳಿಯ ನನಗೆ ದೊರೆತನು!” ಎಂದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಕುಮಾರನನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದೇ ದಿನವ ಎಂಟುಮಂದಿ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನೂ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು. ಇವನು ಕನ್ಯೆಯರ ಜೊತೆ ಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿರುವಾಗ ಸುನಂದೆ ಎಂಬ ಕನ್ಯೆಯ ಕಂಬನಿಯನ್ನೊರೆಸಲು ಒಬ್ಬ ವನದೇವತೆ ಬಂದು ಕುಮಾರನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಹರಿ ಕೂಟ ಪರ್ವತದ ಜ್ಯೋತಿರ್ವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವ್ಯತಯ್ಯಾತಳವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ

ಅದರ ಮೇಲೆ ಇವನನ್ನು ಕೂರಿಸಿದಳು; ಅನಂತರ ವನದೇವತೆ ಹೊರಟು ಹೋದಳು. ಬೆಳಗಾಯಿತು. ಕುಮಾರನು ಎದ್ದು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ದನು. “ನನಗೆ ಇದು ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ. ರಾತ್ರಿ ನನಗೆ ವಿವಾಹವಾದುದು ಕನಸೋ ಏನೋ!” ಎಂದು ಸಂದೇಹಗೊಂಡು ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಕಂಕಣವನ್ನು ಕಂಡು “ಅಗಬೇಕಾದುದು ಅಗಿಯೇ ತೀರುವುದು. ಕರ್ಮವು ಯಾರಿಗೂ ತಪ್ಪದ್ದಲ್ಲ. ವಿಪತ್ತು ಬಂದಾಗ ಅತ್ತರೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಸಂಪತ್ತು ಬಂದಾಗ ಅಶ್ಚರ್ಯವೂ ಕೂಡದು” ಎಂದು ಕುಮಾರನು ಚಿಂತಿಸಿದನು. ಅಗ ದೂರದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ “ಸಾಕೇತನಗರದ ಅರಸನಾದ ಸುರಥ ನಿಗೂ ಈತನ ರಾಣಿ ಚಂದ್ರದೇವಿಗೂ ನಾನು ಮಗಳಾಗಿರುವೆನು. ನಾನು ಸನತ್ಕುಮಾರನ ಭಾರ್ಯೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸುನಂದೆ. ವಜ್ರವೇಗನೆಂಬ ವಿದ್ಯಾ ರ್ಥನು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವನು. ಕಿನ್ನರ ಕಿಂಪುರೂಷ ಗರುಡ ಗಂಧರ್ವ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸದೇವತೆಗಳೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥರೇ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ. ಯಾರಾದರೂ ಬಂದು ಕಾಪಾಡಿ” ಎಂಬ ಕರುಣಾಜನಕ ದ್ವನಿಯನ್ನು ಅಲಿಸಿ ಕುಮಾರನು ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡು ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿದನು. ಸ್ವಟಿಕಮಯವಾದ ತಿಲಾಗೃಹದ ಕೆಳಗಿದ್ದ ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡು “ನೀನು ಯಾರು? ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆ? ಸನತ್ಕುಮಾರ ಯಾರು?” ಎಂದು ಕುಮಾರನು ವಿಚಾರಿಸಿದನು.

“ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಥ ರಾಜನಿರುವನು. ಇವನ ರಾಣಿ ಚಂದ್ರಯತೆ. ನಾನು ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಮಗಳು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸುನಂದೆ. ನಾನು ಗರ್ಭ ದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಸನತ್ಕುಮಾರನಿಗೆ ಮೀಸಲಾದೆನು. ನಾನು ಮದನೋದ್ಯಾನ ದಲ್ಲಿ ಉಯ್ಯಾಲೆ ಅಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಭಾವವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಜ್ರವೇಗನೆಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥನು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದನು. ನಾನು ಏಳುದಿವಸ ದಿಂದ ಗೋಳಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ಹಸ್ತಿನಾಪುರದ ರಾಜನಾದ ವಿಶ್ವಸೇನನಿಗೂ ಅವನ ರಾಣಿ ಸಹದೇವಿಗೂ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ಪುತ್ರನಾಗಿರುವನು” ಎಂದು ಸುನಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಳು.

“ಅವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ನೀನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲೆಯಾ?” ಎಂದು ಕುಮಾರನು ಕೇಳಿದನು.

“ನನ್ನ ತಂದೆಯು ವಿಶ್ವಸೇನನ ಸನ್ನಿಹಿತ, ಒಂದು ದಿವಸ ನಾನು ತಂದೆಯೊಡನೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕುಮಾರನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನ ರೂಪವನ್ನು ಚಿತ್ರಪಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತಂದೆನು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಆ ಪಟವನ್ನೇ ನೋಡಿದೆನು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವನ್ನೇ ಬರೆದೆನು. ಸದಾ ಆ ರೂಪದಲ್ಲೇ ತನ್ಮಯನಾದೆನು. ಆ ರೂಪವು ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಹೋಲುವುದು” ಎಂದು ಸುನಂದೆ ವಿವರಿಸಿದಳು.

“ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನೇ ಸನತ್ಕುಮಾರ?” ಎಂದು ಇವನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸುನಂದೆಯು ಸಂತೋಷಾತಿರೇಕದಿಂದ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡಳು. ಅವಳ ಮುಖ ಊರಗಲವಾಯಿತು.

“ಅರಸುವ ಬಳಿ ಕಾಲಿಗೆ ತೊಡರಿದಂತಾಯಿತು! ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಸ್ವಾಮಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವಿರಿ! ವಜ್ರವೇಗನು ತನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕಾವಲಿಟ್ಟು ನಗರಕ್ಕೆ ನಿಂದ್ರೆ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿರುವನು. ಅವನ ತಂಗಿಯು ಈಜಾಡಲು ಹೋಗಿರುವಳು. ಅವಳು ಬರುವುದರೊಳಗೇ ನಾವು ಬೇಗ ಹೊರಟುಹೋಗೋಣ” ಎಂದು ಸುನಂದೆಯು ಅವಸರಪಟ್ಟಳು.

“ಅಂಜಬೇಡ, ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದವನನ್ನು ಕೊಂದಲ್ಲದೆ ನಾನು ಜಾಗಬಡೆನು” ಎಂದಾಗ ಸುನಂದೆಯು ಹೆದರಿ ನಡುಗುತ್ತಾ

“ಸ್ವಾಮಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥನು ಗಗನಗಾಮಿ. ಇವನನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಕೊಲ್ಲುವಿರಿ?” ಎಂದು ಬೆಸಗೊಂಡಳು. ಆಗ ಕುಮಾರನು ನಸುನಕ್ಕನು.

“ಆಕಾಶಗಾಮಿಯಾದ ಕಾಗೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಕಷ್ಟವೇ?” ಎಂದು ಇವನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ವಜ್ರವೇಗನು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಕನ್ಯೆ ಅಂಜಿ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಳು. ಕುಮಾರನನ್ನು ಕಂಡು ಖೇಚರನು ಪುರುಡಿನಿಂದ ಕೋಪೋದ್ರೇಕಗೊಂಡು “ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದವನನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಕೊಲ್ತೆನು” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಝಳಪಿಸುತ್ತಾ ಕುಮಾರನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಹೊಡೆದಾಗ ಇವನು ಆ ಎಟನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸಿಂಹಲಂಘನದಿಂದ ಕುಸ್ಪಳಿಸಿ ವಜ್ರದಂತಿದ್ದ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಅವನ ಕೊರಳನ್ನು ಗುದ್ದಿದನು. ಅವನು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥರ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ತೋರುವಂತೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು ಉರುಳಿ ಸತ್ತುಹೋದನು.

“ಒಟಿಯಾಗಿರುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಳಿ ಸತ್ಪುರುಷನು ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ” ಎಂದುಕೊಂಡು ಹಿಂದೆ ತಾನಿದ್ದ ಲತಾಮಂಟಪದ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತನು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ವಜ್ರವೇಗನ ತಂಗಿ ಸಂಧ್ಯಾವಳಿಯು ಮಾನಸಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಈಜಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ತನ್ನಣ್ಣ ಸತ್ತದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಇವಳು ಮೂರ್ಛಹೋದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಇವಳು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಕ್ರೋಧಾಗ್ನಿ ಹೆಚ್ಚಿ “ನಮ್ಮಣ್ಣನನ್ನು ಕೊಂದ ದುರಾತ್ಮನನ್ನು ಪಾತಾಳ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಹುಡುಕಿ ಕೊಲ್ಲದಿರನು” ಎನ್ನುತ್ತ ಉಗ್ರರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸುತ್ತಾಲು ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದಳು. ಯಾರನ್ನೂ ಕಾಣದೆ ಕೊನೆಗೆ ಸುನಂದೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದಳು.

“ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ವೃಥಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸ್ವಾಮಿಯು ಕರ್ಕರನ್ನೂ, ಜಾರರನ್ನೂ, ಹಾದರಿಗರನ್ನೂ, ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವನೇ?” ಎಂದು ಸುನಂದೆಯು ಕಟಕಿಯಾಡಿದಳು.

“ಅವನಾರು? ಅವನು ಎಲ್ಲಿರುವನು. ಈಗಲೇ ತೋರಿಸು” ಎಂದು ಸಂಧ್ಯಾವಳಿ ಕೇಳಿದಳು. ಸುನಂದೆಯು ಬಂದು ಕುಮಾರನನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ ಗುರಾಣಿ ಹಿಡಿದು ಭಯಂಕರ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕೊಲ್ಲುವೆನು ಎಂದು ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ ಕುಮಾರನ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮರುಳಾದಳು. ಇವಳ ಕ್ರೋಧ ಇಳಿದು ಹೋಗಿ ಸ್ನೇಹ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಕಾಮಶರಗಳಿಗೆ ಈಡಾದಳು. “ನಮ್ಮಣ್ಣ ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿ ಸತ್ತನು. ಇವನದು ಏನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತ ವಿಕಾರ ರೂಪವನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದಳು. ಸೂತಕದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದಳು. ವಿರಹತಾಪದಿಂದ ಬೆಂದು ಬಸವಳಿದು ಬೆಂಟಾಗಿ ಸುನಂದೆಯ ಬಳಿ ಬಂದು “ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುವೆನು. ನೀನು ನನಗೆ ಸೋದರಿಯಾಗಿರುವೆ. ನೀನು ನನಗೆ ಹಿತಕಾರಿ ಮಿತ್ರೆಯಾಗಿರುವೆ. ನೀನು ಕುಮಾರನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ “ವಿಜಯಾರ್ಥ ಸರ್ವತದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಮಂದಿರ ನಗರವಿದೆ. ಅಶನಿವೇಗನು ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥನಾಗಿರುವನು. ಇವನ ಮಹಾದೇವಿ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಭೆ. ಇವರ ಮಗಳು ಸಂಧ್ಯಾವಳಿ. ಇವಳು ನಿಮಗೆ ಶರಣಾ

ಗಿರುವಳು. ಇವಳನ್ನು ನೀವು ವರಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಎಂದು ಸುನಂದೆ ಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದಳು.

ಸುನಂದೆಯು ಕುಮಾರನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸಂಧ್ಯಾವಳಿಯ ವಿರಹತಾಪ ವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಳು. “ತಂದೆತಾಯಿ ಸೇರಿ ನುಡುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನಾನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ” ಎಂದು ಕುಮಾರನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ದನು. “ಮಿತ್ರರೂ ಸಂಬಂಧಿಗಳೂ ಸೇರಿ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ನೀವು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಾದುದು” ಎಂದು ಸುನಂದೆ ನುಡಿದು ಅವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು. ದಿವ್ಯದೇವತೆಗಳನ್ನೇ ಬಂಧುಬಾಂಧವರಾಗುಳ್ಳ ಸಂಧ್ಯಾವಳಿ ಯನ್ನು ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಪೂರ್ವಕ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು. ಇವರು ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಗಾಂಧರ್ವ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಾಯಾಗಿದ್ದರು.

ಇತ್ತ ಅಶನಿವೇಗನು ತನ್ನ ಮಗ ಹೋಗಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಯಿತೆಂದು ಪರಿಶಯಿಸಿ ಮಗನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಅವಲೋಕಿನೀ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಆ ವಿದ್ಯೆಯು ಪಾರಿವಾಳವಾಗಿ ಬಂದು ಅದು ದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಸಂಧ್ಯಾವಳಿಯು ಇದನ್ನು ಊಹಿಸಿ ದಳು. “ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ತಂದೆ ವಿದ್ಯಾಧರ. ಇವನು ತುಂಬ ಪ್ರಚಂಡ ಮಹಾಬಳ ಪರಾಕ್ರಮಿ. ವಜ್ರವೇಗನ ಸಾವನ್ನು ತಿಳಿದು ಇವನು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವನು. ನಿಮಗೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಪ್ತಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುವೆನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ” ಎಂದು ಸಂಧ್ಯಾವಳಿ ಅಂಗಲಾಚಿದಳು. ಆಗ ಕುಮಾರನು ನಗುತ್ತಾ “ಖೇಚರರೆಂಬ ಜಿಂಕೆಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಲು ನನಗೆ ಈ ವಿದ್ಯೆ ಬೇಕೆ ?” ಎಂದು ನಿರಾಕರಿಸಿದನು. ಇವನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಎರಗಿ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು “ನೀವು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಇವನಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು.

ರಥನೂಪುರ ಚಕ್ರವಾಳನಗರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಯಶನು ವಿದ್ಯಾಧರ ರಾಜ ನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಹಾದೇವಿ ವಿದ್ಯುದ್ವೇಗಿ. ಚಂದ್ರವೇಗನು ಭಾನು ವೇಗನು ಇವರ ಪುತ್ರರು. ಒಮ್ಮೆ ರಾಜನಿಗೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿಯೂಡಿತು. ಆಗ ಹಿರಿಯ ಮಗನಾದ ಚಂದ್ರವೇಗನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಕಿರಿಯ ಮಗ ಭಾನುವೇಗನನ್ನು ಯುವರಾಜ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿದನು. ಗುಣಧರ

ರೆಂಬ ಚಾರಣ ಮುನಿಗಳ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಯಶನು ಜೈನದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದು ಬಹುಕಾಲ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಸಮ್ಮೇದ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಕೈವಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದನು.

ಚಂದ್ರವೇಗನಿಗೆ ನೂರುಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದರು. ಇವರಲ್ಲಿರೂ ರೂಪವತಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಲಾವಣ್ಯವತಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅಶನಿವೇಗನು ಈ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮಗ ವಜ್ರವೇಗನಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಹುಕಾಲ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಕೈಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮತ್ತೆ ಹಲವು ವಿದ್ಯಾಧರರೂ ಈ ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಂದ್ರ ವೇಗನು ಯಾರಿಗೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಒಂದುದಿನ ಈಕೆಯ ಮದುವೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಲೋಚಿಸಿದನು. ದೈವಜ್ಞನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ದನು. “ಮಾನಸ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸಿತಯಕ್ಷವನ್ನು ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಗೆಲ್ಲುವನೋ, ಹಾಗೂ ವಜ್ರವೇಗನನ್ನು ಗುದ್ದಿ ಯಾರು ಕೊಲ್ಲುವನೋ, ಅಶನಿವೇಗನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸಂಹರಿಸುವನೋ ಅವನಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡಿ” ಎಂದು ದೇವಗುರುರೆಂಬ ನೈಮಿತ್ತಿ ಕನು ಹೇಳಿದನು. ಅವನ ಉಪದೇಶ ಹಿಡಿಸಿ ಚಂದ್ರವೇಗನು ಸರ್ವಾಯುಧ ಸನ್ನದ್ಧರಾದ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಸೇನ ಇವರನ್ನು ದಿವ್ಯರಥದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಇವರು ಬಂದು ಕುಮಾರನಿಗೆ ಎರಗಿ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು “ರಥನೂಪುರ ಚಕ್ರವಾಳದ ವಿದ್ಯಾಧರರಾಜ ಚಂದ್ರವೇಗನಿಗೂ ಇವನ ಮಡದಿ ಮಣಿದೇವಿಗೂ ನಾವು ಮಕ್ಕಳಾಗಿರುವೆವು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಓಲೈಸಲು ಬಂದಿರುವೆವು” ಎಂದು ಇವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಿರ.ವಾಗ ಸಹೋದರರಾದ ಚಂದ್ರವೇಗನೂ ಭಾನುವೇಗನೂ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ತ ಬಲದೊಡನೆ ಬಂದು ಕುಮಾರನ ಜೊತೆಗೂಡಿದರು.

ಅಶನಿವೇಗನು ತನ್ನ ಮಗ ಸತ್ಯದನ್ನು ಅವಲೋಕಿನಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಮುಳಿದು ಗರ್ಜಿಸಿ ಮಸಗಿ ಸಮಸ್ತ ಬಲದೊಡನೆ ಬಂದನು. “ಶತ್ರು ಇಂದ್ರನ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕರೂ ಬಿಡದೆ ಕೊಲ್ಲೆನು” ಎನ್ನುತ್ತಾ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದುದನ್ನು ಚಂದ್ರವೇಗನು ಕಂಡು “ದೇವಾ, ನಾನಾ ಬಗೆಯ ವಿದ್ಯಾಧರ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನೀನು ನೋಡುತ್ತಿರು. ಇವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ನಾನೇಸಾಕು” ಎಂದು ಇವನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಇತ್ತ ಕುಮಾರನು ಆಗಸದಲ್ಲಿ

ವಜ್ರಸಾರವೆಂಬ ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು. ಭಕ್ತ ಚಾನುರ ನವಿಲುಗರಿ ಕೊಡೆ ಸಾಲುದ್ಧುಜ ಪತಾಕೆ ಮುಂತಾದ ಮಹಾವಿಭೂತಿಯಿಂದ ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಸನತ್ತು ಮಾರನು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಈಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಶನಿವೇಗನು ಇವನನ್ನು ಕಂಡು ಕ್ರೋಧಾನ್ವಿ ಭುಗಿಲೆಂದು “ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕೊಂದವನನ್ನು ಬೇಗ ಯಮನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಮುಳಿದು ಮಸಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕುಮಾರನು ಕಂಡು ಆಗಲೆ ಧನುರ್ಧಾರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಧಚಂದ್ರವೆಂಬ ಬಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದನು. ರತ್ನಖಚಿತ ಕಿರೀಟದೊಡನೆ ತಲೆಯು ಮಿಂಚಿನ ಬುರುಡೆಯಂತೆ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿತು. ಈ ತಲೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರು ಕಂಡು ಕೆಲವರು ಉತ್ತರಾಷಾಢ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡರು. ಕೆಲವರು ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಮಾರನ ಕಾಲಿಗೆಬಿದ್ದರು. ಆಗ ಸನತ್ತುಮಾರನು ಅಭಯ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭಯದಾನ ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಚಂದ್ರವೇಗನು ರಣರಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಮಹಾವೈಭವದಿಂದ ಕುಮಾರನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಗರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ದಿನ, ವಾರ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಹೋರೆ, ಮುಹೂರ್ತ, ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಚಂದ್ರಮತಿ, ಚಂದುಶ್ರೀ, ಚಂದ್ರಲೇಖಿ, ಶಶಿಕಾಂತೆ, ಮನೋಹಾರಿಣಿ, ಹರಿಣಾಂಕೆ, ಕಮಲಮುಖಿ, ಪ್ರಿಯದರ್ಶನೆಯಾದಿ ನೂರು ಮಂದಿಯನ್ನೂ ಸಾಣಿಗ್ರಹಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ನೂರುಮಂದಿ ಕನ್ಯೆಯರು, ಮೊದಲಿನ ಖೇಚರಿಯರು, ಇವರೊಡನೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುಮಾರನು ಸುಖವಾಗಿದ್ದನು.

ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ಚಂದ್ರವೇಗನು ಸಿದ್ಧ ಕೂಟಕ್ಕೆ ವಂದಿಸಲು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೋಗಿ ದೇವರನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿ ವಂದಿಸಿದನು. ಸುಮಾಳಿಗಳೆಂಬ ಅವಧಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಚಾರಣಮುನಿಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಲಿಸಿದನು. “ಭಟಾರಾ, ಸನತ್ತುಮಾರನಿಗೂ ಸಿತಯಕ್ಷನಿಗೂ ವೈರವುಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು?” ಎಂದು ಬೆಸಗೊಂಡನು.

“ಈ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ಭರತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಗಧ ದೇಶವಿದ್ದಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಚನ ನಗರವಿದ್ದಿತು. ಪ್ರತಿಮುಖನು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ಎಂಟುನೂರು ಮಂದಿ ರಾಣಿಯರಿದ್ದರು. ಇದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಾಗ

ಚಂದ್ರನೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿದ್ದನು. ಇವನು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನ ಪತ್ನಿ ವಿಷ್ಣುಶ್ರೀ. ಇವಳು ರೂಪವತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಲಾವಣ್ಯವತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಸೌಭಾಗ್ಯ ಕಾಂತಿ ಹಾವ ಭಾವವಿಲಾಸ ವಿಭ್ರಮಗಳಿಂದ ಇವಳು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದುದಿನ ರಾಜನು ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮಹಡಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ದೇವಕನ್ಯೆಯಂತೆ ತೋಳುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷ್ಣುಶ್ರೀಯನ್ನು ಕಂಡು ಕಾಮಶರಗಳಿಂದ ಜರ್ಘರಿತ ಹೃದಯನಾದನು. ಮಂತ್ರ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಇವಳನ್ನು ವಶೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡನು. ಇವಳೇ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಯಾದಳು. ಆದರೆ ಸಮಸ್ತ ರಾಣಿವಾಸವೂ ಇವಳ ಮೇಲೆ ಕಿಡಿಗಾರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಒಂದು ದಿನ ಸಾರ್ವಭೌಮನೆಂಬ ಪಟ್ಟದಅನೆ ಸೊಕ್ಕಿ ಮಸಗಿ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹರಿದು ಕೋಲಾಹಲವೆಸಗುತ್ತಾ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ಅರಸನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು ಹೋದನು. ಆಗ ಎಲ್ಲಾ ರಾಣಿಯರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ವಿಷಹಾಕಿ ವಿಷ್ಣುಶ್ರೀಯನ್ನು ಕೊಂದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಶ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡಿದರು. ಅರಸನು ಆನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ವಿಷ್ಣುಶ್ರೀಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಎಲ್ಲಿರುವಳು ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ಅವಳು ಸತ್ತಳೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ರಾಜನು ಮೂರ್ಛಹೋದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದಮೇಲೆ ಎಚ್ಚಿತ್ತು ಮಹಾದುಃಖಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಅವಳ ದೇಹವನ್ನಾದರೂ ನೋಡೋಣವೆಂದುಕೊಂಡು ಶ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದನು. ಅಸಹ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಕಳೇಬರವನ್ನು ನೋಡಿ ಇವನಿಗೆ ಹೇಸಿಗೆಯಾಯಿತು. ಶರೀರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಮಕಾರ ತೊಲಗಿತು.

“ನಾನು ಮಹಾಪಾಪಿ. ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದೆನು” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ನಿಂದಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಗ ವಿಮಳವಾಹನನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಮ್ರಾಜ್ಯಾರ್ಯರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಹಲವು ಕಾಲ ತಪವೆಸಗಿ ಸಮಾಧಿಮರಣ ಪಡೆದು ಪ್ರಾಣತಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾಗರಕಾಲ ಅಯುಷ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರತೀಂದ್ರನಾಗಿ ದಿವ್ಯ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದನು. ಮಗಧದೇಶದ ಕನಕ ಪುರದಲ್ಲಿ ಹರಿವಾಹನನು ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಅರಹದಾಸ.

ಇವನ ಮಡದಿ ಜನದತ್ತೆ. ಪ್ರತಿಯುಖನು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಚ್ಯುತನಾಗಿ ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮಗನೆನಿಸಿ ಜನವರ್ಮನಾದನು. ಇವನು ರೂಪ ಲಾವಣ್ಯ ಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸಿದನು.

ಕೆಲಕಾಲ ಕಳೆಯಿತು. ಅರ್ಹದ್ವಾಸನಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯ ಬಂದಿತು. ಜನವರ್ಮನಿಗೆ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇವನು ಶಿವಗುಪ್ತಾಚಾರ್ಯರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ತಪವೆಸಗಿ ಕೈವಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಜನವರ್ಮನು ಹಲವು ಜಿನಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ದಾನ, ಪೂಜೆ, ಶೀಲ, ಉಪವಾಸವೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆ ಶ್ರಾವಕ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಗಲೆ ನಾದನು.

ನಾಗಚಂದ್ರನೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ವಿಷ್ಣು ಶ್ರೀಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅರ್ತಧ್ಯಾನದಿಂದ ಸತ್ತು ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯಾದನು. ನರಕದಲ್ಲೂ ಹಲವು ಕಾಲ ನರಳಿದನು. ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಸಿಲನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೂ ಇವನ ಮಡದಿ ಪಾರ್ವತಿಗೂ ಇವನು ಮಗನಾಗಿ ಭಾರದ್ವಾಜನೆನಿಸಿದನು. ಇವನು ಕನಕದಂಡಿಯೆಂಬ ಪರಿವ್ರಾಜಕನಿಗೆ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ನಾನಾ ದೇಶಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಕನಕಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಾನೋಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಹಾತಪಸ್ವಿಯೆನಿಸಿದನು. ಕನಕಪುರದ ಅರಸನಾದ ಹರಿವಾಹನನು ಭಾರದ್ವಾಜನ ಭಕ್ತನಾಗಿ ಸೇವೆಯೆಸಗಿದನು. ಕಾಲ ಕಳೆಯಿತು. ಒಂದು ದಿವಸ ಜಿನವರ್ಮನು ರಾಜನೊಡನೆ ಪರಿವ್ರಾಜಕನ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಜನವರ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೆ ತಪಸಿಗೈ ಕ್ರೋಧಾಗಿ ಭುಗಿಲೆಂದಿತು. ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಅರಸನು ಅರಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದನು.

“ಈ ಜಿನವರ್ಮನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಡಿಯಿಲ್ಲದ ತಳಿಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ಪಾಯಸವನ್ನು ಬಡಿಸಿಕೊಂಡು ಉಣ್ಣುವ ಆಶೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದಲ್ಲಿ ನಾನು ಊಟಕ್ಕೆ ಬರುವೆನು” ಎಂದು ತಪಸ್ವಿಯು ಷರತ್ತು ಹಾಕಿದನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರಸನಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು.

“ಪ್ರಭು, ತಪಸ್ವಿಗೆ ಯಾವುದರಿಂದ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗುವುದೋ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಊಟಮಾಡಲಿ” ಎಂದು ಜಿನವರ್ಮನು ರಾಜನಿಗೆ ತನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದನು. ಗರ್ಭಸುಖಿಯಾದ ಜಿನವರ್ಮನ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ

ತಳಿಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅದರ ತುಂಬ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಯಸವನ್ನು ಬಡಿಸಿದರು. ಅದು ತಣ್ಣೆ ಗಾಗುವ ತನಕ ತಡೆದು ಆನೇಲೆ ತಪಸ್ವಿ ಊಟಮಾಡಿದನು. ಆ ತಳಿಗೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದಾಗ ಅದರೊಡನೆ ಬೆನ್ನಿನ ಚರ್ಮವೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದಿತು. “ಇವನು ತಪಸ್ವಿಯಲ್ಲ ರಾಕ್ಷಸನು. ಇವನು ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕನು. ಈ ಊರಿನಿಂದ ಇವನನ್ನು ಅಚ್ಚಗೆ ತಳ್ಳಿ” ಎಂದು ಅರಸನು ಮುಳಿದಾಗ “ತಪಸ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಗಬೇಡಿ. ಇವನದು ಏನೂ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಇದು ಹಿಂದೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದ ಕರ್ಮಫಲ” ಎಂದು ಜಿನವರ್ಮನು ರಾಜನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಪರಿವ್ರಾಜಕನ ಮೇಲೆ ಇವನು ಹಗೆತನ ಸಾಧಿಸದೆ ಶ್ರೀವರ್ಮರೆಂಬ ಆಚಾರ್ಯರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಮಹಿಷಗಿರಿಗೆ ಇವನು ಬಂದು ಹುಣ್ಣುಮಾಯುವ ತನಕ ಕೈಯನ್ನು ಎತ್ತುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ರತಮಾಡಿ ಕಾಯೋತ್ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ನಿಂತನು. ಹದ್ದು ಕಾಗೆಗಳು ಮುಸುರಿ ಇವನ ಹುಣ್ಣನ್ನು ಬಗೆದು ತಿಂದವು. ಮೇರುಪರ್ವತದಂತೆ ಅಜಲನಾಗಿ ಇವನು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಈ ನೋವನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಸಮಾಧಿಮಂಥನ ಪಡೆದು ಅಚ್ಯುತಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಸಾಗರಕಾಲ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದು ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖಪಟ್ಟನು. ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಚ್ಯುತನಾದ ಜಿನವರ್ಮನು ಈಗ ಸನತ್ಕುಮಾರನಾಗಿರುವನು. ಆ ಪರಿವ್ರಾಜಕನು ಆ ಅಚ್ಯುತೇಂದ್ರನಿಗೆ ವಾಹನದೇವನಾದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಚ್ಯುತನಾದ ಇವನು ಚತುರ್ಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ತೋಳಿ ಕೊನೆಗೆ ಅಂಜನಗಿರಿಯ ತಟದಲ್ಲಿ ವಸಿಸ್ತನೆಂಬ ತಾಪಸಿಗೂ ಇವನ ಮಡದಿ ಘೋಕೆಗೂ ಮಗನಾಗಿ ಬಕನೆನಿಸಿದನು. ಇವನೇ ತಪವೆಸಗಿ ಸಿತಯಕ್ಷನಾದನು” ಎಂದು ಸನತ್ಕುಮಾರ ಮತ್ತು ಸಿತಯಕ್ಷರ ಹಿಂದಿನ ಭವಗಳ ವೈರಸಂಬಂಧವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸುಮಾಲಯೆಂಬ ಚಾರಣಮುನಿಗಳು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಖೇಚರೇಂದ್ರನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಚಾರಣಮುನಿಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ತನ್ನ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋದನು—ಎಂದು ಕಮಲಮತಿಯು ಮಹೇಂದ್ರಸಿಂಹನಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದಳು.

ಈ ವೇಳೆಗೆ ಸುಕುಮಾರನು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿ ಎದ್ದನು. ಇವನ ಬಳಿಗೆ ಮಹೇಂದ್ರಸಿಂಹನು ಬಂದು “ನಿನ್ನ ವಿವೋಗದ ದುಃಖದಿಂದ ವಿಶ್ವಸೇನ

ಮಹಾರಾಜನೂ ರಾಣಿ ಸಹದೇವಿಯೂ ಬದುಕುವುದೇ ದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಬೇಗ ಊರಿಗೆ ಹೋಗೋಣ" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಇವನು ಹಾಗೇ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟೊಡು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ರಥ, ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಗರುಡ, ಕಳಹಂಸ, ನವಿಲು, ಮೊಸಳೆ, ಸಿಂಹ ಇವುಗಳ ಆಕಾರದ ವಿಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವಿದ್ಯಾಧರರೊಡನೆ ಎಂಟುಸಾವಿರ ಮಂದಿ ರಾಣಿಯರೊಡನೆ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ಮಹಾವಿಭೂತಿಯಿಂದ ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಎಲ್ಲರೂ ವಿಶ್ವಸೇನ ಮಹಾರಾಜನಿಗೂ, ಮಹಾರಾಣಿ ಸಹದೇವಿಗೂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಿ ಕೋಟಿಕೋಟಿ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದು ಸುಖವಾಗಿರುವಾಗ, ಚಕ್ರ ಜನಿಸಿತು. ಸನತ್ಕುಮಾರನು ಪೂರ್ಣಚಕ್ರಿಯಾಗಿ ಭೋಗೋಪಭೋಗ ಮಹಾಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಲೋಲನಾಗಿದ್ದನು.

ಒಂದು ದಿವಸ ಸೌಧರ್ಮಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಸೌಧರ್ಮೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ದೇವಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಅರೂಢನಾಗಿದ್ದನು. ಸುತ್ತಲೂ ದೇವತೆಗಳು ಬಳಸಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸೌದಾಮಿನಿಯೆಂಬ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಈಶಾನ್ಯ ಕಲ್ಪದಿಂದ ಸಂಗಮದೇವನು ದೇವೇಂದ್ರನ ಸಭೆಗೆ ಬಂದನು. ಇವನ ದೇಹಕಾಂತಿಯು ಮುಂದೆ ಚಂದ್ರೋದಯವಾದಾಗ ಗ್ರಹ ನಕ್ಷತ್ರ ತಾರೆಗಳು ಮಂಕಾಗುವಂತೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಮಂಕಾದರು. "ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಂಗಮದೇವನು ಬಂದೊಡನೆ ಹನ್ನೆರಡುಮಂದಿ ಸೂರ್ಯರು ಹುಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತಲ್ಲ! ಇವನ ದೇಹಪ್ರಭೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು?" ಎಂದು ದೇವತೆಗಳು ಸೌಧರ್ಮೇಂದ್ರನನ್ನು ಕೇಳಿದರು.

ಈ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ಪೂರ್ವವಿಡೀಹದಲ್ಲಿ ಸೀತಾನದಿಯ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಪಕಾಂತಿ ದೇಶವಿದೆ. ಈ ನಾಡಿನ ಪುಂಡರೀಕಿಣಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಿಮಳವಾಹನನು ಪೂರ್ಣಚಕ್ರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿ ವಿಮಳಮತಿ. ಇವರಿಬ್ಬರ ಮಗ ಕ್ಷೀರಕುಮಾರ. ಇವನು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ತಪವೆಸಗುವ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇವನ ತಾಯಿ ಅಡ್ಡಿ ನಿಂತು ಏನೇನೋ ಹೇಳಿದಾಗ ಇವನು ತಾಯಿ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಲಾರದೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇಡ್ಡುಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೇ ಮುಂತಾದ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಷಾಲಿಸಿದನು. ಆಚಾಮ್ಯವರ್ಧನನೋಂಪಿಯನ್ನು ಇವನು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಆಚರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಸಮಾಧಿ ಮರಣ

ಪಡೆದು ಸಂಗಮದೇವನಾಗಿರುವನು. ಇಂಥ ರೂಪುಲಾಂಛನವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಭವದ ನೋಂಪಿಯಿಂದ ಸಂಗಮದೇವನು ಪಡೆದಿರುವನು" ಎಂದು ಸೌಧರ್ಮೇಂದ್ರನು ವಿವರಿಸಿದನು.

"ಸ್ವಾಮಿ, ಸಂಗಮದೇವನಂಥ ರೂಪವಂತರು ಇನ್ನಾರಾದರೂ ಇರುವರೇ?" ಎಂದು ದೇವತೆಗಳು ಸೌಧರ್ಮೇಂದ್ರನನ್ನು ಕೇಳಿದರು.

"ಇಂಥ ರೂಪವಂತ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿರುವನು. ಹಸ್ತಿನಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕುರುವಂಶದ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿರುವನು. ಇವನು ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿಸಿರುವನು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ವಿಜಯ ಮತ್ತು ನೈಜಯಂತರೆಂಬ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಇಂದ್ರನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟಾಗದೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಇವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವೇಷ ಧರಿಸಿ ಸನತ್ಕುಮಾರನ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಲು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಆಗಿ ಮಿಸಿ ಬಾಗಿಲ್ಲಿದ್ದ ದ್ವಾರಪಾಲಕರನ್ನು ಕಂಡು "ನಿಮ್ಮ ಅರಸನೊಡನೆ ಹೇಳಿ. ನಾವು ದೂರದಿಂದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಲು ಬಂದಿರುವೆವು" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ದ್ವಾರಪಾಲಕರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅರಸನು ಸಂತುಷ್ಟನಾದನು. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅರಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ರಾಜನು ಸ್ನಾನಮಾಡಲು ಮೈಗೆಲ್ಲ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ದೇವತೆಗಳು ಇವನ ರೂಪವನ್ನು ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿಯತನಕ, ಮುಡಿಯಿಂದ ಅಡಿಯತನಕ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡಿದರು. "ಇಂಥ ರೂಪು, ಇಂಥ ತೇಜ, ಇಂಥ ಗಾಡಿ (ಸೌಂದರ್ಯ), ಇಂಥ ಯೌವನ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ"ವೆಂದು ಅಚ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು.

"ನೀವು ಯಾರು? ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಿರಿ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರುವಿರಿ?" ಎಂದು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.

"ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಬಂದೆವು. ಸೌಧರ್ಮಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೌಧರ್ಮೇಂದ್ರನು ನಿಮ್ಮ ರೂಪವನ್ನು ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಣ್ಣಿಸಿದನು. ನಾವು ಇಂದ್ರನ ಮಾತನ್ನು ನಂಬದೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣಲು ಬಂದೆವು. ಇಂದ್ರನು ಬಣ್ಣಿಸಿದುದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ನೀವು ರೂಪ

ವಂತರಾಗಿರುವಿರಿ! ನಿಮ್ಮ ರೂಪವನ್ನೂ, ಲಾವಣ್ಯವನ್ನೂ, ಯೌವನವನ್ನೂ ಕಂಡಂತಾಯಿತು. ನಾವಿನ್ನು ಹೋಗುವೆವು” ಎಂದು ಇವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇವರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ಉಬ್ಬಿಹೋದನು. ತನ್ನ ರೂಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ತನಗೇ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಯಿತು.

“ಎಣ್ಣೆ ಮೈಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡಿರುವಿರಿ. ಬೇಗ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬರುವೆನು. ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾದಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುವಿರಂತೆ” ಎಂದು ಸನತ್ಕುಮಾರನು ನುಡಿದನು. ಹಾಗೇ ಮಾಡುವೆವು ಎಂದು ದೇವತೆಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.

ರಾಜನು ಸ್ನಾನ ಮುಗಿಸಿ ಬೇಗ ಬೇಗ ಸರ್ವಾಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು. ಸಾಮಂತರೂ, ಮಹಾ ಸಾಮಂತರೂ, ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸಹಸ್ರಮಂದಿ ಕಿರೀಟಧಾರಿಗಳೂ, ವಿದ್ಯಾಧರರೂ, ಯಕ್ಷದೇವತೆಗಳೂ ಇವನನ್ನು ಓಲೈಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೂವತ್ತೆರಡು ಚಾಮರಗಳನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೌಧವೇಂದ್ರನಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡನು. “ಈಗ ನನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿರಿ” ಎಂದು ಇವನು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ನೋಡುತ್ತಾ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. “ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಸಪ್ತವರ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮೋಡಕ್ಕೆ ಇದು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ನಾಶವಾಗದಿರದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾನವನ ಜನ್ಮವೂ ಕರಗಿಹೋಗುವುದು. ಈ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ದಲ್ಲೇ ಮಾನವನ ರೂಪು, ಗಾಡಿ, ಚೆಲುವು, ತೇಜಸ್ಸು, ಯೌವನವು ಕುಂದಿ ಹೋಗಿದೆ” ಎಂದು ದೇವತೆಗಳು ಹೇಳಿದರು.

“ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ನೀವೇ ಹೊಗಳಿದಿರಿ! ಈಗ ಏಕೆ ಹಳಿಯುತ್ತಿರುವಿರಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ಅರಸಾ, ಕೇಳು. ದೇವತೆಗಳ ತೇಜಸ್ಸು ಲಾವಣ್ಯ ಇವು ಹುಟ್ಟಿದ ಕ್ಷಣದಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಡುಪ್ರಾಯದ ತನಕ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾಹೋಗುವುದು. ಮುಂದೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಾ ಬರುವುದು. ನಾವು ನೋಡಿದಾಗ ನೀವು ಯೌವನ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಿ. ಈಗ ಆಯಸ್ಸೂ, ತೇಜಸ್ಸೂ, ರೂಪವೂ, ಲಾವಣ್ಯವೂ,

ಯೌವನವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳಿದುಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಈಗ ಕಾಣುತ್ತಿರುವೆವು” ಎಂದು ದೇವತೆಗಳು ಹೇಳಿದರು.

“ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು?” ಎಂದು ರಾಜನು ಕೇಳಿದನು.

“ನಮಗೆ ಅಪಧಿಜ್ಞಾನವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾವು ಅರಿತೆವು. ಇದನ್ನು ಮನುಷ್ಯರು ಗ್ರಹಿಸಲಾರರು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ದೊಡ್ಡಯಾಕಾರದ ಮಡಿಕೆಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಚಾಮರವನ್ನು ಅದ್ದಿ ತೆಗೆದು ಸುತ್ತಲೂ ಬೀಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದವರ ಮೇಲೆ ನೀರು ಚಿಮುಕಿಸಿದಂತಾಯಿತು.

“ಈಗ ನಾವು ಚಾಮರ ಅದ್ದಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು. ಅದರೂ ಮಡಕೆಯ ತುಂಬ ನೀರಿದೆ. ನೀರು ಕುಂದಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ಕಾಣಲಾರಿರಿ. ಇದೇ ರೀತಿ ಆಯಸ್ಸು, ತೇಜಸ್ಸು, ಲಾವಣ್ಯ, ಯೌವನ ಇವು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಸಾವು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿಯಲಾರಿರಿ ಎಂದು ಈ ದೃಷ್ಟಾಂತಪೂರ್ವಕ ರಾಜನನ್ನು ನಂಬಿಸಿ ದೇವತೆಗಳು ಸೌಧಮುಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

“ರೂಪು, ಯೌವನ, ಆಯಸ್ಸು, ಇಂದ್ರಿಯ ಗೋಚರ ವಸ್ತುಗಳು, ಭೋಗೋಪಭೋಗಗಳು, ದೇಹ, ವೀರ್ಯ, ಇಷ್ಟಜನರ ಸಹವಾಸ, ರಾಜ್ಯ, ಸೊಬಗು, ಐಶ್ವರ್ಯ ಇವೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಅನಿತ್ಯವಾದುವು ಎಂದು ಸಮಸ್ತ ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ಜ್ಞಾನನೇತ್ರದಿಂದ ಸದಾ ಕಾಣುವಂತಾಗಲಿ. ಹುಟ್ಟುವುದು, ಒಸಂತರ ಮುಪ್ಪು, ರೋಗಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತವಾಗುವುದು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಜವನ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುವುದು ಎಂಬ ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ಚಕ್ರ ಸದಾ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವುದು” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ವಿರಕ್ತನಾದನು. ವಿಜಯ ಕುಮಾರನೆಂಬ ಹಿರಿಯ ಮಗನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ರಾಗದ್ವೇಷವನ್ನು ತೊರೆದನು. ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರ ಪರಿಗ್ರಹಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಡುಬಿಡು. ಹಲವುಮಂದಿ ರಾಜಪುತ್ರರೊಡನೆ ಬಂದು ಇವನು ವಿನಯಂಧರ ಭಟ್ಟಾರಕ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸಿಯಾದನು. ಮೂರುದಿನ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ದೇಹಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಒಬ್ಬ ಬಡನಿಯಾದ ಮುದುಕಿ ಇವನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ ಹಾರಕದಕ್ಕೆಯ ಅನ್ನವನ್ನೂ ಅವರೆಯನ್ನೂ

ಎಣ್ಣೆಯನ್ನೂ ನೇಕೆಯ ಮಜ್ಜೆಗೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅದನ್ನು ಅಮೃತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮುನಿಯು ಉಂಡು ಮತ್ತು ಮೂರುದಿನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅಹಾರದಲ್ಲಿ ದೋಷವುಂಟಾಗಿ ಕಜ್ಜಿ, ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ಏದುಸಿರು, ಅತಿಸಾರ, ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬೇನೆ ಮುಂತಾದ ಏಳು ನೂರು ರೋಗಗಳನ್ನು ಈ ಮಹಾಮುನಿಯು ನೂರುವರ್ಷ ಕಾಲ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸಹಿಸಿ ಉಗ್ರೋಗ್ರ ತಪಸ್ಸು, ದೀಪ್ತತಪಸ್ಸು, ಮಹಾತಪಸ್ಸು, ಘೋರತಪಸ್ಸು ಮುಂತಾದ ತಪಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ತಪಸ್ಸುಭಾವದಿಂದ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಬಲ್ಲ ಅನೋಷಧಿ, ಖೇರೋಷಧಿ, ಜಿವೋಷಧಿ, ಸರ್ವೋಷಧಿ ಎಂಬ ಮುದ್ದಿಗಳು ಈತನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದವು.

ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ಸೌಧರ್ಮೇಂದ್ರನು ದೇವಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಧರ್ಮಶ್ರವಣವಾದ ನಂತರ ಋಷಿಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಸನತ್ಕುಮಾರ ಮುನಿಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ “ವಾತಸಿತ್ತ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ, ಶ್ವಾಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ, ಅರುಚಿ, ಅತಿಸಾರ, ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಬೊಟ್ಟೆ, ಬಾವು, ಹೊಪ್ಪಳು, ಶೂಲಿ, ಬಗಂಧರ, ಕುಷ್ಠ, ಪ್ಲಯ, ಗಂಡನಾಲಿ, ತಲೆನೋವು ಮುಂತಾದ ಏಳುನೂರು ವ್ಯಾಧಿಗಳು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೂ, ತಾವು ಶುದ್ಧಿಸುವನ್ನರಾಗಿಯೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿ ಮಾಡದೆ ನೂರುವರ್ಷ ಕಾಲ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸಹಿಸಿ ಸನತ್ಕುಮಾರರು ತಪವೆಸಗುತ್ತಿರುವರು!” ಎಂದು ಸೌಧರ್ಮೇಂದ್ರನು ಹೊಗಳಿದನು. ಹಿಂದೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಇಬ್ಬರು ದೇವತೆಗಳೂ ವೈದ್ಯರ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಹಸುಬೆ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಸನತ್ಕುಮಾರ ಋಷಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ವಂದಿಸಿ

“ಭಟಾರಾ, ನಿಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಾವು ಪುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ವಾಸಿನಾಡಬಲ್ಲೆವು. ಔಷಧಿ ಕೊಡಲು ನೀವು ಒಪ್ಪಬೇಕು” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಭಟಾರರು ಮೌನಧರಿಸಿ ತೆಪ್ಪಗಿದ್ದರು. ದೇವತೆಗಳು ಅಂದು ಮರೆಯಾಗಿ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು

“ಭಟಾರಾ, ನಾವು ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತರು. ಗ್ರಂಥಾರ್ಥವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲೆವು. ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿವುಣರು. ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಔಷಧಿಗಳಿವೆ.

ಏಳೇದಿನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳನ್ನೂ ವಾಸಿನಾಡುವೆವು. ಆಗ ನೀವು ನಿರೋಗಿಗಳಾಗುವಿರಿ. ಅನಂತರ ಹಾಯಾಗಿ ತಪವೆಸಗಿ” ಎಂದು ವಶೀಕರಣ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಭಟ್ಟಾರರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಎಂಬಲಹನಿಗಳು ಅವರ ಮುಂಗೈ ನೇಲೆ ಬಿದ್ದವು. ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಮುನಿಗಳು ಒರೆಸಿ ತೋರಿಸಿದಾಗ ಆ ಭಾಗವು ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣವಾಗಿ ತೋರಿತು. ದೇವತೆಗಳು ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡು ನೋಡಿದರು.

“ನಮಗೆ ಔಷಧಿ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆವು. ನಮಗೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹುಟ್ಟು ಮುಪ್ಪು ಮರಣಗಳೆಂಬ ನಮ್ಮ ರೋಗಗಳನ್ನು ವಾಸಿನಾಡುವುದಾದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಔಷಧಿಗೆ ಒಪ್ಪುವೆನು. ಮಿಕ್ಕ ಯಾವ ಔಷಧಿಯೂ ನಮಗೆ ಬೇಡ” ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ಹೇಳಿದರು.

“ಭಟಾರಾ, ಸೌಧರ್ಮೇಂದ್ರನು ನಿಮ್ಮ ತಪಸ್ಸಿನ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನೂ, ರೋಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಾವು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನೂ ದೇವತೆಗಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕೊಂಡಾಡಿದನು. ಇಂದ್ರನ ಮಾತನ್ನು ನಂಬದೆ ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಬಂದೆವು. ಸೌಧರ್ಮೇಂದ್ರನು ಹೊಗಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ದೇವತೆಗಳು ನುಡಿದು ಗುಣಗ್ರಾಹಿಗಳಾಗಿ ಹೊಗಳಿ ವಂದಿಸಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಹಾಳುಬಾವಿಗೆ ಸುರಿದು ದೇವತೆಗಳು ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಆ ಮುದ್ದಿನ ಬಾವಿಯ ನೀರಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ನಿರೋಗಿಗಳಾಗುವಂತಾಯಿತು.

ಸನತ್ಕುಮಾರನು ನೂರುವರ್ಷ ಕಾಲ ರೋಗಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಅಲ್ಲದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಸನ್ಮಾಸನವನ್ನು ಸ್ಥಿರಿಸಿ ಸಮಾಧಿಮರಣ ಪಡೆದರು. ಇವರು ರತ್ನತ್ರಯಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸನತ್ಕುಮಾರ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಏಳು ಸಾಗರ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದು ಇಂದ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು.

(‘ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿ’ಯೆಂಬ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನಾದ ನಾನು ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಸನತ್ಕುಮಾರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ತಿಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾವಾನುವಾದ ಮಾಡಿರುವೆನು. 16-4-1995).

ಅಣ್ಣ ಕಾಪುತ್ರನ ಕಥೆ

ಜೀವೋದ್ಧೇಷದ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಗಧ ರಾಜ್ಯವಿದ್ದಿತು. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಮಧುರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪಾಲನು ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಸುಪ್ರಭೆಯು ಮಹಾರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಈ ನಗರದಲ್ಲೇ ಧನದತ್ತನೆಂಬ ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿದ್ದನು. ಇವನ ಮದದಿ ಧನಶ್ರೀ. ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಮಗ ಧನದೇವ.

ಧನದೇವನು ಸರಕು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಮಧುರೆಯೆ ಹೋದನು. ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಕಶ್ರೇಷ್ಠಿಯು ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಸತ್ನಿ ನಂದೆ. ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಸದ್ಭಾವತಿ, ಸುಮತಿ, ಗುಣಮತಿ ಮುಂತಾದ ಎಂಟುಮಂದಿ ಪುತ್ರಿಯಿದ್ದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಕಿರಿಯವಳು ಅಣ್ಣ ಕೆ. ತಿಳಕಶ್ರೇಷ್ಠಿಯು ಧನದೇವನ ರೂಪಿಗೂ ಗುಣಕ್ಕೂ ಮಾರುವೋಗಿ ಇವನಿಗೆ ಅಣ್ಣ ಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು. ತಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ ಸರಕು ಮಾರಾಟವಾದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಅಪೂರ್ವ ಸರಕನ್ನು ಹೇರಿ ಕೊಂಡು ಧನದೇವನು ಉತ್ತರ ಮಧುರೆಯೆ ಸತ್ನಿಯೊಡನೆ ಬಂದನು. ಅಣ್ಣ ಕೆಯು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿ ಪುತ್ರನನ್ನು ಹಡೆದಳು. ಬಂಧುಬಾಂಧವರು ಸೇರಿ ಮಗುವಿಗೆ ಅಣ್ಣ ಕಾಪುತ್ರನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಇವನು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡ ವನಾದನು.

ಅನಧಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಧನುಸೂರಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಬಹಳ ಜನ ಮುನಿಗಳೊಡನೆ ನಾನಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಹಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಮಧುರೆಯೆ ಬಂದರು. ಬಹಿರುದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಇವರು ತಂಗಿದರು. ಅಣ್ಣ ಕಾಪುತ್ರನು ಮುನಿಗಳ ದರ್ಶನಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಧರ್ಮವನ್ನಾಲಿಸಿದನು. ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವಪೂರ್ವಕ ಇವನು ಶ್ರಾವಕವ್ರತಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು.

“ಸ್ವಾಮೀ, ನನಗೆ ಆಯಸ್ಸು ಎಷ್ಟಿದೆ?” ಎಂದು ಇವನು ಮುನಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

“ನಿನಗೆ ಆಯಸ್ಸು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ” ಎಂದು ಧನುಸೂರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಣ್ಣ ಕಾಪುತ್ರನಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ನಂಟರು ಇವರ ಮೇಲೆ ಮೋಹವನ್ನು ತೊರೆದು ಧನುಸೂರಿಗಳ ಬಳಿ ತಪಸ್ಸಿಯಾಗಿ ದ್ವಾದಶಾಂಗಗಳನ್ನೂ ಚತುರ್ದಶಪೂರ್ವಗಳನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗುರುಗಳ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಅಣ್ಣ ಕಾಪುತ್ರ ಮುನಿಗಳು ಏಕವಿಹಾರಿಯಾದರು. ತೀರ್ಥವಂದನೆಗಾಗಿ ಗಂಗಾನದಿಯನ್ನು ನಾನೆಯಲ್ಲಿ ದಾಟುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ನಾನೆಯು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತು. ಅಣ್ಣ ಕಾಪುತ್ರರು ದೇಹಮೋಹವನ್ನು ತೊರೆದು ಚತುರ್ದಶ ಅಹಾರವನ್ನು ಅಜೀವಸರೈತ ತ್ಯಜಿಸಿ ಕಾಯೋತ್ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಧರ್ಮಧ್ಯಾನ ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ದಹಿಸಿ ಅಂತಃಕೃತ ಕೇವಲಿಯಾಗಿ ಕೈವಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದರು.

(“ಸಾಮ್ರಾಟಿ ಖಾರವೇಲ” ಎಂಬ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನಾದ ನಾನು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅಣ್ಣ ಕಾಪುತ್ರನ ಕಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಡದಲ್ಲಿ ಭಾವಾನುವಾದ ಮಾಡಿರುವೆನು. ತಾ. 18-4-95).

ಭದ್ರಬಾಹು ಭಟ್ಟಾರಕ ಕಥೆ

ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುರವರ್ಧನನೆಂಬ ನಾಡು. ಇಲ್ಲಿ ಕೌಂಡಿನೀ ನಗರವಿದ್ದಿತು. ಸದ್ವರಧನು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಹಾರಾಣಿ ಪದ್ಮಶ್ರೀ. ರಾಜಪುರೋಹಿತ ಸೋಮಶರ್ಮ. ಇವನು ನಾಲ್ಕುವೇದ ಆರು ಅಂಗ, ಹದಿನೆಂಟು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತೆ ತೋಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಸೋಮಶ್ರೀಯು ಇವನ ಮಡದಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಗುವಾಯಿತು. ಆಗ-ತಾಯಿಗೂ ತಂದೆಗೂ ನಂಟಿರುವಾಗಲೂ ವೈಭವ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಉತ್ಸಾಹ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಸುಖ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಆದರಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಭದ್ರಬಾಹು ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಮಗುವು ಬಿದಿಗೆಯ

ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಮುಂಜಿ ಮಾಡುವ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಪ್ರಶಸ್ತ ವಾದ ನಕ್ಷತ್ರ ಮುಹೂರ್ತ ನೋಡಿ ಮಗುವಿಗೆ ಮುಂಜಿ ಮಾಡಿದರು. ಭದ್ರಬಾಹು ತನ್ನ ಓರಿಗೆಯರೊಡನೆ ಊರಹೊರಗೆ ಒಂದರಮೇಲೊಂದು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಆಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ವರ್ಧಮಾನ ತೀರ್ಥಂಕರರು ವೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋದನಂತರ ಚತುರ್ದಶ ಪೂರ್ವಧಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯವರಾದ ಗೋವರ್ಧನ ಭಟ್ಟಾರರು ಉರ್ಜ ಯಂತ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ವಂದಿಸಲು ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಡಿನೀ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಊರಹೊರಗಿನ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದರಮೇಲೊಂದಂತೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪೇರಿಸಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಭದ್ರಬಾಹು ಬಾಲಕನನ್ನು ಗೋವರ್ಧನರು ಗಮನಿಸಿದರು. "ಇವನು ನಮ್ಮ ನಂತರ ಚತುರ್ದಶ ಪೂರ್ವ ಧಾರಿಯಾಗುವ ಮಹಾತ್ಮನು" ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಬಾಲಕನೊಡನೆ ಆತನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಅವನ ಮಾತಾಸಿತರನ್ನು ಕಂಡು "ಈ ಬಾಲಕನನ್ನು ನಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಿ. ಇವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಸಿ ಪಂಡಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಇವನನ್ನು ತಂದುಬಿಡುವೆವು" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ಇವರಿಗೊಪ್ಪಿಸಿದರು. ಇವರು ಋದ್ಧಿಧಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಋಷಿಶಮುದಾಯವನ್ನು ಇವರು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ವಿಹರಿಸಿದರು. ಮಗಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಾಟಲೀಪುತ್ರ ನಗರವಿದ್ದಿತು. ನಂದನು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ಚಾಣಾಕ್ಯನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ನಂದ ಆಪಮಾನಗೊಳಿಸಿದನು. ನೂಕಿ ಅಟ್ಟಿ ಕಳೆದನು. ಚಾಣಾಕ್ಯನು ಮುಳಿದು ನಂದನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನನ್ನು ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಇವನು ಕೆಲಕಾಲ ರಾಜ್ಯವಾಳಿ ಸತ್ತನು. ಇವನ ಮಗ ಅಶೋಕ. ಅಶೋಕನ ಮಗ ಪ್ರಭಾಕರನಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಕುಣಾಳ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ಹಾಯಾಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಅಶೋಕನು ಶತ್ರು ರಾಜರ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆಸಿದ. "ಶಾಲ್ಯಾನ್ನವನ್ನೂ, ತುಪ್ಪವನ್ನೂ, ತೊವ್ವೆಯನ್ನೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೆ ಉಣ್ಣುವದಕ್ಕಿಡಿ. ಇವನು ಕುಮಾರನನ್ನು ಓದಿಸಲಿ" ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದನು.

ಶತ್ರುನನ್ನು ಓದುವಾತ ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು "ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೆ ಶಾಲ್ಯಾನ್ನವನ್ನೂ ಮಸಿಯನ್ನೂ, ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಕೊಡಿ. ಕುಮಾರನ ಕಣ್ಣು ಕೇಳಿಸಿ ('ಅಧ್ಯಾಸಯೇತ್' ಎನ್ನುವುದನ್ನು 'ಅಂಧಾಸಯೇತ್' ಎಂದು ಓದಿದನು)". ರಾಜಾಜ್ಞೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೆ ಶಾಲ್ಯಾನ್ನ, ಮಸಿ, ತುಪ್ಪ ಇವನ್ನು ಉಣ್ಣಲು ಕೊಟ್ಟು ಕುಣಾಲನ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕುರುಡನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವು ದಿನ ಸವ ಮೇಲೆ ಅಶೋಕನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು. ಮಗ ಕುರುಡಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಮಮ್ಮಲಮರುಗಿ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಕುಣಾಳನ ಅರಸಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನೆಯ ಮಗನಿಗೆ ಸಂಪ್ರತಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದನು. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ವಹಿಸಿದನು. ಕುಣಾಳನನ್ನು ಕುರಿತು "ಮಗನೇ ನಿನಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಕೇಳು" ಎಂದು ಅಶೋಕನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಕುಣಾಳನು ಕಾಕಿಣೀ ರತ್ನವನ್ನು ಬೇಡಿದನು. ಆ ರತ್ನವು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಲಿಯುವುದು ಎಂದು ಮಗನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಅಶೋಕನಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಸುವ್ರತ ಭಟ್ಟಾರರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇವನು ಜಿನದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದನು. ತಪವೆನಿಸಿ ಸದ್ಗತಿ ಪಡೆದನು.

ಸಂಪ್ರತಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅನಧಿಷ್ಠಾನಿಗಳಾದ ಸಮಾಧಿಗುಪ್ತಾಚಾರ್ಯರು ವಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾಟಲೀಪುತ್ರಕ್ಕೆ ಅಗಮಿಸಿದರು. ನಗರದ ಹೊರಗಡೆ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಇವರು ತಂಗಿದರು. ಸಂಪ್ರತಿಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ಬಂದು ಇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಲಿಸಿದನು. ಆಚಾರ್ಯರ ಬಳಿ ತನ್ನ ಭವಾವಳಿಯನ್ನು ಇವನು ಕೇಳಿದನು.

ನಂದಿಮಿತ್ರ.....ಭರತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವಂತಿನಾಡು. ಇದರಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ನಗರ. ಜಯವರ್ಮನು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಧಾರಿಣಿಯು ಮಹಾರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಈ ನಗರದ ಬಳಿ ಸರಾಳಕೂಟ ಗ್ರಾಮವಿದ್ದಿತು. ಇಲ್ಲಿ ದೇವಿಲನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಡದಿ ವೃಷ್ಟಿಶ್ರೀ. ಇವಳ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಮಕರ್ಮದ ಒಂದು ಜೀವ ಬಂದು ನೆಲಿಸಿತು. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲದೆ ದಿನಾಳಿಯಾದನು. ಒಂದು ದಿನ ಸ ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯನ್ನೂ ಧಾನ್ಯವನ್ನೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ದೇವಿಲನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಸುಟ್ಟಣಕ್ಕೆ

ಹೊರಟನು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನೇಲೆಬಿದ್ದು ಇರಿದಾಗ ದೇವಿಲ ನಾದಿಯಾಗಿ ಹಲವರು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಸತ್ತುಹೋದರು. ಅಳಿದುಳಿದವರು ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು. ಗಾಡಿಗೆನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳ್ಳರು ದೋಷಿದರು.

ಇತ್ತ ಪೃಥ್ವಿಶ್ರೀಗೆ ಹರಿಗೆಯಾಯಿತು. ಹುಟ್ಟಿದ ಗಂಡು ಮಗುವಿಗೆ ನಂದಿಮಿತ್ರನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವಿಶ್ರೀಯೂ ಸತ್ತುಹೋದಳು. ಇವನನ್ನು ನಂಟಿರು ಸಾಕಿದರು. ಇವನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ನಂಟಿರೂ ಸತ್ತುಹೋದರು. ಇವನು ನಿರ್ಗತಿಕನಾದನು. ಇವನು ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಮಗೂ ಸಾವುನೋವು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಊರಿ ನವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಇವನನ್ನು ಊರಿಂದ ಹೊರಗೆ ಅಟ್ಟಿದರು. ಇವನು ಕೆಲವು ಊರುಗಳಲ್ಲೂ ನಾಡುಗಳಲ್ಲೂ ಭಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಅಲೆದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಬರಿಗೈ ಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗುವಂತಾಯಿತು. ಹೀಗೇ ಇರುವಾಗ ಇವನಿಗೆ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ವೈದಿಕನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

ಕಾಷ್ಟಕೂಟನೆಂಬ ಸೌದೆಯವನು ಪುಳಿಯ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಊರಿನ ಕಡೆ ಹೊರಟಿದ್ದನು. ನಂದಿಮಿತ್ರನು ಇವನ ಜೊತೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ತಾನೂ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದನು. ಕಟ್ಟಿಗೆಯವನಿಗೆ ಅಯಾಸವಾಯಿತು. ಹೊರೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಹಾಗೇ ಮಲಗಿದನು. ನಂದಿಮಿತ್ರನೂ ಮಲಗಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡು ಎಂಟುಮಂದಿ ಒಟ್ಟಾದರೂ ಹೊರಲಾರದಂಥ ಒಂದು ಬಂಡೆಯನ್ನು ತಂದು ತಲೆದಿಂಬಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಲಗಿದನು. ಇವನ ದೈಹಿಕ ಬಲವನ್ನು ಕಂಡು ಕಟ್ಟಿಗೆಯವನು ಚಕಿತನಾದನು. ಇವನನ್ನೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಊಟಕ್ಕಿಟ್ಟು “ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯಾರಾದರೂ ನಂಟಿರಿರುವರೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. “ನಾನು ಪರದೇಶಿ. ನನಗಾರು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ” ಎಂದು ನಂದಿಮಿತ್ರನು ತಿಳಿಸಿದನು. “ನೀನು ನನ್ನೊಡನೆ ಇದ್ದು ಬಿಡು. ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಿತ್ತನು. ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ದಿನವೂ ಸೌದೆಯನ್ನು ತರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹನ್ನೆರಡು ಜನ ಹೊರಬಹುದಾದ ಹೊರೆಯನ್ನು ನಂದಿಮಿತ್ರ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಹೊರುತ್ತಿದ್ದನು.

ಕೆಲವು ದಿನ ಕಳೆಯಿತು. ಕಟ್ಟಿಗೆಯವ ತನ್ನ ಮಡದಿ ಜಯಘಂಟೆ ಯೊಡನೆ “ನೀನು ಇವನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಡ. ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕೀಯ. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಕೇಳಿದಾಗ ನೀರನ್ನು ಎರೆಯಬೇಡ” ಎಂದು ಕಟ್ಟಿನಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದನು. ಗಂಡ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಳು. ನಂದಿಮಿತ್ರನು ನಿತ್ಯವೂ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮಾರಿ ಕಾಷ್ಟಕೂಟನು ಧನಿಕನಾದನು. ಒಂದು ದಿನಸ ಜಯಘಂಟೆ ಮರುಕಗೊಂಡು ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಊಟ ಹಾಕಿದಳು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತರಲು ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಟು “ಅಯ್ಯಾ, ನನಗೆ ಉಡಲು ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ. ಕಡಮೆ ಬೆಲೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಿಸು” ಎಂದು ನಂದಿಮಿತ್ರನು ಅಂಗಲಾಚಿದನು. “ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ” ಎಂದು ಕಾಷ್ಟಕೂಟ ಹೇಳಿದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಸೌದೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. “ಇವನಿಗೆ ನೀನು ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದೆಯೇನು?” ಎಂದು ಇವನು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು. “ಹಬ್ಬವಲ್ಲವೆ? ಅದರಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಬಡಿಸಿದೆನು” ಎಂದು ಅವಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇವನು ಮುಳಿದು ಜಯಘಂಟೆಯನ್ನು ಸದೆಬಡಿದು ಅವಳನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ನೂಕಿದನು. ಆಗ ನಂದಿಮಿತ್ರನು ಇವಳನ್ನು ಕಂಡು “ಅಮ್ಮಾ, ಏಕೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಬಡಿದನು?” ಎಂದು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದನು. “ನಿನ್ನೆ ನಿನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಊಟಕ್ಕಿಟ್ಟಿನೆಂದು ಮುಳಿದು ನನ್ನನ್ನು ಬಡಿದು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿರುವನು” ಎಂದು ಅವಳು ತನ್ನ ಸಂಕಟವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಳು.

“ಇವನು ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕಿ ! ಇವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಿಯಿರಲಿ!” ಎಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಷ್ಟಕೂಟನನ್ನು ತೊರೆದು ತಾನೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ದಿನವೂ ಸೌದೆಯನ್ನು ತಂದು ಮಾರಾಟ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಇವನು ತರುವ ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಿದ ಬೆಲೆಗೆ ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಮಾರಿ ಇವನು ಬಡತನದಲ್ಲೇ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ಇವನು ಒಂದು ದಿನ ಸೌದೆಯ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಅಷ್ಟಾಂಗ ನಿಮಿತ್ತವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಶಿವಗುಪ್ತಚಾರ್ಯರು ಕಾಡಿಗೆ

ಹೋಗಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡು ಅಂದು ಅಲ್ಲೇ ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪಕ್ಷೋಪವಾಸದ ಪಾರಣಿಗಾಗಿ ಊರಿನ ಕಡೆ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದವರನ್ನು ನಂದಿಮಿತ್ರನು ಕಂಡು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ಇವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ಊರಮುಂದಣ ಬಸದಿಯ ಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಇವರನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು.

“ಶಿವಗುಪ್ತರಿಗೆ ನಾನು ಪಾರಣಿ ಮಾಡುವೆನು. ಇನ್ನಾರೂ ಅವರನ್ನು ತಡೆಯಬಾರದು” ಎಂದು ದೊರೆಯು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸಾರಿಸಿದ್ದನು. ದೊರೆಗೆ ಹೆದರಿ ಯಾರೂ ಮುನಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಭಟ್ಟಾರರು ಬಡವರ ಮನೆ, ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಯನ್ನೆದೆ ಕಂಡಕಂಡವರ ಮನೆಗಳ ಬಳಿ ಆಹಾರದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಇವರು ಅರಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ರಾಜ ಮತ್ತೆ ರಾಣಿಯರು ಬಂಗಾರದ ಕಳಸ, ಕನ್ನಡಿ, ಹೂ, ಆಕ್ಕಿ, ಮಾದಲ ಫಲವೇ ಮುಂತಾದ ಅರ್ಚನಾ ದ್ರವ್ಯಗಳೊಡನೆ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡರು. ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿದರು. ರಾಣಿಯು ನೀರನ್ನು ಹಾಕಲು ಅರಸನು ಇವರ ಪಾದಗಳನ್ನು ತೊಳೆದನು. ಇವರೊಡನೆ ಬಂದ ಬೋಳುತಲೆಯ ದೇಸಿಗನನ್ನು ಕುರಿತು “ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ಕಾಲನ್ನು ತೊಳೆಯುವೆನು ಬನ್ನಿ” ಎಂದು ರಾಣಿಯು ತಾನೇ ಬಂದು ಇವನ ಕಾಲನ್ನು ತೊಳೆದಳು. ಆಮೇಲೆ ಮುನಿಗಳ ಪಾದಕ್ಕೆ ಎರಗಿದಳು. ಅವರನ್ನು ಕೂರಿಸಿ ಬಂಗಾರದ ದೊಡ್ಡ ತಳಿಗೆಯನ್ನು ಎತ್ತರವಾದ ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಣೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟರು. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೂ ಚಿನ್ನದ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡಣಿಗೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿದರು. ಭಟ್ಟಾರರಿಗೆ ಅರಸನು ತಾನೇ ಬಡಿಸಿದನು. ಬಾರಸ್ತುತಿ ಅನ್ನವನ್ನೂ ಹೆಸರುಬೇಳೆ ತೊನ್ನೆಯನ್ನೂ, ಬೆಣ್ಣೆ ಕಾಸಿದ ಗಮುಗಮಿಸುವ ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ, ಪಾಯಸವನ್ನೂ, ಇಡಲಿಯನ್ನೂ, ಗೋಧಿರವೆಯ ತಿನಿಸನ್ನೂ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯನ್ನೂ, ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರಿದ ಲಾಡು, ಮಂಡಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಬಗೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನೂ, ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಪಾನೀಯಗಳನ್ನೂ ಭಟ್ಟಾರರಿಗೆ ಬಡಿಸಿದಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೂ ಮಹಾರಾಣಿಯು ತಾನೇ ಬಡಿಸಿದಳು. ಪರದೇಶಿಯಾದ ನಂದಿಮಿತ್ರನು ಬೆಕ್ಕುಬೆರಗಾದನು. ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ ಇಂಥ ಉಟವನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲೂ

ಇವನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂದೂ ಇವನು ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಉಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವನು ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಉಣಿಸನ್ನು ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ದಿವ್ಯಾಹಾರವನ್ನು ಕಂಠ ಪೂರ್ತಿ ತಣಿಯುವಂತೆ ಉಂಡನು. ಆಮೇಲೆ ಕರ್ಪೂರ ಸಮಿಶ್ರವಾದ ನೆಲವತ್ತಿ ಅಡಕೆ ಹೋಳುಗಳನ್ನೂ ಕೈತುಂಬ ವೀಳದಲೆಯನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಆಹಾರವಾದ ಮೇಲೆ ಅರಸನೂ ಅರಸಿಯೂ ಭಟ್ಟಾರರ ಕಾಲಿಗೆರಗಿದರು. “ನಿಮಗೆ ಕರ್ಮಕ್ಷಯವಾಗಲಿ. ನಿಮ್ಮ ದಾನ ಅಕ್ಷಯವಾಗಲಿ” ಎಂದು ಇವರು ಹರಸಿದರು. ಭಟ್ಟಾರರು ಬಸದಿಗೆ ಹೊರಟರು. ನಂದಿಮಿತ್ರನೂ ಇವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ಭಟ್ಟಾರರು ಬಸದಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ ಕಾಲನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಈರ್ಯಾಪಥಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗೋಚಾರನಿಯಮ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಂದಿಮಿತ್ರನು ನೋಡುತ್ತಾ “ಇಂಥ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗೌರವವುಂಟಾಗುವುದು. ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರು. ಯಾವ ಅಗಚಾಟಿಲು ಇಲ್ಲದೆ ಬಾಳೆಲ್ಲ ದಿವ್ಯಾಹಾರವನ್ನು ಉಣ್ಣಬಹುದು” ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಇವನು ಭಟ್ಟಾರರು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಕೈಮುಗಿದು “ಭಟಾರಾ, ನನ್ನನ್ನೂ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಭಟ್ಟಾರರು ಇವನನ್ನು ನೋಡಿದರು. “ಇವನ ಆಯಸ್ಸು ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ಇವನು ಅಸನ್ನಭವ್ಯ” ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಂದು ಇವನು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದನು.

ಭಟ್ಟಾರರೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೂ ಮುನಿದೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಸನೂ ಅರಸಿಯೂ ಕೇಳಿ “ಅವರು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಮುನಿಗಳಾಗಿರವರು ! ನಾಳೆ ಅವರನ್ನು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು” ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಸಾಮಂತ ಮಹಾಸಾಮಂತರು ರಾಜಮುಂದೆಯೊಡನೆ ಮಹಾವೈಭವದಿಂದ ಹೊತ್ತಾರೆ ಬಸದಿಗೆ ಬಂದರು. ವಾಹನದಿಂದ ಇಳಿದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ ದೇವರಿಗೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಮಾಡಿ ವಂದಿಸಿದರು. ಆಚಾರ್ಯರಿಗೂ ಎರಗಿ ಆಮೇಲೆ ಕಿರಿಯ ಮುನಿಗಳಿಗೂ (ನಂದಿಮಿತ್ರ) ವಂದಿಸಿದರು. ಇವರೆಲ್ಲ ತಿವ

ಗುಪ್ತಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತು ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಲಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ “ಭಟಾರಾ ಕಿತ್ತಯ್ಯನನ್ನು (ಮರಿಸ್ವಾಮಿ) ಈ ದಿನ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಆಹಾರ ನೀಡುವೆವು. ಪುಣ್ಯಭಾಗಿಗಳಾಗುವೆವು” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. “ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ” ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ನುಡಿದುದನ್ನು ನಂದಿಮಿತ್ರ ಮುನಿಗಳು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡರು. “ಸಾಮಂತ, ಮಹಾಸಾಮಂತರಿಗೆ ಪ್ರಭು ವಾದ ಈ ಮಹಾರಾಜನೆಂಬುದು ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ತಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ಇವನು ನನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನಲ್ಲ! ಪರಮಾರ್ಥಿಯ! ತಪಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಫಲವನ್ನು ಈಗಲೇ ಕಂಡಂತಾಯಿತು! ಮುಂದೆ ಇದು ಇನ್ನೂ ವೃದ್ಧಿಯಾಗದಿರದು!” ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಯೋಚಿಸಿ ಆ ದಿನವೂ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರು.

ಶಿವಗುಪ್ತಾಚಾರ್ಯರು ನಂದಿಮಿತ್ರರನ್ನು ಕುರಿತು ಏಷಣಾಸಮಿತಿ ಮುಂತಾದ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ “ಮರಿಸ್ವಾಮಿ, ನಿಮಗೆ ಶ್ರಮವಾಗುವುದು. ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿ” ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ನಂದಿಮಿತ್ರರು ತಾವು ಕೈಗೊಂಡ ಉಪವಾಸವನ್ನು ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೀದಿಸಿದರು. ಜಯವರ್ಮ ಮಹಾರಾಜನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಖಿನ್ನನಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೂ ನಂದಿಮಿತ್ರರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು ಮಹಾರಾಣಿಯೊಡನೆ “ಈ ದಿನ ಮುಷಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಕೊಡುವ ಭಾಗ್ಯ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು.

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾಳೆ ನಾನೇ ಮುನಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆಹಾರ ಕೊಟ್ಟು ಪುಣ್ಯಭಾಗಿಯಾಗುವೆನು” ಎಂದು ಮಹಾರಾಣಿ ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ ನುಡಿದಳು. “ಹಾಗೇ ಮಾಡು. ಬರುವ ಪುಣ್ಯ ನಿನಗೂ ನನಗೂ ಸಮವಾಗಿ ಭಾಗವಾಗಲಿ” ಎಂದು ರಾಜನು ಹೇಳಿದನು. “ಅದರೆ ನೀವು ಮಾತ್ರ ಈ ದಿವಸ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಬಾಚಲು ಒಟೆಯಾಗಿ ಹೋದಿರಿ! ನಾಳೆ ನಾನೇ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವೆನು. ನೀವು ನಾಡಿದ್ದು ಮುನಿಗಳನ್ನು ತಡೆಯಿರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮರುದಿವಸ ರಾಣಿಯು ಐನೂರುಮಂದಿ ಅರಸಿಯರನ್ನೂ, ರಾಣಿವಾಸದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವೇಶ್ಯೆಯರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಳು. ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳ ಮೇಲೆ, ಸಿಬ್ಬಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಡೆಹಿಡಿಸಿ, ಮದ್ದುಕೆ,

ಕೊಳಲು ಝಂಕಾರದ ಹರೆಗಳು ಮೊರೆಯುತ್ತಿರಲು ಅಂಗರಕ್ಷಕರು ಬಳಸಿರಲು ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ಕಾವಲುಗಾರರು ದೂರಸರಿಸುತ್ತಾ ಇರಲು ವಿದ್ಯಾಧರಿಯರೇ ಬರುವಂತೆ ಬಂದು ಬಸವಿಯ ಬಾಗಿಲವಾಡದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳಿಂದ ಇಳಿದರು. ಬಸದಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿದರು. ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಇವರು ದೇವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಡೆವಾಗ ಉಂಟಾದ ದೋಷವನ್ನು ನೀಗಿಕೊಂಡರು. ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಷನೆ ಮಾಡಿ ದೇವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿದರು. ಶಿವಗುಪ್ತಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಎರಗಿ ಗುರುಭಕ್ತಿ ತೋರಿದರು. ಅವರಿಂದ ಶ್ರಾವಣವ್ರತಗಳನ್ನು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

“ಭಟಾರಾ, ಈ ದಿವಸ ತಾವು ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಆಹಾರದಾನ ಕೊಡಲು ನಮಗಿಲ್ಲ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಮಾಡಿ ಹಿಂದಿರುಗಬೇಕು. ದಯಮಾಡಿಸಿ” ಎಂದು ಇವರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. “ನೀವೇ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರಿ. ಅವರು ಒಡಂಬಟ್ಟರೆ ನಾನೇ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವೆನು” ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಧಾರಿಣಿಮಹಾದೇವಿಯು ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅವರ ಕಾಲುಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ “ಮರಿಸ್ವಾಮೀ, ಈ ದಿನ ನಾವು ನಿಮಗೆ ಆಹಾರದಾನ ಮಾಡುವೆವು. ತಾವು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಸಾವ ಬೆಳಸಬೇಕು” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕಾಲುಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು. ನಂದಿಮಿತ್ರರು ರಾಣಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಚಿನ್ನಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವಗಣಿಕೆಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಐನೂರುಮಂದಿ ರಾಣಿಯರೂ, ವೇಶ್ಯೆಯರೂ ರಾಣಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದರು. “ಶಚೀಮಹಾದೇವಿಯಂತೆ ತೊಳಗುತ್ತಿರುವ ಧಾರಿಣಿಮಹಾರಾಣಿಯೇ ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವಳು. ಇದ್ದೆಲ್ಲ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲ. ಮುಂದೆ ಈ ಫಲ ಇನ್ನೂ ಮಿಗಿಲಾಗುವುದು” ಎಂದು ನಂದಿಮಿತ್ರರು ಯೋಚಿಸಿ “ಅಮ್ಮಾ, ಇಂದು ನಾವು ಊಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವೆವು” ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ರಾಣಿಯು ಮಂಕಾಗಿ ಭಟ್ಟಾರಕಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು “ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳು ಇಂದೂ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿರುವರು” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ವಜ್ರಸೇನನೆಂಬ ಸಚಿವನು ರಾಜನನ್ನು ಕಂಡು “ದೇವಾ, ನಾಳೆಯಾದರೂ ನಾನು ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪಾರಣೆ ಮಾಡುವೆನು” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ರಾಜನು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದನು. ಮಂತ್ರಿಯು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬಸದಿಗೆ ಬಂದನು. “ಭಟಾರಾ, ಇಂದು ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಆಹಾರ ಕೊಡುವೆವು. ತಾವು ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾವು ಹಿಂದಿರುಗಬಹುದು” ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಯು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು.

“ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ತರುವೆವು. ನೋಡಲು ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ” ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಮಂತ್ರಿಯು ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು “ಸ್ವಾಮೀ, ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತಾವು ಬಂದು ಆಹಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಅವರ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. “ಸಾಮಂತ ಮಹಾಸಾಮಂತರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಮಂತ್ರಿಯೇ ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವನು. ಇವೆಲ್ಲ ತಪಸ್ಸಿನ ಮಹಿಮೆ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಈ ಮಹಿಮೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು” ಎಂದು ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳು ಚಿಂತಿಸಿ “ಇಂದೂ ನಾವು ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವೆವು” ಎಂದು ಇವರು ಘೋಷಿಸಿದರು. ತನಗೆ ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಿಯು ಭಟ್ಟಾರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಅರ್ಹದ್ವಾಸನೆಂಬ ರಾಜ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಯು ಅರಸನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು “ನಾಳೆ ನಾನು ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಪಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನು” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ರಾಜನು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಯಿತ್ತನು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅರ್ಹದ್ವಾಸನು ಬಸದಿಗೆ ಬಂದು ಭಟ್ಟಾರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ “ಗುರುಗಳ ಅನುಮತಿಯಂತೆ ತಾವು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಬೇಕು” ಎಂದಾಗ ಇಂದೂ ಉಪವಾಸವೆಂದು ಇವರು ಹೇಳಿದರು. ಅರ್ಹದ್ವಾಸನು ಬಿನ್ನ ನಾಗಿ ಭಟ್ಟಾರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ನಂದಿಮಿತ್ರರಿಗೆ ಶ್ರಮವಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಗ್ರಹಿಸಿ “ಮರಿಸ್ವಾಮೀ, ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಜಪಿಸುತ್ತಿರಿ” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ

ದರು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಓಲಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜನೂ ರಾಣಿಯೂ ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳ ತಪಸ್ಸನ್ನೂ, ಗುಣವನ್ನೂ ಹೊಗಳಿದರು. “ಇವರು ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದು ಐದು ದಿವಸವಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಕಟ್ಟುಪವಾಸವಿರುವರು! ನೀರನ್ನೂ ಇವರು ಕುಡಿದಿಲ್ಲ! ನಾವೇ ಹೋಗಿ ಚೀರಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ಇವರು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಾಹಸ, ಇಂಥ ಸತ್ಯ ಮತ್ತಾರಿ ಗುಂಟು?” ಎಂದು ಹೊಗಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಯುವರಾಜನು ಮೇಲೆದ್ದು “ದೇವಾ, ನಾಳೆ ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಪಾರಣೆ ಮಾಡಿಸುವೆನು” ಎಂದು ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಹಾಗೇ ಮಾಡು ಎಂದು ರಾಜನು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟನು.

ಮಾರನೆಯದಿನ ಯುವರಾಜನು ಮಹಾಜೈಭವದಿಂದ ಬಸದಿಗೆ ಬಂದು ದೇವರನ್ನೂ, ಆಚಾರ್ಯರನ್ನೂ ವಂದಿಸಿದನು. “ಭಟಾರಾ, ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳು ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. “ನೀವೇ ಹೋಗಿ ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ” ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಯುವರಾಜನು ಬಂದು ಇವರ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು “ಮರಿಸ್ವಾಮೀ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಈ ದಿವಸ ಆಹಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಗೋಗರಿದನು. ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳು ಯುವರಾಜನ ವೈಭವವನ್ನೂ, ತೇಜಸ್ಸನ್ನೂ, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನೂ ಕಂಡು “ಇಂಥ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಪುತ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ನನಗೆ ಆಡ್ಡ ಬೀಳುತ್ತಿರುವರಲ್ಲ! ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇವರು ಸೇವಕರೆಂತೆ ನಿಂತಿರುವರಲ್ಲ! ಊಟಕ್ಕೆ ಈಗಲೇ ಏನವಸರ. ಈ ತಪದ ಫಲ ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುವುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ “ಈ ದಿವಸವೂ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವೆವು” ಎಂದು ಇವರು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಯುವರಾಜನಿಗೆ ಮಂಕುಬಡಿದು ಭಟ್ಟಾರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋದನು.

ನಂದಿಮಿತ್ರರು ಆರುದಿವಸ ಕಳೆದಮೇಲೆ ಭಟಾರಕ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ “ಭಟಾರಾ, ಇಷ್ಟೊಕಾಲ ಉಂಡುದು ಸಾಕು. ಇನ್ನು ನನಗೆ ಅಜೀವಪರ್ಯಂತ ಉಪವಾಸವ್ರತವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು.

“ನೀವು ಮಹಾಪುರುಷರು. ನಿಮ್ಮಂಥ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಗಳೂ, ಸತ್ವಶಾಲಿಗಳೂ ಯಾರಿರುವರು? ಇಷ್ಟು ದಿನ ತಪವೆಸಗಿದ ನಮಗೂ ಇಂಥ ಧೈರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ಇಂಥ ಸತ್ವವೂ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಶಿವನು ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಹೊಗಳಿದಾಗ ನಂದಿ ಮಿತ್ರರು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡರು.

“ಮರಿಸ್ವಾಮಿ, ನಿನುಗೆ ಕಾಲ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇಂದೇ ನಿನುಗೆ ಕೊನೆಯ ದಿನ” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಇವರಿಗೆ ಅಮರಣಾಂತ ಚತುರ್ವಿಧವಾದ ಅಪಾರಕಡ್ಡಾ ಶರೀರಕ್ಕೂ ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. “ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಇಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕೆ ಬದಲಿಸದೆ, ಅಲುಗಾಡದೆ, ಕೈಕಾಲನ್ನು ಮಡಚದೆ ಬದುಕಿರುವ ತನಕ ಮಲಗಬೇಕು. ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು” ಎಂದು ವಿಧಿಸಿ ಇವರನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಮಲಗಿಸಿದರು. ಭಟ್ಟಾರರು ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ ಕೇಳುತ್ತಾ ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸಲ್ಲೇಖನಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಸನಾದಿಯಾಗಿ ಊರಿನ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಭ್ರಮಗೊಂಡರು. ಅರಸನೂ, ಅರಸಿಯೂ, ಮಂತ್ರಿಯೂ, ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠಿಯೂ, ಯುವರಾಜನೂ ಅವಿಯಾಗಿ ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಯೊಡನೆ ಬಂದು ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು. ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಮಿಥ್ಯಾದೃಷ್ಟಿಗಳಾದವರೂ ಶ್ರಾವಕವ್ರತಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದರು. ಶ್ರಾವಕರು ಧೃಢಸ್ಮಯಗೌರವ್ಯಗಳಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ಹೋದರು.

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾಯಿತು. ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಆಯಸ್ಸು ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಶಿವನು ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಅರಿತು “ಮರಿಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ದೇವರಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ. ಬೇರೆಯವರು ಜಪಿಸುವುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ನಂದಿ ಮಿತ್ರರು ಪ್ರಾಯೋಗಸಗಮನದಿಂದ, ಶುಭಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಸಮ್ಯಕ್ ದರ್ಶನ ಜ್ಞಾನಚಾರಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಲವಾದರು. ಇವರು ಸೌಧರ್ಮಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಎರಡುಸಾಗರ ಕಾಲ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದು ಕನಕಧ್ವಜನೆಂಬ ದೇವರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಅವಧಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕಳೆದ ಭವವನ್ನು ಅರಿತು

“ನಂದಿಮಿತ್ರನಾಗಿದ್ದಾಗ ಪಡೆದ ಶರೀರವು ಕಾರಣವಾಗಿ ನನಗೆ ದಿವ್ಯಶರೀರ ಲಭಿಸಿದೆ. ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಮೂರೂಲಕ್ಷ ದೇವಿಯರೂ ಗಣಿಕೆಯರೂ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಘಂಟೆಗಳ ಸಮೂಹ ಹಾಗೂ ಮುತ್ತಿನ ಗೊಂಚಲುಗಳಿಂದ ಒಪ್ಪುವ ಬಂಗಾರದ ವಿಮಾನವನ್ನೇರಿ ಮಹಾ ವೈಭವವಿಂದ ಕನಕಧ್ವಜನು ತನ್ನ ಮೊದಲ ದೇವವಿದ್ದ ಕಡೆ ಆಗಮಿಸಿದನು. ದೇವತೆಗಳು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತ್ತ ವೈದಿಶವೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮರಿಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕಾಲವಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರಸನೂ, ಅರಸಿಯೂ, ಮಂತ್ರಿಯೂ, ಹೆಗ್ಗಡಿಯೂ ಹೊರಟಾಗ ಊರಿಗೆ ಊರೇ ನಂದಿಮಿತ್ರರ ಕಳೇಬರಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಸೂಚಿಸಲು ಧಾವಿಸಿತು. ಅರಸನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಮುನಿಯನ್ನು ಮಲಗಿಸಿದ ವಿಮಾನದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಗಾಗಿ ಹಲವು ವಿಮಾನಗಳನ್ನು (ಮಂಟಪ) ಮಾಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ರೇಷ್ಮೆವಸ್ತ್ರದ ಮೇಲುಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಧ್ವಜಪತಾಕೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಸಿದನು. ಚತುಸ್ಸಂಘದೊಡನೆ ವಿಮಾನ ಸಾಗಿದಾಗ ತಮಟೆ, ಭೇರಿ, ರಘುಲಿರಿ, ಮದ್ದಲೆ, ತಾಳ, ಕಹಳೆ, ಶಂಖ, ಕೊಳಲು, ವೀಣೆಗಳು ಧ್ವನಿಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಕವಿಗಳೂ, ರಾಣಿವಾಸದ ಸುವಾಸಿನಿಯರೂ ವಿಮಾನದ ಮುಂದೆ ಹಾಡಿದರು. ದಾರಿಗೊಂಟಿ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಎಸೆದರು. ಕನಕಧ್ವಜನು ಇದನ್ನು ಕಂಡು “ನನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಅರ್ಚನೆಯನ್ನೂ, ಪೂಜೆಯನ್ನೂ, ವೈಭವವನ್ನೂ, ಪ್ರಭಾವನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿರಬಹುದೇ?” ಎಂದು ಹಲವು ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಮುನಿಯ ವಿಮಾನದ ಮುಂದೆ ಹಿಂದೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಆಕಾಶವೆಲ್ಲ ವಿಮಾನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು. ದೇವವಾದ್ಯಗಳು ಮೊಳಗಿದವು. ನಮೇರು, ಮಂದಾರ, ಸಂತಾನಕ, ಪಾರಿಜಾತವೆಂಬ ಹೊಮಳೆಗರೆದು ದೇವರೂ ದೇವಿಯರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು “ಈಗ ಕನಕಧ್ವಜ (ದೇವನಾಗಿರುವಾತನು) ಕಳೆದ ಭವದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು! ನೋಡಿ ನೋಡಿ. ಇದನ್ನು ಮಾನವರೆಲ್ಲ ಕಂಡು ನಂಬುವಂತಾಯಿತು!” ಎಂದು ಲಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜನಾದಿಯಾಗಿ ಊರಿನ ಜನವೆಲ್ಲ ಬೆರಗಾಗಿ ನೋಡಿದರು. “ನೀವು

ಯಾರು ? ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಿ ? ನೀವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿ ? ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವಿ ?" ಎಂದು ರಾಜನು ಕೇಳಿದನು.

"ನಾನೇ ಅಲ್ಲವೇ ಸಂದಿಮಿತ್ರನೆಂಬ ಮರಿಸ್ವಾಮಿ ? ನಾನು ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ತಪಸ್ವಿಯಾದೆನು. ಏಳುದಿನ ಉಪವಾಸಮಾಡಿ ನಾನು ಸಲ್ಲೇಖನ ವ್ರತದಿಂದ ಕಾಲವಾದೆನು. ಈಗ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕನಕಧ್ವಜನೆಂಬ ದೇವನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವೆನು. ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ಹಾಗೂ ನಿಮಗಿಲ್ಲ ನನ್ನ ವೈಭವವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಬಂದಿರುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯವಾದ ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ದೀಪ, ಧೂಪ, ಅಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ತಾನೂ ಅರ್ಚಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ಶಿವಗುಪ್ತಾಚಾರ್ಯರನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ "ಸ್ವಾಮಿ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ನನಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತು, ಮಹಾವೈಭವ, ದೇವಪದವಿ ಇವೆಲ್ಲ ಲಭಿಸಿವೆ" ಎಂದು ವಿನಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಇವನು ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಅರಸನಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯವುಂಟಾಯಿತು. ಶ್ರೀವರ್ಮನೆಂಬ ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಗನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಹಲವುಮಂದಿ ರಾಣಿಯರೂ ಸಟ್ಟಿದರಿಸಿಯೊಡನೆ ರಾಜನನ್ನು ಹಿಂಜಾಲಿಸಿದರು. ಹಲವುಮಂದಿ ಪರಿವಾರದವರೂ, ಶ್ರಾವಕರೂ ಇವನೊಡನೆ ಹೊರಟರು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಶಿವಗುಪ್ತಾಚಾರ್ಯರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ರತ್ನತ್ರಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು. ಸನ್ಯಾಸನ ವಿಧಿಯಿಂದ ಇವರು ಕಾಲವಾಗಿ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಕನಕಧ್ವಜನು ದೇವಲೋಕದ ಸುಖವನ್ನು ಭೋಗಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವನು ಎಂದು ಸಮಾಧಿಗುಪ್ತರು ತನ್ನ ಭವಾವಳಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜನಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದನು.

ದ್ವಾದಶಾಂಗ ಚತುರ್ದನ ಪೂರ್ವಧಾರಿಗಳಾದ ಭದ್ರಬಾಹುಗಳು ಮುನಿಸಮುದಾಯದೊಡನೆ ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ ಉಜ್ಜಯಿನಿಗೆ ಬಂದು ಊರ ಹೊರಗಿನ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರು. ರಾಜನು ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಮುನಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಆಡ್ಡ ಬಿದ್ದು ಸದ್ಭರ್ವವನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಶ್ರಾವಕವ್ರತಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ಭಟಾರರು ಕೆಲವು ದಿವಸ ಆ ನಗರ

ದಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು. ಇವರು ಮುನಿಗಳನ್ನು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತಾವೂ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂಭಾಗದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಒಂದು ಮಗು ಮಲಗಿದ್ದು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಆ ಮಗು "ಹೋಗು ಹೋಗು ಭಟಾರಾ" ಎಂದು ಕೂಗಿತು. ಇದು ದಿವ್ಯವಾಣಿಯೆಂದು ಇವರು ಭಾವಿಸಿ ಕಾಲ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಹೆನ್ನೆರಡು ವರ್ಷವೆಂದು ಮಗು ಹೇಳಿತು. ಕಾಲದೋಷದಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಕೇಡಾಗುವುದೆಂದು ಇವರು ಗ್ರಹಿಸಿ ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಂದು ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಬಸದಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಗೋಚಾರನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುನಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು "ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು. ದುರ್ಭಿಕ್ಷುವುಂಟಾಗುವುದು. ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿ ಬೇಗ ಕರೆಸಿ. ನಾವೆಲ್ಲ ದಕ್ಷಿಣದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ" ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಮುನಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆಸಿಕೊಂಡರು.

ರಾಜನಿಗೂ ಇದೇ ದಿವಸ ಹದಿನಾರು ಕೆಟ್ಟ ಕನಸುಗಳಾದವು. ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿದ. ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ರೆಂಬೆ ಮುರಿಯಿತು. ನೆಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ವಿಮಾನ ಇಳಿಯದೆ ಮತ್ತೆ ಮೇಲೇರಿತು. ಹೆನ್ನೆರಡು ಹೆಡೆಯ ಹಾವು ಕಾಣಿಸಿತು. ಚಂದ್ರನು ಒಡೆದುಹೋದನು. ವೇಗವಾಗಿ ಬಂದ ಎರಡು ಆನೆಗಳು ಹೋರಾಡಲು ಬಯಸಿ ಮತ್ತೆ ಹಿಂಜರಿದವು. ಮಿಂಚುಹುಳುಗಳು ಕಾಣಿಸಿದವು. ಕೆರೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದಿತು. ಕಾಳ್ಗಿ ಚ್ಚು ಹೋಗಿಯನ್ನು ಕಾರಿತು. ಕೋತಿಯು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಿತು. ಬಂಗಾರದ ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾಯಿಯು ಪಾಯಸ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಮದಗಜದ ಮೇಲೆ ಕೋಡಗ ಕುಳಿತಿದ್ದಿತು. ತಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ತಾವರೆ ಅರಳಿದ್ದಿತು. ಸಮುದ್ರ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರದ ರಥವನ್ನು ಬಿಳಿಕತ್ತೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಿಳಿಕತ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ರಾಜರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು—ಈ ಹದಿನಾರು ಸ್ವಪ್ನಗಳನ್ನು ಸಮ್ಯಕ್ತೈಶಿರೋಮಣಿಯಾದ ಸಂಪ್ರತಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ಕಂಡು ಹೆದರಿದನು. ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ಇವನು ಭದ್ರಬಾಹು ಭಟಾರರ ಬಳಿಬಂದು ತಾನು ಕಂಡ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು. ಅವುಗಳ ಫಲವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದನು.

“ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗಿದುದರಿಂದ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಚತುರ್ದಶಪೂರ್ವಧಾರಿಗಳೂ, ಅವಧಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಕೊಂಬೆ ಮುರಿದುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಕಳೆದರೆ ನಾಳೆಯಿಂದ ಸತ್ಕುಲ ಪ್ರಸೂತರಾದ, ವೈಭವಯುಕ್ತರಾದ ಅರಸರು ತಪಸ್ವಿಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೆಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ವಿವಾಹ ಇಳಿಯದೆ ಮತ್ತೆ ಮೇಲೇರಿದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ದೇವತೆಗಳೂ, ವಿದ್ಯಾಧರರೂ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹನ್ನೆರಡು ಹೆಡೆಯ ಹಾವನ್ನು ಕಂಡಿರುವೆ. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಘೋರ ಕ್ಷಾಮವುಂಟಾಗುವುದು. ಚಂದ್ರನು ಒಡೆದುಹೋದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮರಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಗರಿಕೆ ಹುಟ್ಟುವುದು. (ಅತಿಸಾಮಾನ್ಯರು ಧರ್ಮಾತ್ಮರೆಂಬ ಸೋಗು ಹಾಕುವರು). ವೇಗವಾಗಿ ಹೋರಾಡಲು ಬಂದ ಅನೇಕಳು ಹಿಂಜರಿದುಹೋದುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಮಳೆ ಸುರಿಯುವುದಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲೋ ಇಲ್ಲೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆಯಾಗುವುದು. ಮಿಂಚಿನ ಹುಳುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಜೈನಾಗಮ ಖಿಲವಾಗಿ ಎಲ್ಲೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುವುದು. ಕೆರೆಯು ನಡುವೆ ಬತ್ತಿಹೋದುದರಿಂದ ತೀರ್ಥಂಕರರೂ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೂ ಅವತರಿಸಿದ ಮಧ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡುವುದು. ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗದೇಶ, ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೌಶಾಂಬಿ ನಗರ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ದಾಣ ಎಂಬುವವರೆಗೆ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕುಣಾಳ ಇವು ಸೇರಿ ಮಧ್ಯದೇಶದ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಹೋಗೆಯುಗಳು ವ ಕಾಳ್ಗಿ ಚ್ಚು ಕಂಡುದರಿಂದ ಕುಲಿಂಗಿಗಳು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವರು. ಸದ್ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ದಯಾ ಹೀನನಾದ ಹಿಂಸಾರಭಸಮತಿಯಾದ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವುವು. ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕೋಡುಗ ಕುಳಿತುದರಿಂದ ಹೀನಕುಲಜರು ರಾಜರಾಗುವರು. ಬಂಗಾರದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಿಯು ಪಾಯಸ ತಿಂದುದರಿಂದ ಅಧರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಅರಸರು ಗೌರವಿಸುವರು (ಅಷಾಢಭೂತಿ ಗುರುಗಳನ್ನು ರಾಜರು ಮನ್ನಿಸುವರು). ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೋಡುಗ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡುದರಿಂದ ಶುದ್ಧ ಕುಲದ ಅರಸುಮಕ್ಕಳು ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಕುಲಜರಲ್ಲದವರ ಸೇವಕರಾಗುವರು. ತಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಕಮಲ ಅರಳಿದುದರಿಂದ ದಯೆ, ಆಸರೆ ಗ್ರಹ, ಸಮಾಧಿ, ಸತ್ಯ, ನಿರೋಧ, ಕ್ಷಮೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ

ಸದ್ಧರ್ಮವನ್ನು ರಾಜರೂ, ಶ್ರೀಮಂತರೂ ಧನಮದದಿಂದ ತೊರೆಯುವರು. ನೀಚಜಾತಿಯವರೂ, ಬಡವರೂ ಸದ್ಧರ್ಮವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಾಳುವರು. ಸಮುದ್ರವು ಮೇರೆದಪ್ಪಿದುದರಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರರು ತಮ್ಮ ಘನತೆಯನ್ನು ತೊರೆಯುವರು. ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗೆ ಇವರು ಮರುಳಾಗುವರು. ಸತ್ಯ, ಶೌಚ, ಚಾರಿತ್ರ ಇವನ್ನು ತೊರೆದು ಇವರು ನಿರ್ದಯರಾಗುವರು. ಬಿಳಕತ್ತಿ ಎಳೆಯುವ ರಥವನ್ನು ಕಂಡುದರಿಂದ ರತ್ನತ್ರಯದಿಂದ ಪವಿತ್ರನಾದ ದಿಗಂ ಬರ ಮುನಿಗಳಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆ ತಪೋಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದೂ ಶಲಾಕಾಪುರುಷರಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ವಿಸಯಸುಖಕ್ಕೆ ಬಾತು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಕಡುವರು. ಬಿಳಕತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅರಸರು ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಕುಲಜರು ಹೀನಕುಲಜರೊಡನೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ತಂದು ಬಂಧುತ್ವ ಬೆಳೆಸುವರು—ಈ ಹದಿನಾರು ಸ್ವಪ್ನಗಳ ಫಲವನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು.

“ಮಲ್ಲನ್ನೇ ನಿತ್ಯವೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವರು. ದುಷ್ಟರು ಪಂಡಿತರಾಗುವರು. ಗುಣವಂತರು ವೈರ ಸಾಧಿಸುವರು. ದುಷ್ಟರು ಗೌರವಾನ್ವಿತರಾಗುವರು. ಯತಿಗಳು ನಿಷ್ಕರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವರು. ಇವೆಲ್ಲ ಆಸತ್ತುಗಳು ಕಲಿಮಹಾರಾಜನ ವೈಭವಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ಪುರುಷರು ದುರ್ಲಭರಾಗುವರು. ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳರೂ ಕಾಕರೂ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕುವರು. ರಾಜರು ಒಂಟಿಯಂತೆ ದುರಾಶಾಪೀಡಿತರಾಗುವರು. ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕಷ್ಟಕಾಲ ಬರುವುದು.

ಭೂಮಿಯು ನಿರ್ವೀರ್ಯವಾಗುವುದು. ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಸತ್ತ್ವ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು. ನೀಚರು ಮಹಿಮಾವಂತರಾಗುವರು. ರಾಜರು ಧನಸಿಂಚಿಗಳಾಗುವರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹಾದಿತಪ್ಪುವರು. ಸತ್ತಿಯರು ಸತಿಗೆ ತಿರುಗಿಬೀಳುವರು. ಪುತ್ರರು ತಂತಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವರು. ಇಂಥ ವಿಪರೀತವಾವ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವರು ಧನ್ಯರಾಗುವರು—ಈ ರೀತಿ ಭದ್ರಬಾಹುಗಳು ಬರಲಿರುವ ಕಲಿಯುಗದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನಿಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಾಜರುಗಳು ಜಿನದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು

ಕೈಗೊಳ್ಳರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ತುಂಬ ಹೆದರಿದನು. ಸಿಂಹಸೇನನೆಂಬ ತನ್ನ ಹಿರಿಯನುಗನಿಗೆ ಇವನು ರಾಜ್ಯವನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ ಭದ್ರ ಬಾಹುಗಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಹಲವುಮಂದಿ ರಾಜಪುತ್ರರೊಡನೆ ಆ ದಿನವೇ ತಪಸ್ವಿಯಾದನು.

ಮಧ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುನಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು “ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಘೋರ ಕ್ಷಾಮವುಂಟಾಗುವುದು. ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು. ಮಧ್ಯದೇಶವೆಲ್ಲ ಬರಡಾಗುವುದು. ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ವ್ರತಭಂಗವಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ ದಕ್ಷಿಣಾಪಥಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಆಚಾರ್ಯರುಗಳೊಡನೆ ಹನ್ನೆರಡು ಸಹಸ್ರ ಮಂದಿ ಮುನಿಗಳು ಹೊರಟರು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮುನಿಯೂ ಇವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣಾಪಥಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ರಾಮಿಲಾಚಾರ್ಯರೂ, ಸ್ಥೂಲಾಚಾರ್ಯರೂ, ಸ್ಥೂಲ ಭದ್ರಾಚಾರ್ಯರೂ ಭಟ್ಟಾರರೊಡನೆ ಹೊರಡದೆ ತಂತಮ್ಮ ಮುನಿಸಮುದಾಯ ದೊಡನೆ ಸಿಂಧುದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಭದ್ರಬಾಹುಗಳ ಸಂಘವು ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ ಕಳ್ಳಪುನಾಡಿಗೆ ಬಂದಿತು. ತಮ್ಮ ಆಯಸ್ಸು ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಭದ್ರಬಾಹುಗಳು ಗ್ರಹಿಸಿ “ನಾವು ಇಲ್ಲೇ ಸಂನ್ಯಸನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆವು. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಸುಹಸ್ತಿಗಳು, ಅರಭದ್ರರು, ಸುಭದ್ರಮಿತ್ರರು, ಮಹಾಗಿರಿಗಳು, ಸುಮತಿಯರು, ಮಹಾನತಿಯರು, ವಿಶಾಖನಂದಿಗಳು ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಆಚಾರ್ಯರೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ವಿಶಾಖಾಚಾರ್ಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಎಂಟುಸಹಸ್ರ ಮಂದಿ ಮುನಿಗಳನ್ನು ದ್ರಾವಿಡ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಇವರೊಡನೆ ಹೊರಡಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರು. “ನಾವು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಸಾಧಸೇವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವೆವು” ಎಂದು ಹೋಗಲೊಲ್ಲದೆ ಭದ್ರಬಾಹುಗಳ ಬಳಿಯೇ ನಿಂತರು. ಉಳಿದವರು ದ್ರಾವಿಡದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಭದ್ರಬಾಹುಗಳು ಕಳ್ಳಪುನ ಕಾಡಿನ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ತಂಗಿ ಚತುರ್ವಿದ ಆಹಾರಕ್ಕೂ ಶರೀರಕ್ಕೂ ಆಜೀವಸರ್ಯಂತ ನಿವೃತ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಸಲ್ಲೇಖನ ಧರಿಸಿದರು.

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರು ಅಷ್ಟೋಪವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದರು. “ನಾವಂತು ಸಲ್ಲೇಖನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವೆವು. ನೀವಾದರೂ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿ” ಎಂದು ಭದ್ರ ಬಾಹುಗಳು ಕನಿಕರ ತೋರಿಸಿದರು. “ಭಟ್ಟಾರಾ, ಇಲ್ಲಿ ಊರಿಲ್ಲ ಕೇರಿಯಿಲ್ಲ. ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ?” ಎಂದು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮುನಿಗಳು ಕೇಳಿದರು. “ಕಾಂತಾರಭಿಕ್ಷೆಯೆಂದು ಆಗಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವರು. ಅದರಿಂದ ನೀವು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿ” ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೇ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರು ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರದ ಪೊಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಕ್ಯದ ಮುತ್ತಿನ ಒತ್ತುಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ಒಂದು ಕೈ ಬಂಗಾರದ ಸೊಟಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ನೀಡಲು ಬಂದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಕೈ ಮಾತ್ರ ಇರುವುದು ಎಂದುಕೊಂಡು ಇವರು ಆಹಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ತಮ್ಮ ತಂಗುದಾಣಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಆಹಾರ ದೊರೆಯಿತೇ ಎಂದು ಭದ್ರಬಾಹುಗಳು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರು ತಾವು ಕಂಡ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. “ಬೇಸರಪಡಬಾರದು. ದಿನವೂ ಆಹಾರವನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು” ಎಂದು ಅವರು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಂದು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಚಿನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಲಂಕೃತಗೊಂಡು ಮಡಿಯುಟ್ಟು ಒಬ್ಬ ದಿವ್ಯಸ್ತ್ರೀ ಒಂದು ಇವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. “ಅಮ್ಮಾ, ನೀನು ಒಟಿಯಾಗಿರುವೆ. ಇನ್ನಾರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕಡೆ ಮುನಿಗಳು ನಿಲ್ಲಬಾರದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇವರು ಹಿಂದಿರುಗಿದರು.

“ಆಹಾರ ದೊರೆಯಿತೇ?” ಎಂದು ಭದ್ರಬಾಹುಗಳು ಇವರನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರು ತಾವು ಕಂಡ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಆಹಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಬಂದುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.

“ಒಳ್ಳೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದಿರಿ” ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರು ಹತ್ತುದಿನವನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು.

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ದಿವಸ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಸುತ್ತಾಡಿದರು. ದೊಡ್ಡ ಊರು, ಬಣ್ಣ ಬಳಿದ ಮನೆಗಳು, ಮಹಡಿಮನೆಗಳು, ಸೂಳೆಗೇರಿಗಳು, ದೇವಾಲಯಗಳು, ಆನೆಗಳು, ಕುದುರೆಗಳು, ಜನರ ಓಡಾಟ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮುನಿಗಳು ಕಂಡು "ಇಷ್ಟು ದಿನ ಈ ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಈ ಸಟ್ಟಣವಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ!" ಎಂದುಕೊಂಡು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಒಬ್ಬ ದಿವ್ಯಸ್ತ್ರೀಯು ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಬಂದು ಇವರನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇವರ ಪಾದ ತೊಳೆದಳು. ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡಿದಳು. ಗುರುಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಾ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು. ದಿವ್ಯಾಹಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಬಡಿಸಿದಳು. ಮುನಿಗಳು ಅಕೆಯನ್ನು ಹರಸಿ ತಮ್ಮ ತಂಗುದಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

"ಆಹಾರ ದೊರೆಯಿತೇ?" ಎಂದು ಭಟಾರರು ಬೆಸಗೊಂಡರು.

"ಆಹಾರ ದೊರೆಯಿತು" ಎಂದು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರು ತಿಳಿಸಿದರು.

"ಎಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಿತು?"

"ಭಟಾರ, ಈತನಕ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಊರಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಬೇಗ ಬೇಗ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ಅಲೆದೆನು. ದೊಡ್ಡ ಊರು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅಗ ನಾನು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋದೆನು. ದಿವ್ಯಸ್ತ್ರೀಯು ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ನನ್ನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಂಡು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕಾಲನ್ನು ತೊಳೆದು ಪೂಜಿಸಿ ಗುರುಭಕ್ತಿ ತೋರಿದಳು. ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು. ತುಂಬ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದಿವ್ಯಾಹಾರವನ್ನು ಬಡಿಸಿದಳು. ಆಯಾಸ ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು. ಆಹಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅಕೆಯನ್ನು ಹರಸಿ ಬಂದೆನು" ಎಂದು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಮುನಿಗಳು ವಿವರಿಸಿದರು. ಭದ್ರಬಾಹುಗಳು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತೆಂದು ಸಂತಸಗೊಂಡರು. ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರು ನಿತ್ಯವೂ ಅದೇ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆಹಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಭದ್ರಬಾಹುಗಳು ಮೊದಲು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವಾಗ ಮೂವತ್ತೆರಡು ತುತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೊಂದರಂತೆ ತುತ್ತನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಹೆಸಿವನ್ನು ಸಹಿಸಿದರು. ಮೈಯನ್ನು ಕೃಶಗೊಳಿಸಿದರು. ಸಂನ್ಯಾಸನ ವಾಚರಿಸಿ ಹಲವು ದಿನ ಹೆಸಿವನ್ನೂ, ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಹಿಸಿ ಶುಭವರಿ

ಣಾಮಿಗಳಾಗಿ ರತ್ನತ್ರಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಲವಾದರು. ಇವರು ಬ್ರಹ್ಮಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾಗರಕಾಲ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಸಡೆದು ಅಮಿತಕಾಂತನೆಂಬ ದೇವನಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು.

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರು ಭಟ್ಟಾರಕ ಸಮಾಧಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತಾ ದೇವತೆಯು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾ ಹೆನ್ನೆ ರಡುವರ್ಷ ಕಾಲ ತಪವೆಸಗಿದರು. ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಮುನಿಸಮುದಾಯವೆಲ್ಲ ಹೆನ್ನೆ ರಡುವರ್ಷ ಕಾಲ ಸುಖವಾಗಿದ್ದರು. ಯಾವ ಅಡೆತಡೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ರತ್ನತ್ರಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದರು. ಉತ್ತರಾಪಥದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಯಾಗದೆಯೆಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಭದ್ರಬಾಹುಗಳ ಸಮಾಧಿಗೆ ವಂದಿಸಲು ವಿಶಾಖಾಚಾರ್ಯರಾದಿ ಮುನಿಸಮುದಾಯವೆಲ್ಲ ಕಳ್ಳಸ್ವಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಭಟ್ಟಾರಕ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಕಂಡರು. ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರು ಈ ಮುನಿಸಮುದಾಯದ ಅಗಮನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಇವರನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. "ಇವರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟುಕಾಲ ಗಡ್ಡೆಗೆಣಸು ತಿಂದು ಹಳ್ಳರ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ಬದುಕಿರುವರು. ಇವರ ತಲೆಗೂದಲೂ ಬೆಳೆದಿದೆ" ಎಂದುಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಬಂದವರೂ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರತಿವಂದನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಂದವರೆಲ್ಲ ಆ ದಿವಸ ಉಪವಾಸವಿದ್ದರು. ಭಟಾರರ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಆ ದಿನ ಅಲ್ಲೇ ಮಲಗಿದ್ದು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಇವರು ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಟಾಗ "ಸ್ವಾಮೀ, ನಿನ್ನ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವಿರಿ. ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿರುವಿರಿ. ಆಯಾಸಗೊಂಡಿರುವಿರಿ. ಇಂದು ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಬಿಡಿ. ಆಹಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಾಳೆ ತಾವು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ" ಎಂದು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

"ಇಲ್ಲಿ ಊರು ಕೇರಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸೋಣ? ಸುಮ್ಮನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಏಕೆ ತಡೆಯುವಿರಿ?" ಎಂದು ಅವರು ಬೆಸರಸಟ್ಟು ಕೊಂಡರು.

"ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮವಿದೆ. ನೀವು ವೇಚಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಈ ಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಬಿಡಿ".

“ಈ ಹೊತ್ತು ಉಪವಾಸವಾದರೂ ಸರಿ ಇವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳೋಣ” ಎಂದುಕೊಂಡರು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಯಿತು. ದೇವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಎಂದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ವಂದಿಸಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳಮುದಾಯ ವೆಲ್ಲ ಹೊರಟು ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಸಾಗಿದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಂಡರು. ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಆಯಾಸ ಪರಿಹಾರವಾಗುವಂತೆ ದಿವ್ಯವಾದ ಆಹಾರ ವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

“ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಕಾಲು ತೊಳೆಯಲು ಕಮಂಡಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ” ಎಂದು ವಿಶಾಖಾಚಾರ್ಯರು ಕೇಳಿದರು.

“ಕಮಂಡಲವನ್ನು ಉಂಡ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆತು ಬಂದಿರುವೆನು” ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ತಿಳಿಸಿದನು.

“ಬೇಗ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ” ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು.

ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ತಾವು ಉಂಡ ಮನೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಕಾಡನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲೆದರು. ಎಲ್ಲೂ ಊರು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅತ್ತಇತ್ತ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದಾಗ ಒಂದು ಮರದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಂಡಲ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು “ಭಟಾರಾ, ನಾವು ಉಂಡಕಡೆ ಊರೇ ಇಲ್ಲ. ನಾವುಂಡ ಮನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಎತ್ತರವಾದ ಮರದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಂಡಲ ನೇತಾಡುತ್ತಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಮರ ಹತ್ತುವವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ” ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ತಿಳಿಸಿದನು. ಎಲ್ಲ ಮುನಿಗಳೂ ಅಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಸೋಜಿಗ ವನ್ನು ಕಾಣಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಊರು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಎತ್ತರವಾದ ಮರದ ಮೇಲೆ ನೇತಾಡುವ ಕಮಂಡಲವನ್ನು ಕಂಡು ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಚಂದ್ರ ಗುಪ್ತರನ್ನು ಕುರಿತು ಎಲ್ಲಾ ಮುನಿಗಳು “ನಾವೆಲ್ಲ ನೀವು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಮೂಲ ತಿಂದುಕೊಂಡು ಹಳ್ಳದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ಇಷ್ಟುಕಾಲ ಜೀವ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವಿರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆವು. ಅದರಿಂದಲೇ ನಿಮಗೆ ನಾವು ಪ್ರತೀವಂದನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅಸಮಾಧಾನ ಪಡದೆ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡಿ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರೂ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರಿಗೆ ವಂದಿಸಿದರು.

“ನೀವು ದೇವಪೂಜ್ಯರು. ನಿಮಗೆ ದೇವತೆಗಳು ಸೇವೆಮಾಡುವರು. ದೇವತೆಗಳು ನೀಡಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ನೀವು ಈ ತನಕ ಉಂಡಿರುವಿರಿ. ಆಮೇಲೆ ತಪನೆಸಗಿರುವಿರಿ. ದೇವತೆಗಳು ನೀಡುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಮುನಿಗಳು ತಿನ್ನ ಬಾರದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇವರು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತರ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಕಿತ್ತು ವ್ರತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಇವರನ್ನೂ ಉತ್ತರಾಪಥಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮಧ್ಯದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಇತ್ತ ರಾಮಿಲಾಚಾರ್ಯರು, ಸ್ಥೂಲಾಚಾರ್ಯರು, ಸ್ಥೂಲಭದ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಮೂವರೂ ಸಿಂಧುದೇಶಕ್ಕೆ ತಂತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದೊಡನೆ ಹೋದಾಗ ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಮನುಷ್ಯರೇ ಕಿತ್ತುತಿನ್ನುವಂಥ ಬರಗಾಲ ವಿದ್ದಿತು. ಶ್ರಾವಕರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮುನಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು “ಭಟಾರಾ, ಹಗಲುಹೊತ್ತು ಉಣ್ಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಂಡವರು ಮೇಲೆಬಿದ್ದು ಕಿತ್ತು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಜನವೆಲ್ಲ ಅವರ ಭಯಕ್ಕೆ ಹಗಲು ಒಲೆ ಹತ್ತಿಸದೆ ರಾತ್ರಿ ಅಡುಗೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಣ್ಣುತ್ತಿರುವರು. ನೀವು ರಾತ್ರಿ ಶ್ರಾವಕರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹಗಲು ಊಟ ಮಾಡಿ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಹಾಗೇ ಮಾಡುವೆವು ಎಂದು ಮುನಿಗಳು ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಹಗಲು ಹೊತ್ತು ಉಣ್ಣುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಈ ರೀತಿ ಕಾಲಕಳೆಯಿತು.

ಒಂದು ದಿನ ಒಬ್ಬ ದಿಗಂಬರನುನಿ ಭಿಕ್ಷಾಸಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶ್ರಾವಕರ ಮನೆಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿದರು. ಒಬ್ಬ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದ ನೂತನ ಸ್ವಾಮಿ ವೇಳಾ ಸ್ವಾಮಿನಿಯೆಂಬುವಳು ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತಲೆಮುನಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಬೆದರಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಗರ್ಭಸ್ವಾವನಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಶ್ರಾವಕರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಮುನಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು “ಭಟಾರಾ, ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕ್ಷಾಮ ತೀರುವ ತನಕ ನೀವು ಎಡಗೈಯನ್ನು ಇಳಬಿಟ್ಟು ಎಡಭುಜದ ಮೇಲೆ ಅರಿವಸ್ತ್ರವನ್ನಿಡಿ. ಒಳಗೆ ಬತ್ತಲೆಯಾಗೇ ಇರಿ. ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆ ಹಿಡಿದು ಭಿಕ್ಷೆಯೆತ್ತಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಹಗಲು ಊಟಮಾಡಿ. ಒಳ್ಳೆಯ

ಕಾಲ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ತಪವೆಸಗಿ" ಎಂದು ಕೋರಿಕೊಂಡರು. ಜನತೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇವರು ಆಚರಿಸಿದರು. ಕ್ಷಾಮ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ರಾಮಿಲಾಚಾರ್ಯರೂ, ಸ್ಥೂಲಾಚಾರ್ಯರೂ, ಸ್ಥೂಲಭದ್ರಾಚಾರ್ಯರೂ ತಂತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದೊಡನೆ ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ ನುಡ್ಯದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

"ನೀವೆಲ್ಲ ಆರೆವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೊರೆಯಿರಿ. ಮತ್ತೆ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿರಿ. ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವ್ರತಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಆದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಿ. ಆಮೇಲೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿರಿ" ಎಂದು ವಿಶಾಖಾಚಾರ್ಯರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಆಚಾರ್ಯರೂ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ರಾಮಿಲಾಚಾರ್ಯರೂ, ಸ್ಥೂಲಾಚಾರ್ಯರೂ ವಿಶಾಖಾಚಾರ್ಯರ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ತಂತಮ್ಮ ಮುನಿ ಸಮುದಾಯದೊಡನೆ ಆರೆವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಿಸುಟೆರು. ತಪ್ಪಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ನಟ್ಟರು. ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು. ಸ್ಥೂಲಭದ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಕೆಲವರೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ವಿಶಾಖಾಚಾರ್ಯರ ಮಾತನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಆರೆವಸ್ತ್ರದ ಪಂಗಡ ಕಟ್ಟಿದರು.

ಸುರಧನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಳಭ ನಗರವಿದ್ದಿತು. ಇಲ್ಲಿ ವಪ್ರಪಾಲನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರೆವಸ್ತ್ರದ ಶಾಖೆ ನೆಲೆಯೂರಿತು. ವಪ್ರಪಾಲನು ಮಿಥ್ಯಾದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ರಾಣಿಯಾದ ಸ್ಯಾಮಿನಿಯು ಆರೆವಸ್ತ್ರ ಶಾಖೆಯ ಶ್ರಾವಿಕೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನವ ರಾಜನು ಅರಸಿಯೊಡನೆ ಮಹಡಿಯ ಮೇಲಿದ್ದು ನಡುಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಗವಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಆರೆವಸ್ತ್ರದ ಮುನಿಗಳು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆರಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಅರಸನು ಇವರನ್ನು ಗಮನಿಸಿ "ಮಹಾರಾಣಿ, ನಿನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ಈ ಆರೆವಸ್ತ್ರದ ಯತಿಗಳು ಆತ್ತ ಪೂರ್ತಿ ವಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳೂ ಆಲ್ಲ, ಇತ್ತ ಪೂರ್ತಿ ದಿಗಂಬರರೂ ಆಲ್ಲ. ಇವರ ಧರ್ಮ ಎಡಬಿಡಂಗಿಯಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಟೀಕಿಸಿದನು. ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಆರೆವಸ್ತ್ರದ ಸಂಘವನ್ನು ರಾಜನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು "ನೀವು ಆರೆವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೊರೆಯಬೇಕು. ನೀವು ಬತ್ತಲೆಯಾಗಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ತಪವೆಸಗಬೇಕು" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಡಂಬಡಲಿಲ್ಲ. "ನೋಡಿ, ನೀವು ಪೂರ್ತಿ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿರಿ ಇಲ್ಲವೇ ಪೂರ್ತಿ ವಸ್ತ್ರಧರಿಸಿ" ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದನು. ಹಾಗೇ ಮಾಡುವೆವು ಎಂದು ಅಂದಿನಿಂದ

ಬಡುಗನಾಡಿನ ಇವರು ವಪ್ರಪಾಲನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರೆವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಕಚ್ಚೆಗಟ್ಟದೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಸ್ತ್ರ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಉತ್ತರೀಯವನ್ನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕಂಬಳಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡರು. ಇವರು ಕಂಬಳಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಇವರೇ ಶ್ರೀತಾಂಬರರಾದರು. ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದಲ್ಲಿ ಸಾಮಂಜಪುತ್ರನೆಂಬ ಅರಸನಿದ್ದನು. ಇವನ ಸಂತತಿಯ ಶ್ರೀತಘಟ್ಟ, ಜಾಪುಲಿಸಂಘಕ್ಕೆ ಮೂಲಪುರುಷನಾದನು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮುನಿಗಳು ಉಗ್ರೋಗ್ರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಲ್ಲೇಖನ ಧರಿಸಿ ಪರಮ ಶುದ್ಧ ಸಹಜ ರತ್ನತ್ರಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಕಾಲ ವಾದರು. ಇವರು ಬ್ರಹ್ಮಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾಗರಕಾಲ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆದು ಶ್ರೀಧರದೇವನಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು. ('ದಾನಚಿಂತಾಮಣಿ'ಯೆಂಬ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಜಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ಪನಾದ ನಾನು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ವಡ್ಡಾ ರಾಧನೆಯ ಭದ್ರಬಾಹುಭಟ್ಟಾರಕ ಕಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾವಾನುವಾದ ಮಾಡಿರುವೆನು. 20-4-95)

ಲಲಿತಘಟೆಯ ಕಥೆ

ಒಂಬೂದ್ವೀಪದ ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವತ್ಸ ದೇಶವಿದ್ದಿತು. ಈ ನಾಡಿನ ಕೌಶಾಂಬಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹರಿದ್ವಜನು ರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ವಾರುಣಿಯು ಮಹಾರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಶ್ರೀವರ್ಧನ, ವಿಜಯಂಧರ, ವೀರಬಾಹು ಮುಂತಾದ ಮೂನಕ್ಷರರು ಮಂದಿ ರಾಜಪುತ್ರರಿದ್ದರು. ಸಾಮಂತ ಮಹಾಸಾಮಂತರ ಮಕ್ಕಳು ಐನೂರು ಮಂದಿಯು ರಾಜಪುತ್ರರ ಓರಗಿಯವರು. ರೂಪ, ತೇಜಸ್ಸು, ಯೌವನ, ಸಂಪತ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಗುಂಪನ್ನು ಲಲಿತಘಟೆಯೆಂದು ಕರೆದರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮಿಥ್ಯಾದೃಷ್ಟಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಂಡಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಒಂದು ದಿನ ಶ್ರೀಕಾಂತ ವನಕ್ಕೆ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಹೋದರು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಭಯ ಘೋಷಮುನಿಗಳಿದ್ದರು. ಇವರು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವಾಗ ತಾಯಿಗೆ ವಿಶ್ವಾನುಕಂಪುವುಂಟಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳನ್ನೂ